

Sajóbábony Város Önkormányzata
Integrált Településfejlesztési Stratégia
2021-2027
Megalapozó vizsgálat

2022. május

 EX-ACT PROJECT
TANÁCSADÓ IRODA

Tartalom

1	Helyzetfeltáró munkarész	5
1.1	Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban	5
1.1.1	A település térségi szerepe	5
1.1.2	A település vonzáskörzetének és funkcióinak bemutatása, elemzése.....	5
1.2	Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	6
1.2.1	Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	6
1.2.2	Kapcsolódás a Borsod-Abaúj-Zemplén megye Területfejlesztési Konceptióhoz és Programhoz	8
1.3	A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	9
1.3.1	Országos Területrendezési Terv (MáTrT)	9
1.3.2	Borsod-Abaúj-Zemplén megye területrendezési terve	11
1.4	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek- az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	14
1.5	Hatályos településfejlesztési döntések	14
1.5.1	A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai.....	14
1.6	Településrendezési Tervi előzmények.....	15
1.7	A település társadalma	17
1.7.1	Népesség főbb jellemzői.....	17
1.7.2	Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	33
1.7.3	Települési identitást erősítő tényezők	33
1.8	A település humán infrastruktúrája	34
1.8.1	Humán közszolgáltatások	34
1.8.2	Esélyegyenlőség biztosítása	40
1.9	A település gazdasága	41
1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre	41
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	43
1.9.3	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	46
1.10	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere.....	49
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	49
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	53
1.10.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	54
1.10.4	Foglalkoztatáspolitikai	54
1.10.5	Lakás és helyiséggazdálkodás.....	56

1.10.6	Intézményfenntartás	56
1.10.7	Energiagazdálkodás	56
1.11	Településüzemeltetési szolgáltatások	57
1.12	A táji és természeti adottságok vizsgálata	57
1.12.1	Természeti adottságok	57
1.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet.....	58
1.12.3	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	59
1.12.4	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	60
1.13	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	61
1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	61
1.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	62
1.14	Az épített környezet vizsgálata.....	64
1.14.1	Területfelhasználás vizsgálata	64
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	66
1.14.3	Tulajdonjog vizsgálat	66
1.14.4	Önkormányzati tulajdon kataszter	67
1.14.5	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	67
1.14.6	Az építmények vizsgálata	67
1.14.7	Az épített környezet értékei	68
1.14.8	Az épített környezet konfliktusai, problémái	71
1.15	Közlekedés.....	72
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	72
1.15.2	Közúti közlekedés	72
1.15.3	Közösségi közlekedés	73
1.15.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	73
1.15.5	Parkolás	73
1.16	Közművesítés.....	73
1.16.1	Víziközművek	73
1.16.2	Energia.....	75
1.16.3	Hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)	76
1.17	Környezetvédelem.....	77
1.17.1	Talaj	77
1.17.2	Felszíni és a felszín alatti vizek.....	77
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	77
1.17.4	Zaj- és rezgésterhelés	77
1.17.5	Sugárzás védelem	78

1.17.6	Hulladékkezelés	78
1.17.7	Vizuális környezetterhelés.....	78
1.17.8	Árvízvédelem	79
1.18	Katasztrófavédelem (területhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)...	79
1.18.1	Építésföldtani korlátok	79
1.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség.....	79
1.19	Ásványi nyersanyaglelőhely	79
1.20	Városi klíma	80
2	Helyzetelemző munkarész.....	82
2.1	A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése.....	82
2.1.1	Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák.....	82
2.1.2	Humán infrastruktúra és szolgáltatások.....	83
2.1.3	Gazdaság.....	83
2.1.4	Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák.....	84
2.1.5	Táji és természeti adottságok, zöldfelületek.....	85
2.1.6	Épített környezet	85
2.1.7	Közlekedés.....	86
2.1.8	Közművek	86
2.1.9	Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	87
3	Helyzetértékelő munkarész.....	89
3.1	Helyzetelemzés eredményeinek értékelése.....	89
3.1.1	A folyamatok értékelése.....	89
3.1.2	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	89
3.1.3	A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátjai és lehetőségei	92
3.2	Problématérkép / Értéktérkép	93
3.3	Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	95
3.3.1	A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása.....	95
3.3.2	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése.....	97

1 Helyzetfeltáró munkarész

1.1 Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

1.1.1 A település térségi szerepe

„Sajóbáony Miskolctól 13 kilométerre északra, a Bükk-vidéken, a Tardonai-dombság és a Sajó-medencének a találkozásánál helyezkedik el. A település két markánsan elkülönülő részre oszlik: a falura és a lakótelepre. A falu a Bábony patak völgyében búvik meg, a 26-os főútról, a református és a katolikus templom kivételével nem is látható. A lakótelep, mely méretében és lakosai számát tekintve is meghatározó része Sajóbáonynak, a Sajó-medence sík területén helyezkedik el, olyan benyomást keltve, mintha a település a völgyből 'kifolyt' volna a síkságra, ahol aztán kényelmesen szétterült.

Bár Sajóbáony zsáktelepülésnek számít (másfél kilométeres bekötőút vezet a főútvonalhoz), a város megközelíthetősége az országos átlag fölötti. Ennek oka, hogy a 26-os főútvonalat még az 1980-as években négysávossá bővítették Miskolc és a bábonyi elágazás között (amely elágazás egyébként állandó közvilágítást is kapott ugyanezen fejlesztés keretében), így a megyeszékhely központjába gyorsabban be lehet érni Sajóbáonyból (kb. 15 perc) mint a közigazgatásilag Miskolchoz tartozó Diósgyőről. Az országos úthálózathoz való csatlakozást tovább javítja az új összekötő út, amely a 26-os főútvonalat az M3-as autópályával kapcsolja össze Miskolc belvárosának elkerülésével.”¹

A települést az Árpád-korban alapították, lakói egészen a XX. század elejéig főként mezőgazdaságból éltek. 1940-es években kezdték el építeni az Észak-Magyarországi Vegyiművek (ÉMV) elődjét a „1040”-es vállalatot. A 60-as 70-es évek intenzív iparfejlesztése következtében robbanásszerű fejlődés következett be a település életébe, mely hozzájárult a városias jelleg kialakításához.

A település 2009-ben kapott városi rangot.

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkcióinak bemutatása, elemzése

Miskolc funkcionális várostérségéhez tartozó Sajóbáony közigazgatásilag a iskolci járásban található. 2013. január 1-jétől a kistérségek közigazgatási szerepe megszűnt, egyidejűleg államigazgatási területi egységként létrejöttek a járások. A Miskolci járás illetékessége két kivétellel megegyezik a Miskolci kistérség településeivel: a Szerencsi kistérség települései közül Sóstófalva és Újcsanáros átkerült Miskolci járáshoz.

A Miskolci járás teljes területe hozzávetőleg 97284 hektár, 2019 január 1-én 233281 fő lakónépességgel. A járás székhelye Miskolc és összesen 39 településből áll, melyből:

- egy megyei jogú város: Miskolc,
- hat városi rangú település: Alsózsolca, Emőd, Felsőzsolca, Nyékládháza, Onga, Sajóbáony,
- két nagyközség: Hernádnémeti, Szirmabesenyő

---

¹ Forrás: Wikipédia

- harminc községi rangú: Arnót, Berzék, Bócs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó,
- Köröm, Mályi, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvámos, Sóstófalva, Újcsanáros, Varbó.

Agglomerációs helyzetéből adódóan Sajóbáony csekély mértékű vonzáskörzete van, leginkább a szomszédos települések közötti együttműködés jellemző. Sajóbáony városi funkcióit meghatározó intézményrendszerek, közszolgáltatások és a város térszervező erejét meghatározó tényezők alakítják.

A település értelmében leginkább a munkába járás vonzáskörét lehet értelmezni a település ipari parkjában működő jelentős foglalkoztatóknak köszönhetően.

1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

A nemzeti jövőkép elérése érdekében a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg. Az átfogó célok megvalósulása érdekében a Konceptió tizenhárom specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt jelöl ki.

1. táblázat: OFTK célok

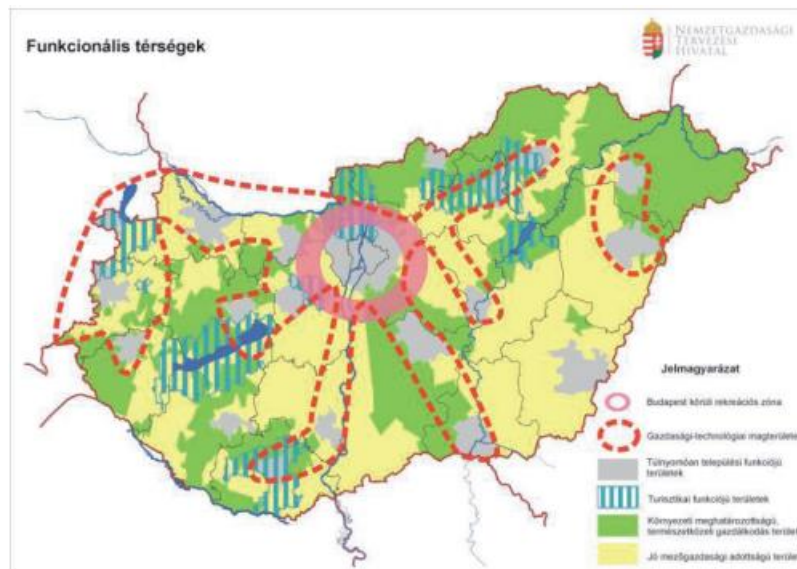
Átfogó célok	Specifikus célok	
értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	- versenyképes, innovatív gazdaság, - életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	Ágazati célok
népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	- gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság, - kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I - érték tudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, - jó állam, szolgáltató állam és biztonság	
természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	- stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	
térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	- az ország makro-regionális szerepének erősítése, - többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat, - vidéki térségek népességeltartó képességének növelése, - kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése, - területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése, - összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	Területi célok

Forrás: OFTK saját szerkesztés

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció külön nem említi Sajóbábonyt, a település Miskolc agglomerálódó térségéhez tartozik.

Funkcionális besorolás alapján Sajóbábony a túlnyomóan települési funkciójú, gazdasági technológiai magterülethez tartozik.

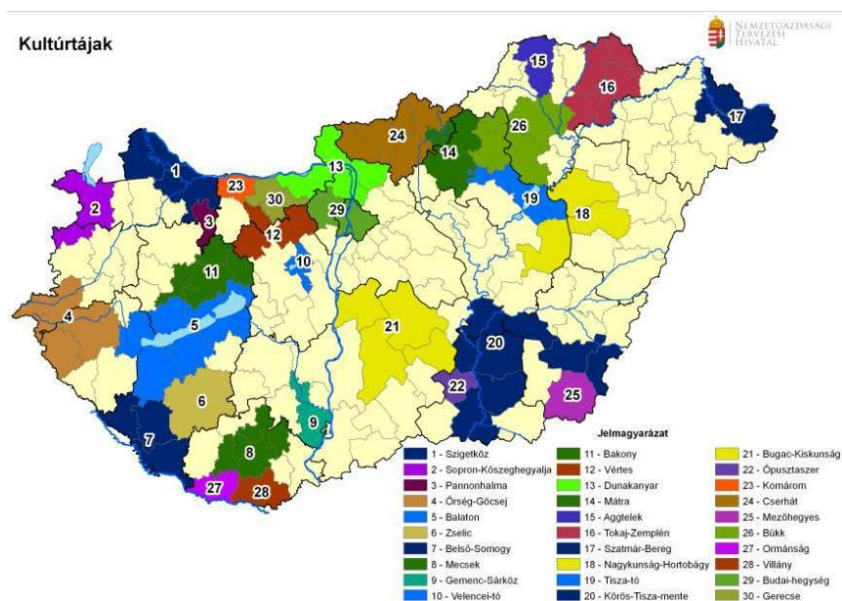
1. térkép: Funkcionális térségek az OTFK-ban

Forrás: OTFK

Természeti adottságai alapján az OFTK Sajóbábonyt a Bükk részeként különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetek között tarja számon. Itt az országos fejlesztéspolitika részéről megjelenő feladatok a következők: hagyományos gazdálkodás, kulturális örökség megőrzése, helyi közösségek fejlesztése, fenntartható turizmus fejlesztése, környezeti terhelés csökkentése.

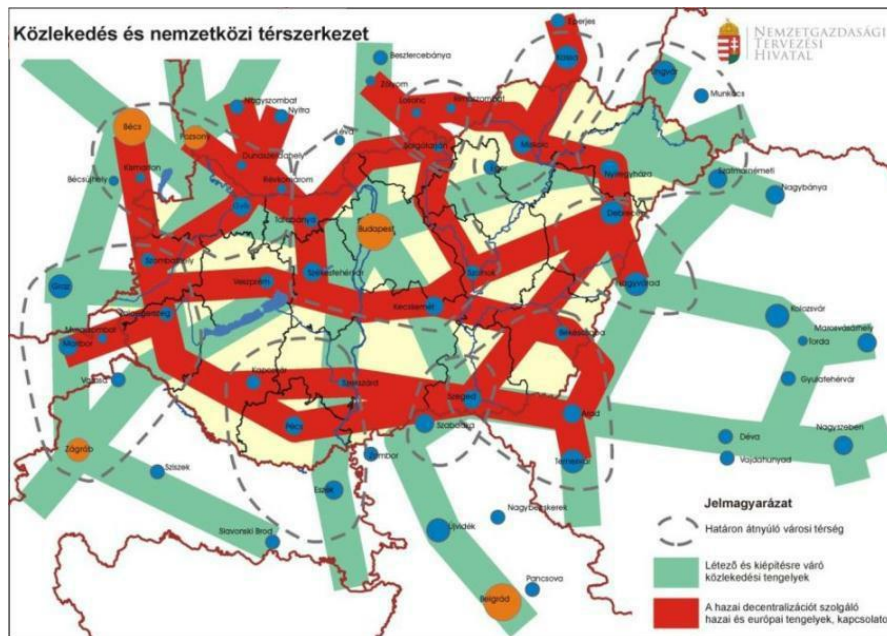
2. térkép: Kultúrtájak Magyarországon

Forrás: OTFK

Sajóbabony, mint Miskolc agglomerációjában fekvő kisváros, a közlekedési és nemzetközi térszerkezetét tekintve kedvező helyzetben van, hiszen az egyik legfontosabb K-NY irányú közlekedési tengelyhez (M3 autópálya) közeli elhelyezkedésén kívül a hazai decentralizációt szolgáló É-D irányú hazai és európai tengely melletti, sőt a két tengely csomópontjához is különösen közeli közlekedési kapcsolatai vannak.

3. térkép: Magyarország közlekedési és nemzetközi térszerkezete

Forrás: OFTK, 2014.

1.2.2 Kapcsolódás a Borsod-Abaúj-Zemplén megye Területfejlesztési Konceptióhoz és Programhoz

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) az alábbi átfogó célokat és specifikus célokat fogalmazza meg:

2. táblázat: BAZ megye TFP Célok

Átfogó célok	Specifikus célok
<ul style="list-style-type: none"> - Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességmegtartó képességének növelése a lakosság életminőségének javulásával és fenntartható infrastruktúra biztosításával - Borsod-Abaúj-Zemplén megye természeti adottságaira, hagyományaira és korszerű infrastruktúrára épülő versenyképes gazdaság kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Humán központú minőségi szolgáltatások - Korszerű és fenntartható infrastruktúra - Versenyképes gazdaság

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Program

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) Miskolc és agglomerációja tekintetében az alábbi területi célokat fogalmazta meg:

Fejlett, innovatív regionális centrum

Miskolc a régió központja. Stratégiai cél, hogy tudásközpontként, innovációra és kutatás-fejlesztésre épülő gazdasági központként élhető és integráló város legyen. Fontos és indokolt a megyei központ kiemelt fejlesztése, figyelembe véve az agglomerációban jelentkező adottságokat és igényeket. Kiemelt figyelmet fordítunk a tervezés során a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljával. Az előző programozási időszak tapasztalatai alapján nagyobb hangsúlyt kell fektetni a város-vidék együttműködésének fejlesztésére.

A megyeszékhely közötti és az agglomerációjukkal szembeni közvetlen közlekedési kapcsolatok (autópálya kapcsolatok, gyorsforgalmi utak, elővárosi vasúti stb.) fejlesztése szintén prioritásként jelenik meg. A települések mindennemű fejlesztési során a smart és digitális megoldásokat szükséges elterjeszteni, valamint a zöld gazdaság és a környezet fejlesztéséhez is aktívan hozzá kell járulni, így együtt segítve a vonzó üzleti környezet kialakítását és a területi egyenlőtlenségek csökkentését. A fenntartható városfejlesztési projektek tervezése és végrehajtása kapcsán a megyeszékhelyeknek szembe kell nézniük a meglévő környezeti és közlekedési infrastruktúra hiányosságai okozta, nagyobb volumenű beavatkozásokat megkövetelő kihívásokkal is. A megyeszékhely fejlődése a megye egészének fejlődést is segíti, ezért különösen fontos szinergikus fejlesztések megvalósítása.

A fenntartható városfejlesztés során előtérbe helyezésre kerülnek a partnerségi folyamatok, a fenntartható pénzügyi tervezés és üzleti modellezés. Miskolc a Mátra-Bükk kiemelt térség egyik városa, így a térségi program célkitűzései hozzájárulnak jelen területi cél eléréséhez.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

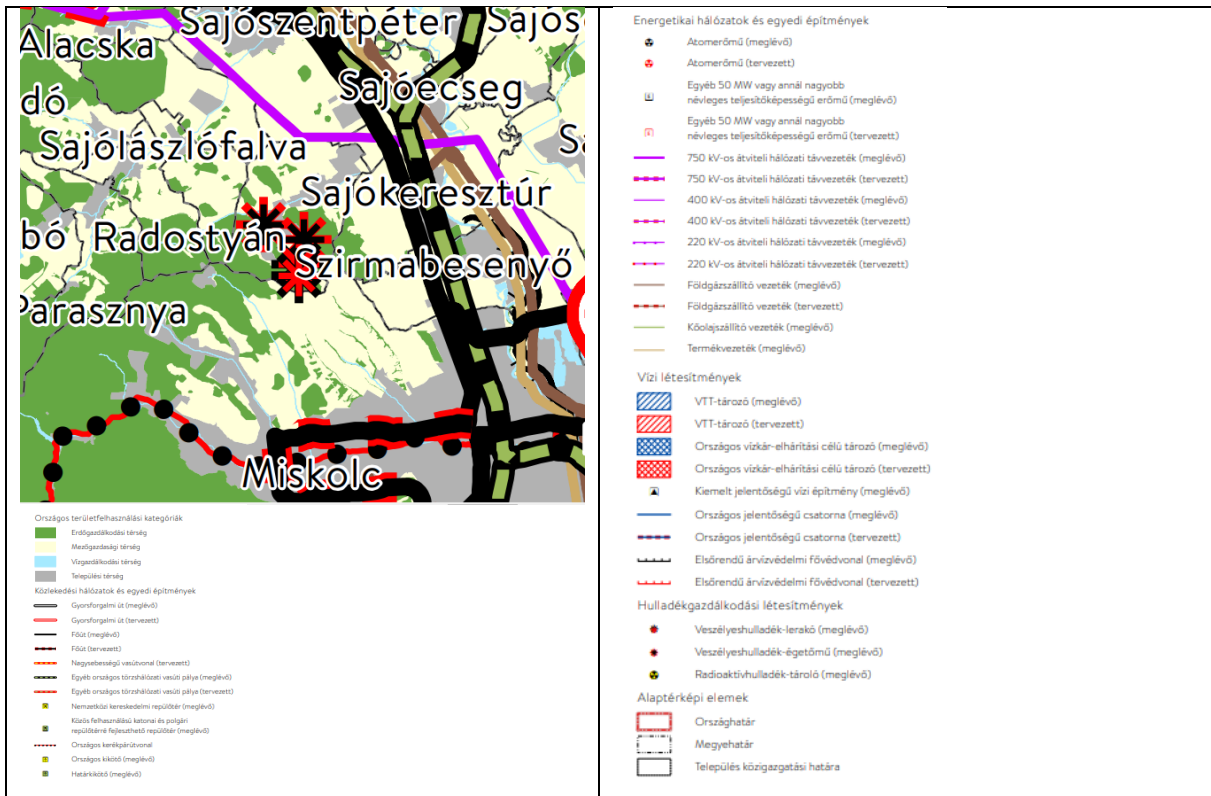
Az Országgyűlés 2018. december 12-én elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (MáTrT), amelynek területrendezési terveket érintő fejezetei 2019. március 15-től hatályosak.

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (MáTrT)

Az Ország Szerkezeti Terve

A tervezési területre az Ország Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg.

4. térkép: Sajóbábonny az Országos Szerkezeti tervben

Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkep>

3. táblázat: Az országos övezeti terv lapjain Sajóbábonny érintettsége:

	Országos Övezetek	Érinti/ Nem érinti	Érintett terület
3.1	Ökológiai hálózat magterületének övezete, a hálózat ökológiai folyosójának övezete és a hálózat puffertérületének övezete	Igen	Sajóbábonny belterületére települési térséget határoz meg, az ökológiai hálózat minden eleme Sajóbábonny külterületét érinti
3.2	Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	Nem	
3.3	Erdők övezete	Igen	Sajóbábonny belterületére települési térséget határoz meg, az erdők övezete a település déli Bükk hegység keleti lankáihoz tartozó területét érinti
3.4	Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések	Nem	
3.5	Honvédelmi és katonai célú terület övezete	Nem	
1.	Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Nem	
2.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Nem	
3.	Tájképvédelmi terület övezete	Igen	Sajóbábonny belterületére települési térséget határoz meg, a tájképvédelmi terület Sajóbábonny külterületét érinti

	Országos Övezetek	Érinti/ Nem érinti	Érintett terület
4.	Vízminőség-védelmi terület övezete	Nem	
5.	Nagyvízi meder övezete	Nem	
6.	VTT-tározók övezete	Nem	

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

A műszaki infrastruktúra hálózatok főbb építményei közül Sajóbáony érintettsége:

ORSZÁGOS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI LÉTESÍTMÉNYEK

Meglévő veszélyeshulladék-lerakók:

- Sajóbáony I.
- Sajóbáony II.

Meglévő veszélyeshulladék-égetőművek:

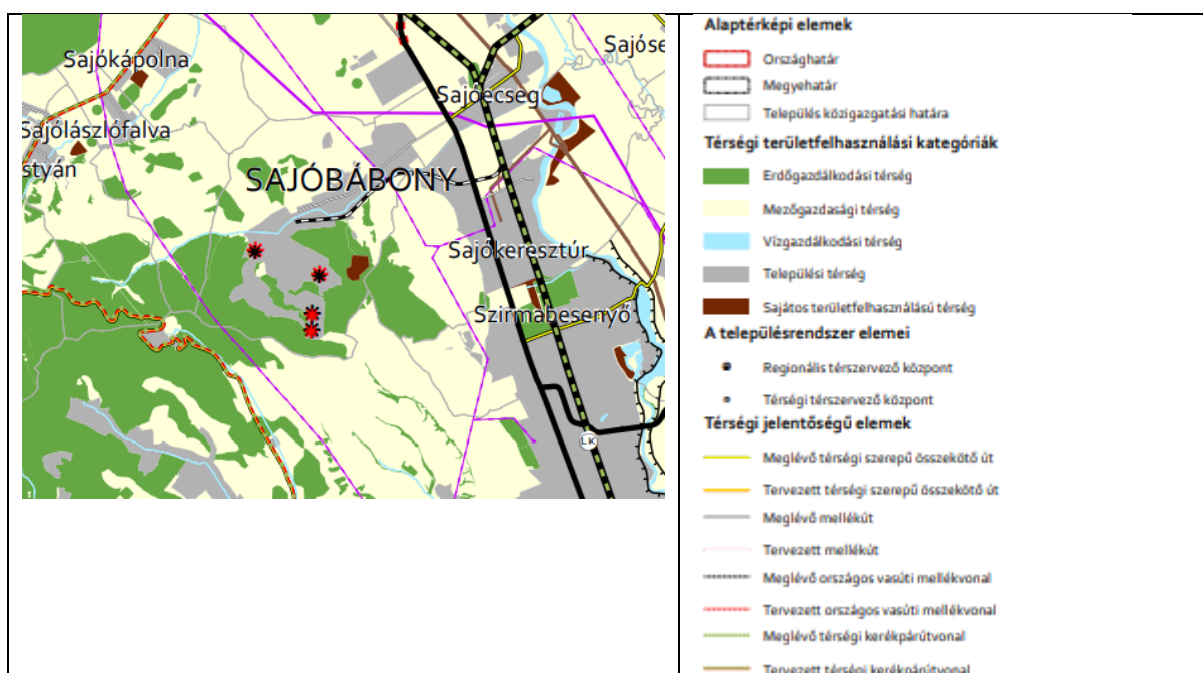
- Sajóbáony I.
- Sajóbáony II.

1.3.2 Borsod-Abaúj-Zemplén megye területrendezési terve

A B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat Közgyűlésének nevében eljáró B.-A.-Z. Megyei Közgyűlés Elnökének 4/2020. (V.29.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: MTrT.)

A megye Térségi Szerkezeti Terve (MTrT. 1. melléklete)

5. térkép: Részlet a B.-A.-Z. megye Térségi Szerkezeti Tervéből

-----	Meglévő országos vasúti mellékvonal
-----	Tervezett országos vasúti mellékvonal
-----	Meglévő térségi kerékpárútvonal
-----	Tervezett térségi kerékpárútvonal
-----	Meglévő térségi ellátást biztosító 33 kV-os elosztó hálózati távvezeték
-----	Meglévő térségi csatorna
*	Meglévő térségi repülőtér
*	Tervezett térségi repülőtér
*	Meglévő térségi kikötő
-	Meglévő kompátkalóhely
-	Meglévő térségi logisztikai központ
-	Tervezett térségi logisztikai központ
*	Meglévő 5-50 MW közötti névleges teljesítő-képességű erőmű
*	Tervezett 5-50 MW közötti névleges teljesítő-képességű erőmű
*	Meglévő térségi hulladékkezelő

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

Megyei Térségi Övezetek (MTrT. 3. melléklete):

4. táblázat: Borsod-Abaúj-Zemplén megye településeinek térségi övezetekkel való érintettsége és érintett területek nagysága

	Megyei Térségi Övezetek	Érinti/ Nem érinti	Érintett terület nagysága (ha)
3.1	Ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és puffertérületének övezete	Igen	
	- Ökológiai hálózat magterületének övezete		736,28
	- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete		7,74
	- Ökológiai hálózat puffertérületének övezete		235,74
3.2	Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Nem	
3.3	Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Igen	
	- Erdők övezete		513,45
	- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete		
3.4	Tájképvédelmi terület övezete	Igen	942,63
3.5	Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	Nem	
3.6	Vízminőség-védelmi terület övezete	Nem	
3.7	Nagyvízi meder övezete és VTT-tározók övezete	Nem	
3.8	Honvédelmi és katonai célú terület övezete	Nem	
3.9	Ásványi nyersanyagvagyon övezete	Igen	X
3.10	Rendszeresen belvízjárta terület övezete	Nem	
3.11	Földtani veszélyforrás terület övezete	Nem	
3.12	Kiemelt jelentőségű gazdasági övezet	Igen	X
3.13	Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet	Nem	
3.14	Megyehatáron, településhatáron átnyúló, együtt tervezendő térség övezete	Nem	
3.15	Közigazgatási határon átnyúló, együtt tervezendő létesítmények övezete	Nem	

	Megyei Térségi Övezetek	Érinti/ Nem érinti	Érintett terület nagysága (ha)
3.16	Településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök társulásban történő készítésének övezete	Nem	
3.17	Zártkerti övezet	Igen	X
3.18	Lakótelepi övezet	Igen	X

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Tervében alkalmazott megyei területfelhasználási kategóriák:

- területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
  - erdőgazdálkodási térség,
  - mezőgazdasági térség,
  - vízgazdálkodási térség,
  - települési térség,
- legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

5. táblázat: Sajóbábony területének a megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása

Területfelhasználási kategóriák	ha	%
Település területe	1 343,22	100,00
Erdőgazdálkodási térség	458,4	34,13
Mezőgazdasági térség	447,69	33,33
Vízgazdálkodási térség	0,45	0,03
Települési térség	417,66	31,09
Sajátos területfelhasználású térség	19,03	1,42

Forrás: http://www.baz.hu/content.php?cid=teruletrendezesi_terv_2020

A műszaki infrastruktúra hálózatok Sajóbábony által érintett főbb építményei:

A KÖZÚTHÁLÓZAT BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉT ÉRINTŐ ELEMEL

Meglévő egyéb mellékutak:

- 25138 Sajóbábony – Sajóecseg bekötő út

A VASÚTHÁLÓZAT BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉT ÉRINTŐ ELEMEL

Meglévő országos vasúti mellékvonalak:

- Sajóecseg – Sajóbábony

HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI LÉTESÍTMÉNYEK BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉBEN

Meglévő országos veszélyeshulladék-lerakók:

- Sajóbábony I.
- Sajóbábony II.

Meglévő országos veszélyeshulladék-égetőművek:

- Sajóbábony I.
- Sajóbábony II.

1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek- az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

A Sajóbábony hatályos településszerkezeti tervében az igazgatási határ menti ingatlanokon nem kerültek kijelölésre olyan új területhasználati módok, amely releváns mértékben befolyásolná a szomszédos települések terület használatait. A szomszédos települések (Miskolc, Sajókeresztúr, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajólászlófalva, Sajószentpéter) településszerkezeti terve, a települések igazgatási határán lévő területeken kijelölt területfelhasználási módokban nem befolyásolja Sajóbábony területszerkezeti tervét.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Településfejlesztési koncepció:

Sajóbábony Település-rehabilitációs stratégiai és fejlesztési terve 2004-ben készült. [Készítette: Bay Zoltán Intézet, Vidékfejlesztési Osztály]

A terv megállapításai:

Jövő kép:

- 5 év múlva Sajóbábony Miskolc vállalkozói kertvárosaként rangos, ismert és mikrotérség településhálózati csomópontként elismert település.

Stratégiai cél:

- Sajóbábony település-rehabilitációs stratégiájának megvalósításával Miskolc vállalkozói kertvárosává fejlődni.

Általános célkitűzés:

- Sajóbábony innovációs potenciáljára épülő új gazdaság-fejlesztési aktivitásának és vonzó arculatának kialakítása, valamint a településhez tartozó vállalkozói zóna reorganizációja.

Prioritások:

- Vonzó településkép, korszerű infrastruktúrafejlesztés.
- Önkormányzat közigazgatási szolgáltatásainak és intézményrendszerének fejlesztése.
- Vállalkozói mikrotérségi központ kialakítása.
- Munkahelyteremtő vállalkozások és szolgáltatások generálása és fogadása.

Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Településfejlesztési Stratégia korábban nem készült.

1.6 Településrendezési Tervi előzmények

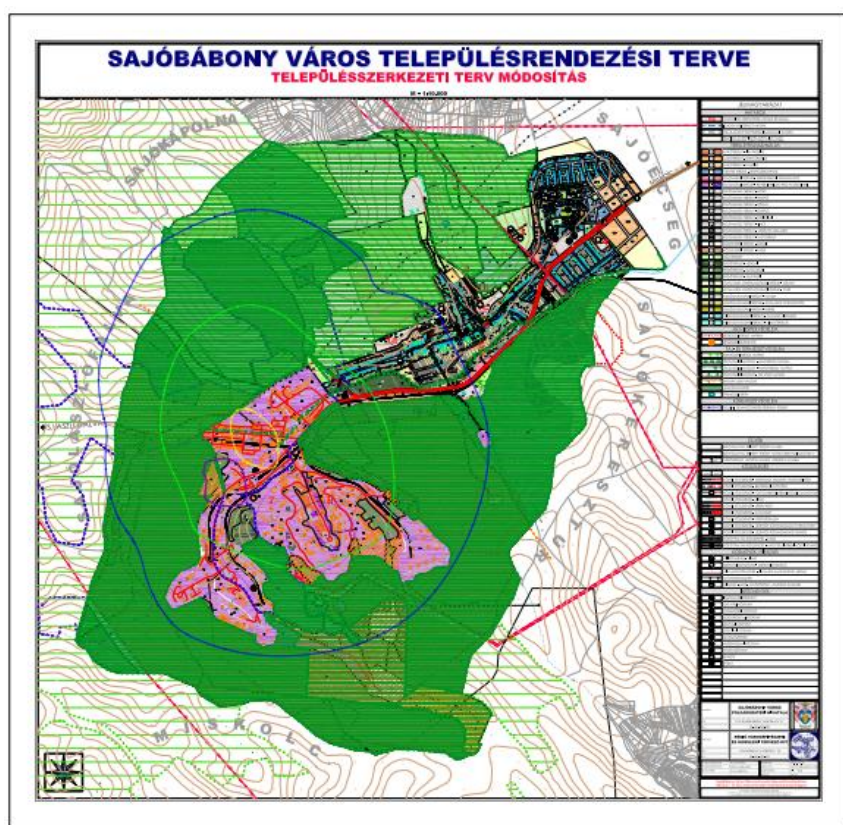
A hatályban lévő településrendezési eszközök:

- 65/2005. (V.24.) határozat Sajóbábony településfejlesztési koncepciójáról;
- 181/2005. (XI.30.) határozat a Településszerkezeti tervről;
- 22/2005. (XI.30.) rendelet a Helyi Építési Szabályzatról és a Szabályozási tervről.

Módosítások:

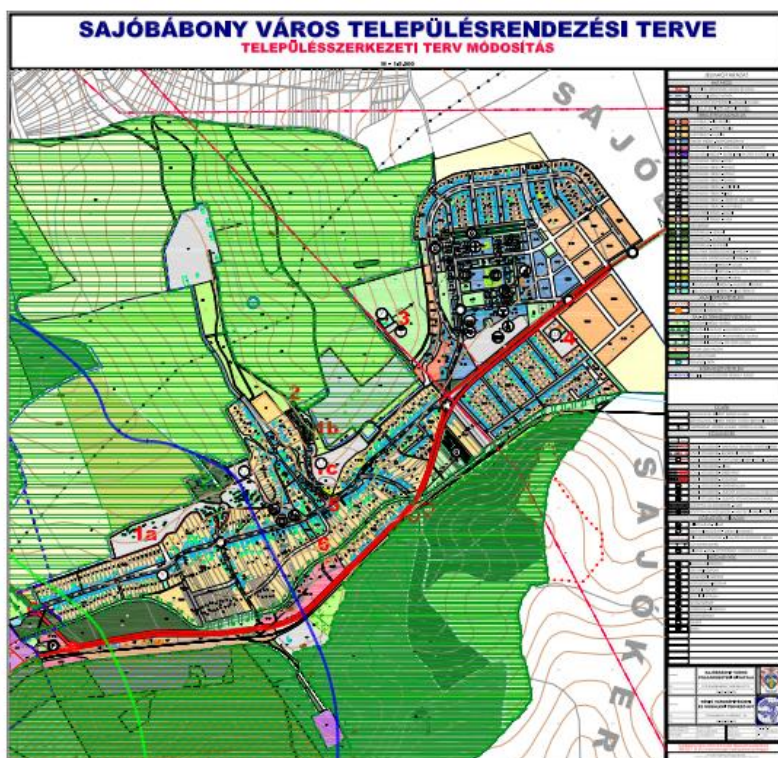
- 12/2017. (V.30.) rendelet Sajóbábony, szabályozási terv és HÉSZ módosítás
- 84/2017. (V.30.) határozat Sajóbábony, településszerkezet tervmódosítás
- 40/2014. (IV. 29.) hat. Sajóbábony (városközpont kelet; városközpont nyugat; temető környéke; temető feletti terület; ipari park előtti terület; ipari park), településszerkezeti terv – módosítás
- 17/2021 (X.27.) rendelet Sajóbábony Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 22/2005. (XI.30. önkormányzati rendelet módosításáról

6. térkép: 40/2014. (IV. 29.) hat. Sajóbábony (városközpont kelet; városközpont nyugat; temető környéke; temető feletti terület; ipari park előtti terület; ipari park), településszerkezeti terv – módosítás

Forrás: Sajóbábony város honlapja

7. térkép: 17/2021 (X.27.) rendelet Sajóbábony Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 22/2005. (XI.30. önkormányzati rendelet módosításáról

Forrás: Sajóbabony város honlapja

A legutóbbi rendezési terv módosításai a városközpontot, illetve a városközpontoz közvetlenül kapcsolódó üres területet, a temetőt, illetve az ipari park területét és környezetét érintette.

A 40/2014. (IV. 29.) hat. termódosítás megállapításai:

A megvalósult rendezési terv módosításai a gazdaságfejlesztési, illetve a kisvárosias településkép kialakítását szolgálják:

- Városközpontköz közvetlenül kapcsolódó üres terület telekosztásának módosítása, hogy a várossá vált település központjában a meglévő beépítésektől eltérő beépítési formák és területhasználatok megjelenjenek.
- Városközpontban a többlakásos épületek önálló telket kaptak, ezáltal az épületek körül létrejött közösségi zöldterületeket újra kellett szabályozni.
- A temetőhöz vezető út nem a korábbi térképen ábrázolt szerint alakult ki. A feladat a temetőhöz vezető út ábrázolása és környezetének szabályozása
- Új gazdasági terület kialakítása, a területen napenergia hasznosításának feltételeit kívánja megvalósítani a befektető.
- Az ipari park előtti terület eddig nem hasznosított közterület volt, alkalmas lakossági ellátást szolgáló kereskedelmi-gazdasági terület kialakítására, mely egyben a városközpontban lévő – ott jobban hasznosítható – területet váltja ki.
- Az ipari park területe: Az iparterületen folyamatosan történnek fejlesztések, melyeket nem minden esetben segít a merev szabályozási rendszer. Cél a belső úthálózat ne kötelezően szabályozott közterületként, hanem rugalmasan kezelhető közcélra megnyitott magánterületként került szabályozásra.

A 17/2021 (X.27.) rendelet megvalósult megállapításai:

HÉSZ módosításai a kisvárosias településkép kialakítását, a település infrastrukturális fejlesztését kialakítását szolgálják:

- Széchenyi István utca – 827 hrsz. közpark keleti határa – Iskola tér – Bocskai István utca 2. 076/11 hrsz. napelempark (önálló településszerkezeti egység) Az Iskola tér 1.sz. (689/41 hrsz.) háromszintes, két lépcsőháza szervezett épületben az Önkormányzat bérlakások kialakítását tervezi, melyekhez a lakásszámmal egyenértékű parkoló biztosítása szükséges. Mivel a tér túloldalán álló általános iskola is parkolási deficittel küzd, az Önkormányzat az Iskola tér 1. és 3. sz. épületek közötti zöldterületen tervezi a szükséges várakozóhelyeket biztosítani.
- 641/1 hrsz. temető (önálló településszerkezeti egység) – 668 és 669 hrsz. (névtelen) út – 792 hrsz. ingatlan keleti határa 3. Szabadság utca A területen egy kijárt földút húzódik, amely a jelenleg zsákutcaként kiépített Erzsébet Királyné út és a temető, továbbá déli irányú leágazásával a Kossuth út között teremt kapcsolatot.
- Vargaszögi patak (579-582 hrsz. ingatlanokat magába foglaló tömb) saroktelek telekalakítása (tulajdonos kérésére), mivel a kis mélységű telkek ténylegesen zárt sorú beépítése, mivel aránytalan, rossz belső elrendezésű „csőházakat” eredményezne.

1.7 A település társadalma

Sajóbábony területe 13,43 km², 2020-ban állandó népessége 2 705 fő, lakónépessége 2 538 fő volt, népsűrűsége 201,4 fő/km². Sajóbábony a Miskolci agglomeráció tagja, a Miskolci járás hét városi rangú települése közül a legkisebb város.

1.7.1 Népeség főbb jellemzői

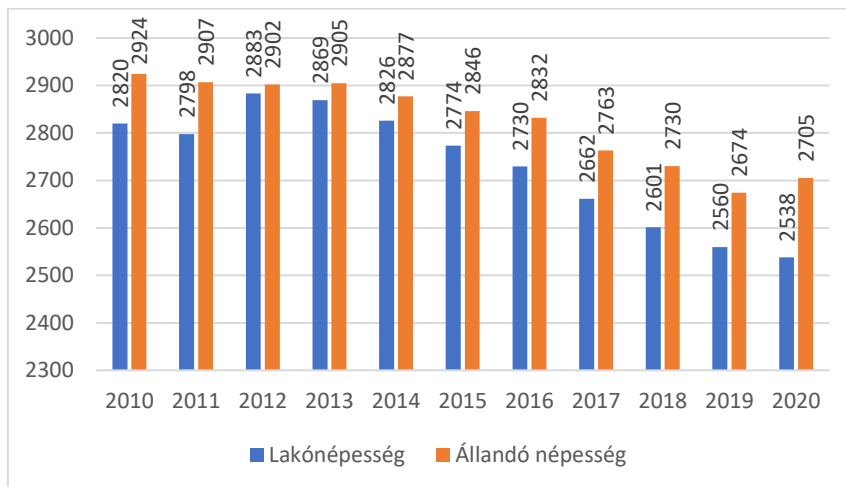
A KSH tájékoztatási adatbázisaiban közzétett adatok alapján megállapítható, hogy Sajóbábony demográfiai adatainak alakulása hektikusabb változást mutat, mint az országos, vagy akár a megyei tendenciák.

1.7.1.1 Demográfia

A kisváros állandó lakosság száma 2010 és 2013 között stagnált, majd 2014-től az országosnál meredekebben romló tendenciák figyelhetőek meg. Összeségében megállapítható, hogy az elmúlt 10 év alatt az állandó lakosság fogyatkozása (93%), a megyei adatoknak megfelelő százalékos csökkenést mutat.

Hasonló tendenciák figyelhetőek meg a lakónépesség alakulásában: 2010-ről 2012-re a lakónépességszám az országos tendenciákkal ellentétben emelkedett (102%). 2012-2013-ban a lakó népesség száma megközelítette az állandó népességet, ezt követően a megyei népességfogyást meghaladó csökkenés következett: így a lakónépesség száma 10 év alatt 10%-kal csökkent.

1. ábra: Állandó és lakónépesség változása 2010-2020 között

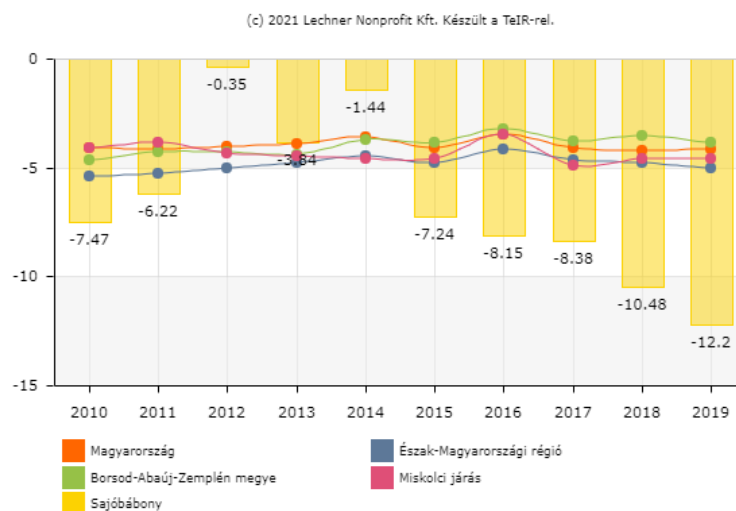
Forrás: KSH-tájékoztató adatbázis

Összességében a település lakosság vonzó képessége romlott: míg 2010-ben az állandó népesség 4%-kal volt több a városban állandó lakcímmel nem rendelkező itt dolgozó, tanuló lakónépességnél, az évtized végére a demográfiai folyamatok következtében az állandó népesség már 6%-kal meghaladja a lakónépességet.

1.7.1.2 Népmozgalom

A népmozgalmi adatokra a lassú folyamatok helyett a hektikus változások jellemzők. A természetes fogyás 2010-2014 közötti javuló, csökkenő tendenciát mutatott, mely elsősorban a magasabb születésszámnak köszönhető. Azt követő időszakban azonban a fogyás mértéke drasztikusan nőtt, 2019-ben a megyei adatok háromszorosa volt a települési népesség fogyása. Ez folyamat elsősorban a magasabb halálozási arányból adódott. 2020-ban ez a negatív folyamat megfordult, a fogyás mértéke normalizálódott.

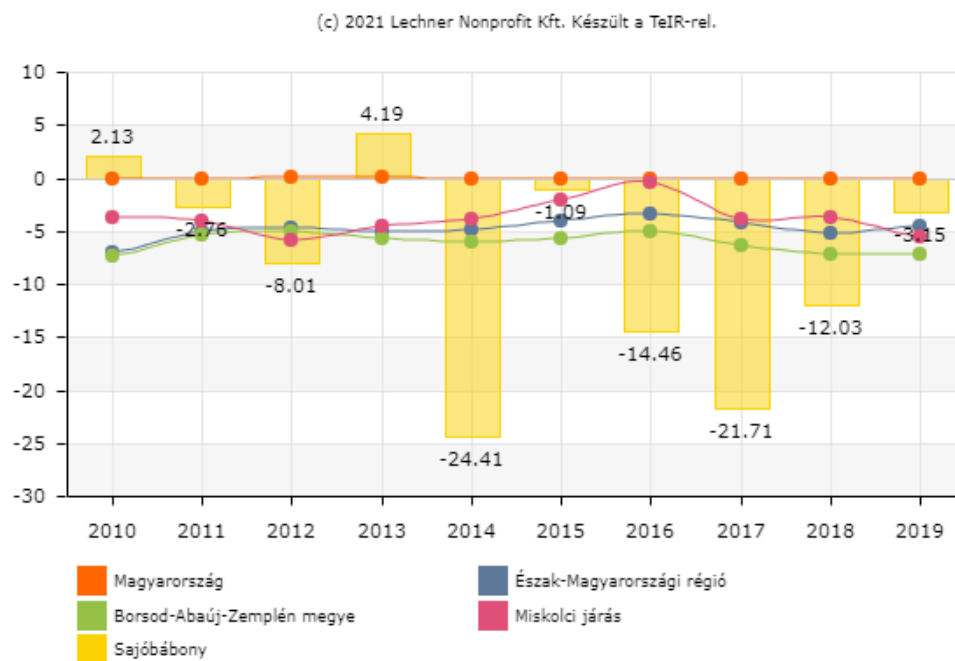
2. ábra: Természetes szaporodás/fogyás 2010-2019 között

Forrás: TEIR

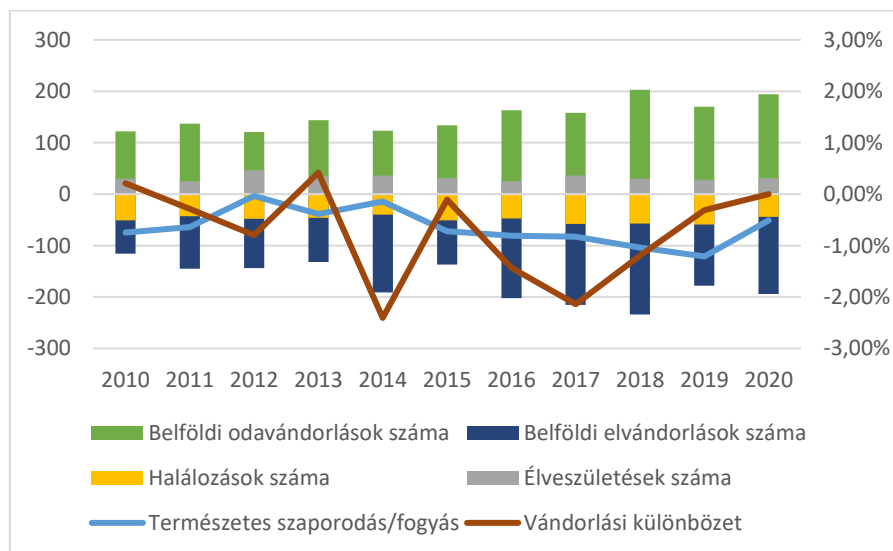
A vándorlási adatokat is a hektikusság jellemzi. Egyes években, a megyei értékek többszörösét elérő kiugró elvándorlás, míg más években kiugró javulás, pozitív vándorlási egyenleg észlelhető.

3. ábra: Vándorlási egyenleg 2010-2019 között (állandó, ideiglenes együtt)

Forrás: TEIR

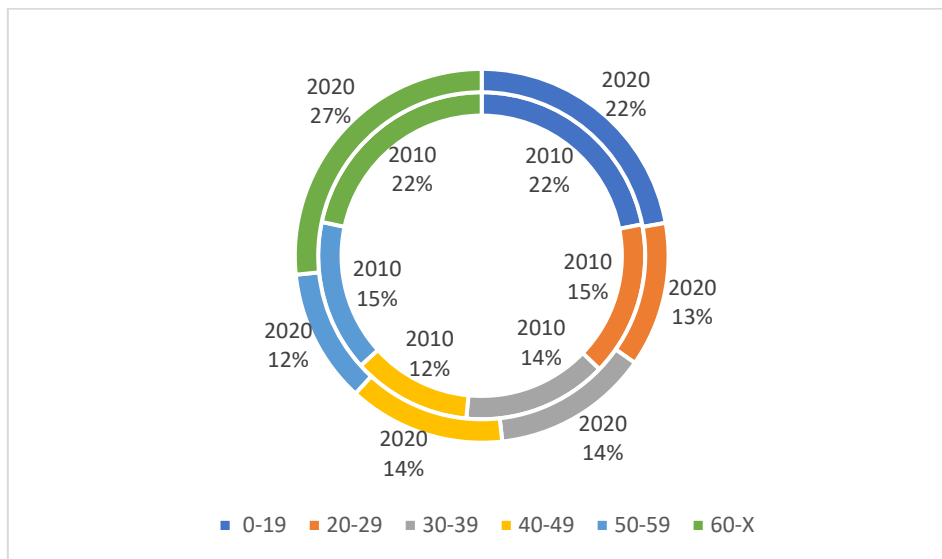
4. ábra: Népmozgalmi adatok változása 2010-2020 között

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A népesség korcsoportok szerinti vonatkozásában Sajóbábonyban is megfigyelhető az időskorúak arányának növekedése: 5 százalékponttal emelkedett a 60 év fölötti idősök aránya a településen.

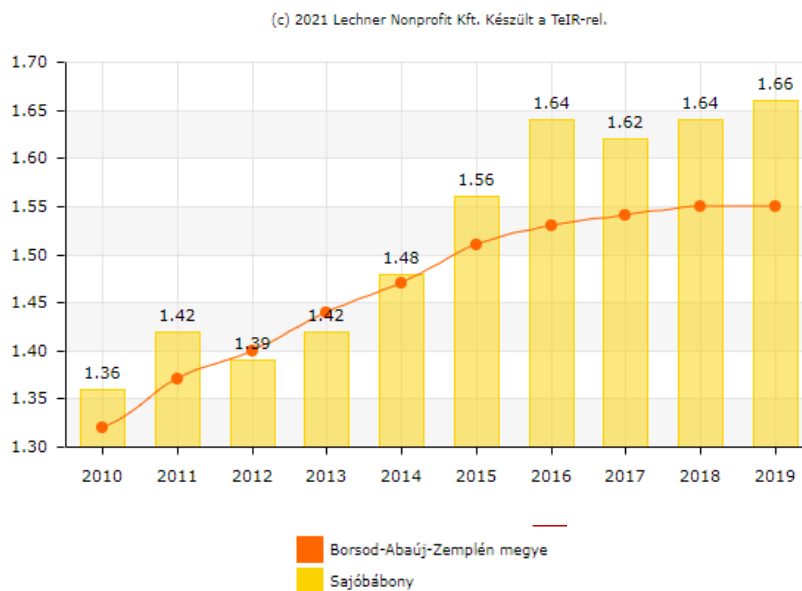
5. ábra: Népeség korösszetétel változása 2010-2020 között

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A város öregedési indexe (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves) romlott 2010-ben 1,36 míg 2019-ben ugyanez a mutató 1,66 volt. Az előregedés a megyei átlagnál kissé rosszabb (1,55), de a járási (1,76) és országos adatoknál (1,80) kedvezőbb értéket mutat.

6. ábra: Öregségi index változása 2010-2019 között

Forrás: TEIR

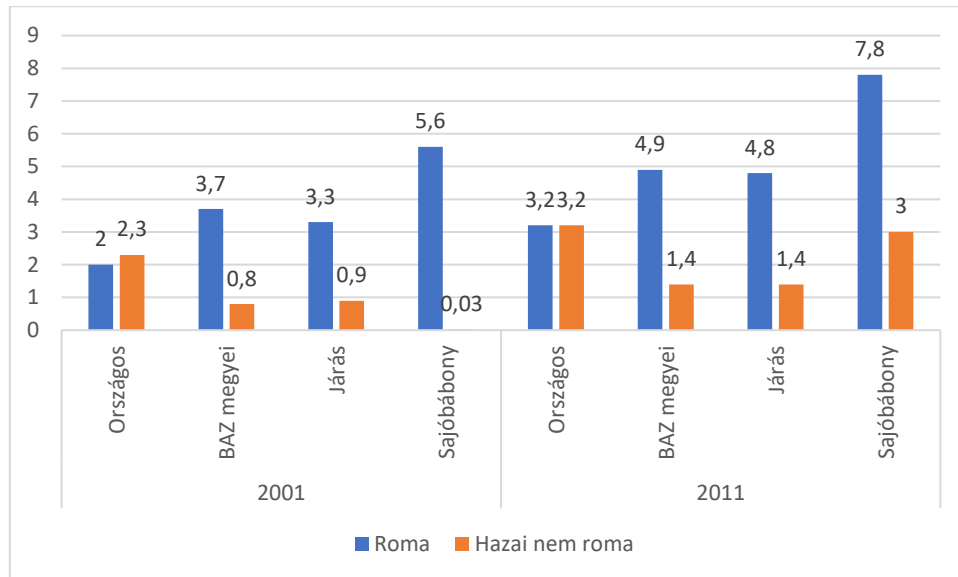
A városban az eltartott népesség rátája (a gyermeknépesség (0–14 éves) és az idős népesség (65–X éves) összege a 15–64 éves népesség százalékában) az elmúlt 10 év alatt 8% pontot romlott: 2020-ban ez a mutató 43% volt.

A népesség nemek szerinti megoszlására a férfiak arányának (49%) kis mértékű emelkedése volt jellemző.

1.7.1.3 Nemzetiségi összetétel

Nemzetiségekre vonatkozóan a 2011-es népszámlálásból származnak a legfrissebb adatok.

7. ábra: Nemzetiségek változása 2001-2011 között

Forrás: KSH alapján, saját szerkesztés

Az adatok tanulsága szerint, nemzetiségek tekintetében tapasztalható változások jelentősen befolyásolják a település életét.

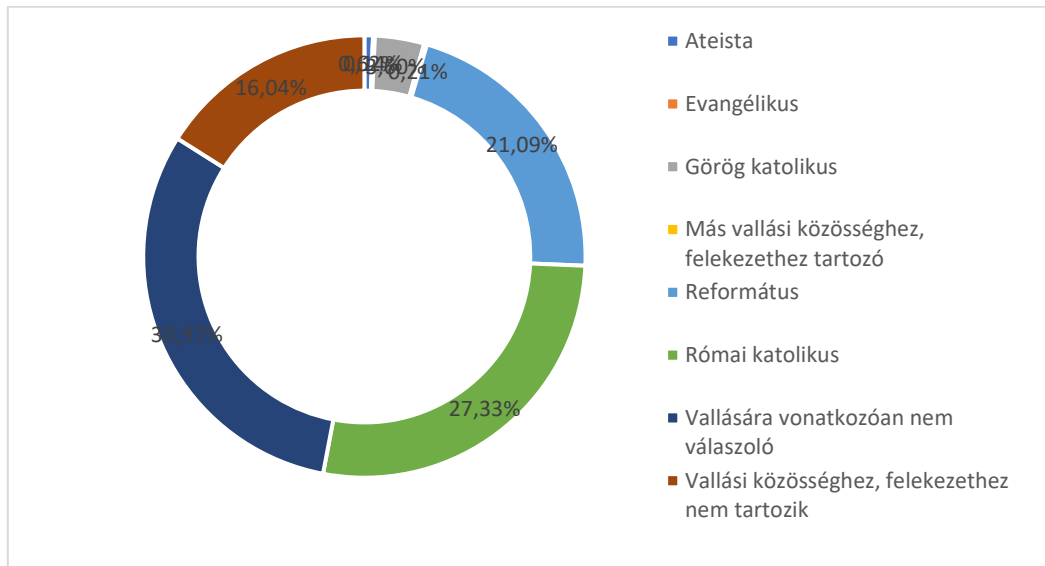
KSH népszámlálási adatok alapján Sajószéchenyi-ben a vizsgált időszak alatt a roma népesség aránya közel 40%-kal nőtt, a 2011-ben a lakosság 7,8%-a vallotta magát romának. A nem roma kisebbség is megerősödött, 2011-ben a lakosság aránya eléri az országos szintet 3%. Ezen belül a szlovák (75 fő), román (5 fő) kisebbség jelentős.

Sajószéchenyi-ben 2019-től működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

1.7.1.4 Vallás

Sajószéchenyi a 2011-es népszámlálás során a lakosság mintegy 53%-a vallotta magát valamilyen vallási felekezethez tartozónak. A település lakosai jellemzően római katolikus (27%), illetve református (21%) felekezethez tartozónak vallották magukat.

8. ábra: Lakosság vallási hozzátartozás

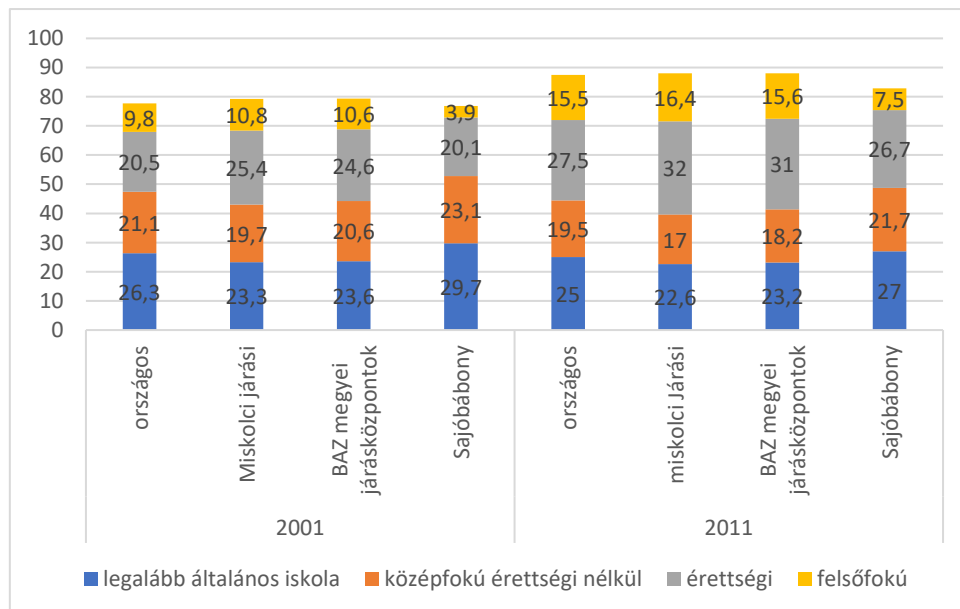

Forrás KSH

1.7.1.5 Képzettség

A népesség életkörülményeit jelentősen befolyásolja a lakosok iskolázottsági szintje, mivel a képzettség napjainkban a munkavállalás legfőbb kritériuma. Képzettségire vonatkozóan részletes adatok a 2011 évi népszámlálásból vannak.

9. ábra: Lakosság képzettségi szintje a 7 évnél idősebb lakosok arányában 2001-2011 között

Forrás: TEIR alapján, saját szerkesztés

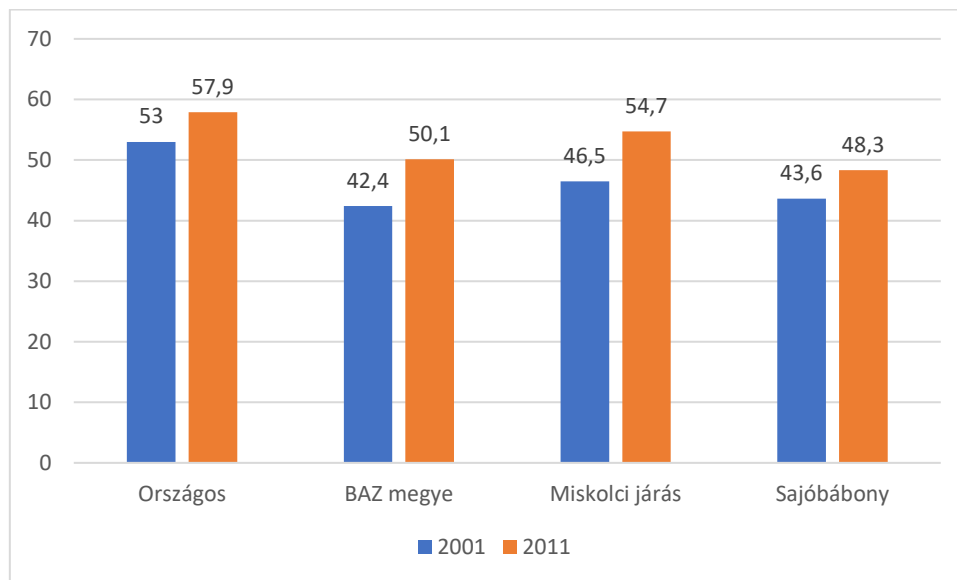
Sajóbábony lakossága iskolázottsági szempontból elmaradottabb az országos átlagnál. Kiemelkedően alacsony a felsőfokúak aránya (7,5%), noha 2001/2011 év viszonylatában duplájára nőtt ez az arány.

Problémaként jelentkezik, hogy az alacsony képzettségi fokú népesség aránya magas: alapfokú végzettséggel rendelkező, vagy a középfokú, de érettségi nélküliek aránya 2011-ben 5 százalékponttal magasabb, mint az országos, illetve 9 százalékponttal magasabb, mint a járási értékek.

1.7.1.6 Foglalkoztatottság

Sajóbábony városban a foglalkoztatottság javult a két legutóbbi népszámlálás között, 2011-ben a munkaképes korúak (15-64 év) 48,3%-a volt foglalkoztatott. Ez az arány rosszabb megyei átlagnál.

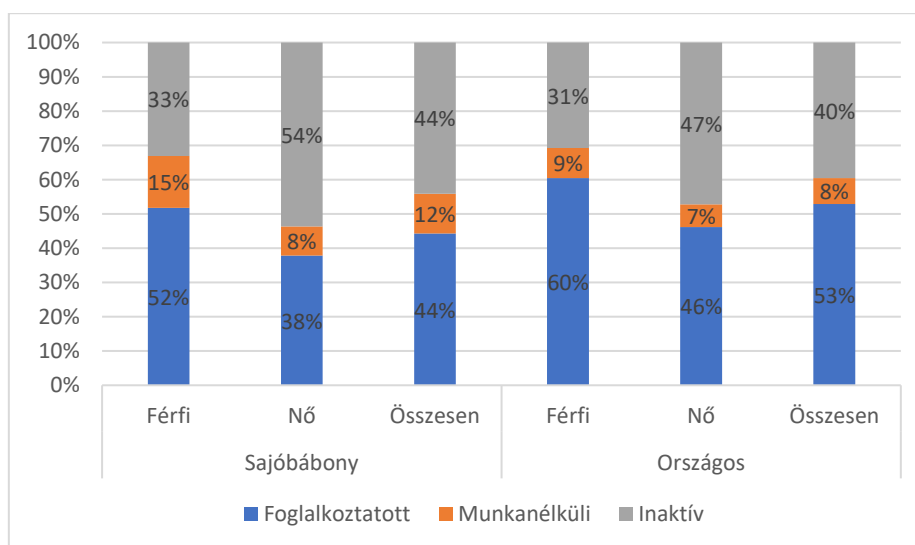
10. ábra: Foglalkoztatottak aránya a munkaképes korú népességben 2001-2011 között

Forrás: TEIR alapján, saját szerkesztés

Nemek szerint vizsgálva elmondható, hogy nők esetében az országosnál magasabb inaktivitás jellemző, míg a férfiak esetében pedig inkább a magasabb munkanélküliség figyelhető meg.

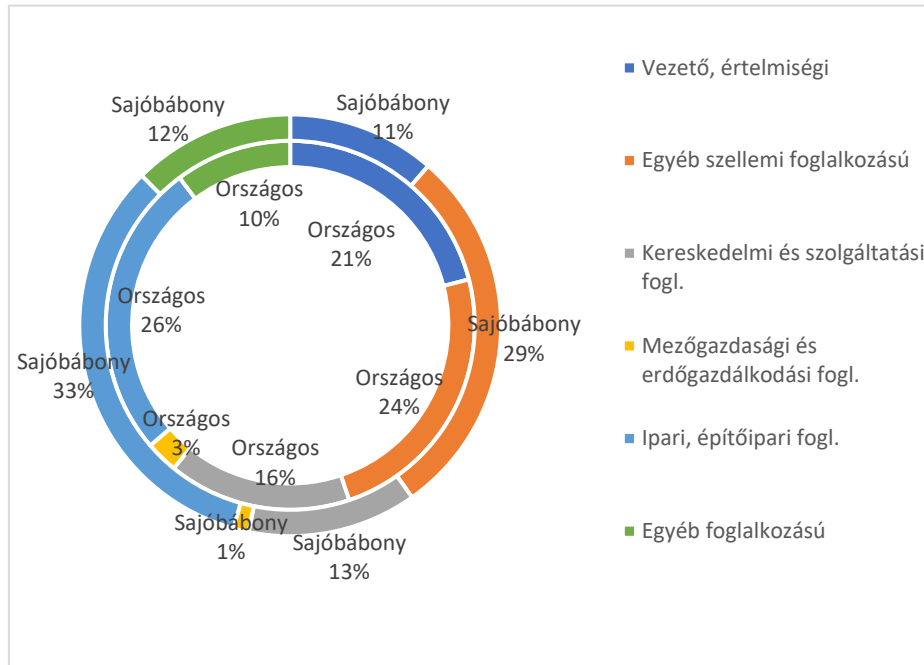
11. ábra: Munkavállalói aktivitás összetétele 2011-ben

Forrás: KSH 2011

2011-ben a sajóbábonyi foglalkoztatottak összetételére jellemző, hogy kiugróan alacsony a vezető értelmiségi aránya (11%), ezzel szemben magasabb az ipari és építőipari (33%), egyéb szellemi foglalkozású aránya (29%) az országoshoz képest.

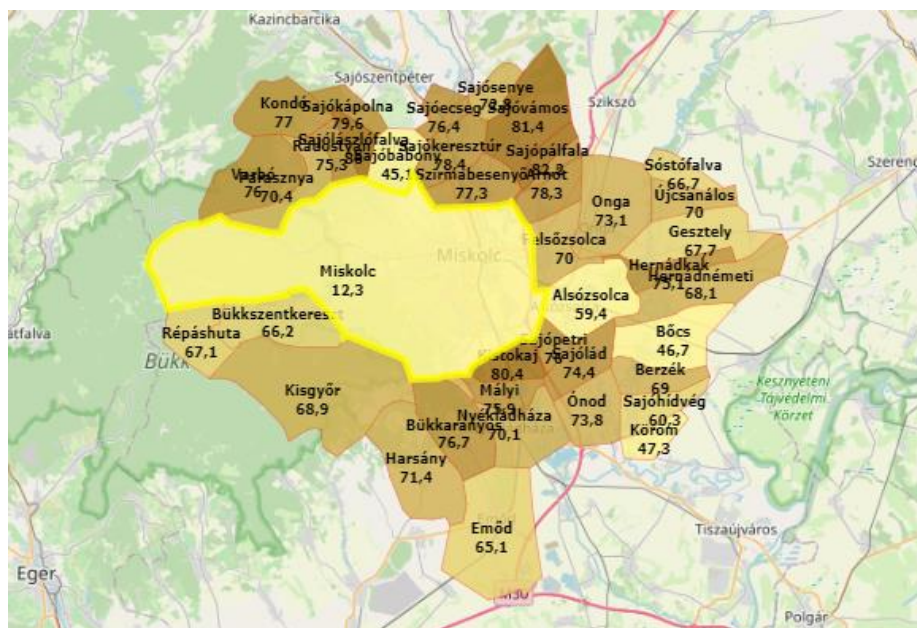
12. ábra: Foglalkoztatottak ágazati összetétele 2011-ben

Forrás: KSH 2011

A napi ingázásra vonatkozó legfrissebb adatok a 2011. évi népszámláláskor kerültek felvételre. A naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya Sajóbábonyban 45,7 % volt, Ez az érték az országos átlaghoz képest magasnak számít (34,5 %), azonban a járáson belül települések között az alacsonyabbak közé sorolható.

8. térkép: Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya 2011(%)

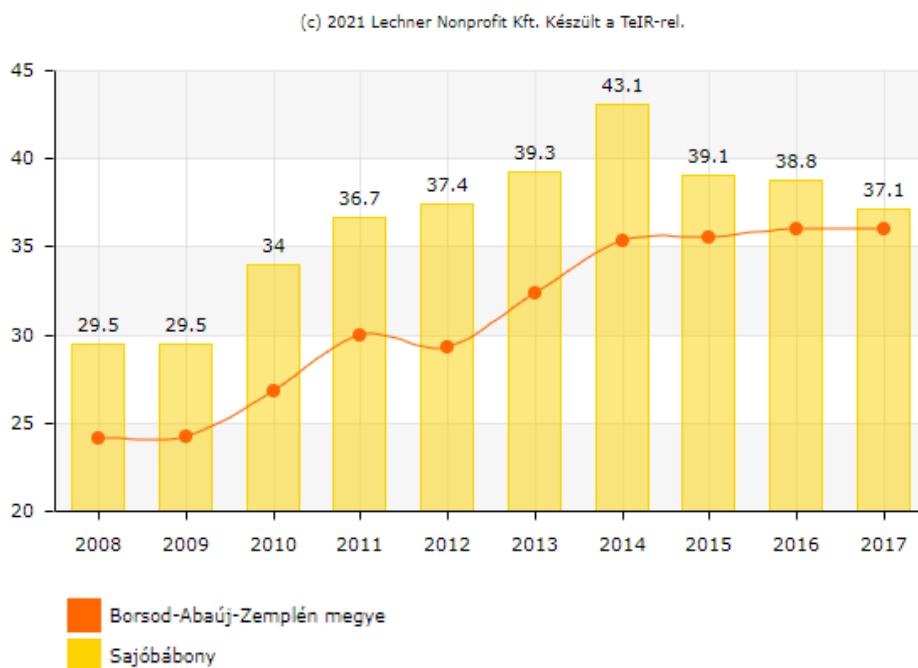
2011-ben Sajóbáonyban a helyben foglalkoztatottak száma: 1271 fő volt, melyből 495 fő helyben lakó és helyben dolgozó, 776 fő pedig bejáró foglalkoztatott volt. Sajóbáonyból más településre ingázó foglalkoztatottak száma 406 fő.

Az eljárók főbb célpontjait a KSH járásközpontokra gyűjti, ezek: Miskolc (303 fő), Tiszaújváros (17 fő), Kazincbarcika (15 fő), Edelény (4 fő), Budapest (7 fő).

Az eljáró foglalkoztatottak közül magasabb a legalább érettségizettek aránya (63%), mint a helyben lakó és foglalkoztatottak között (49%). A nők közel olyan mobilisek munka szempontjából, mint a férfiak: a helyben lakó és dolgozó nők aránya (48%), ingázó nők aránya (45%).

Megállapítható, hogy az alacsony presztízű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya magas, azonban 2014 óta pozitív irányú változást mutat.

13. ábra: Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában

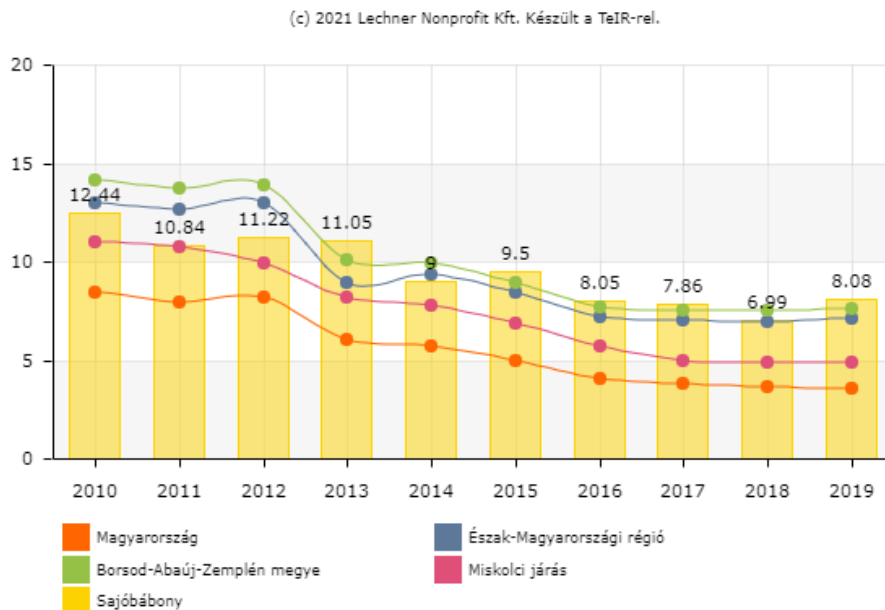

Forrás: TEIR

1.7.1.7 Munkanélküliség

A települési munkanélküliségi adatok az elmúlt 10 évben a megyei tendenciáknak megfelelően javultak.

14. ábra: Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség százalékában

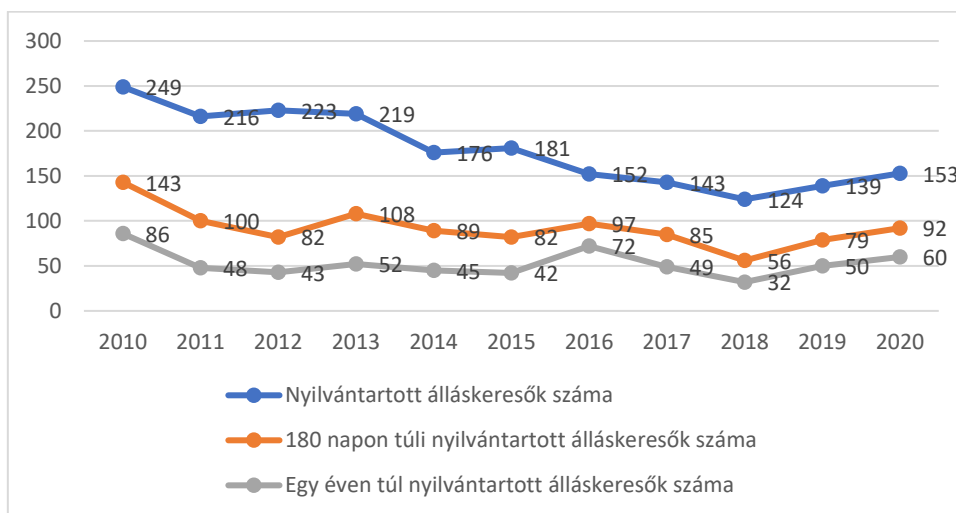

Forrás: TEIR

2020-ban a KSH adatai szerint a regisztrált munkanélküliek száma Sajóabonyban 153 fő, amely a munkaképes korú népesség 8,2 %-a volt. Magas a tartós munkanélküliek aránya, 2020-ban 60% 180 napnál, 39% egy éven túli munkanélküli.

A veszélyeztetett korú lakosság érettsége az országos átlag szerinti: a 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya 7%, míg a 45 év felettieké 42%.

15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma 2010-2020 között

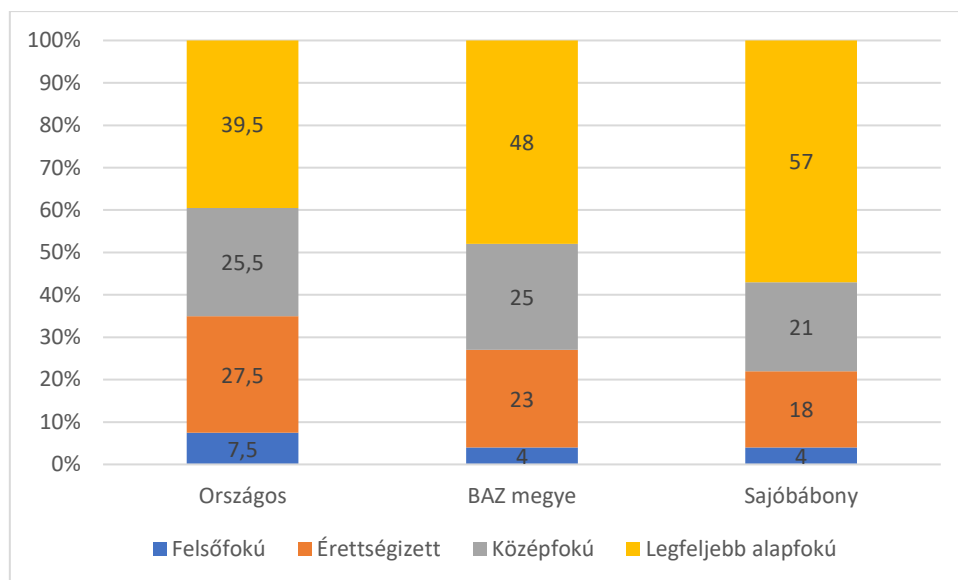
Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis, saját szerkesztés

A legfrissebb 2021 októberében a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adatai szerint a nyilvántartott munkanélküliek száma 152 fő, amely a 2020-as adathoz képest nem jelent érdemi változást.

Azonban a relatív mutató romlott a munkaképes korúak 9,56%-a nyilvántartott álláskereső, ez 2,49-a az országos relatív mutatónak. Az egy évnél régebbi, tartós munkanélküliek száma 2021 októberében 71 fő volt, azaz romlott a tartós munkanélküliek aránya (46%)

A munkanélküliek képzettségi összetétele alapján elmondható, hogy kiugróan magas legfeljebb általános iskolai végzettségű munkanélküliek aránya.

16. ábra: Munkanélküliek megoszlása képzettségi szintek alapján 2020-ban

Forrás: TEIR alapján, saját szerkesztés

1.7.1.8 Segélyezés

A lakosság szociális helyzete komoly felelősséget ró az önkormányzatra, mivel magas a város szociális hálójára szorítkozó családok száma. A szociális rászorultságtól függő pénzügyi ellátások és a természetben nyújtott szociális ellátások részben államigazgatási, részben önkormányzati hatósági hatáskörként jelennek meg. Főbb szociális ellátási formában részesülők számának alakulását az alábbi táblázat tartalmazza:

6. táblázat: Az önkormányzat által kötelezően biztosított segélytípusokban és a településen elérhető kiegészítő támogatásokban részesülők száma 2011 és 2020 között.

Időszak	Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzügyi és természetbeni) (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma-2015.02.28-ig (fő)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (fő)
2011	3	15,7	103,33
2012	3	20,16	129,75
2013	5	8,83	148,16
2014	3	11,83	120,5
2015	3	17,58	90,16

Időszak	Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma-2015.02.28-ig (fő)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (fő)
2016	3	0	93,44
2017	0	0	85,96
2018	0	0	53,82
2019	0	0	43,78
2020	0	0	49,11

Forrás: KSH tájékoztatói adatbázis

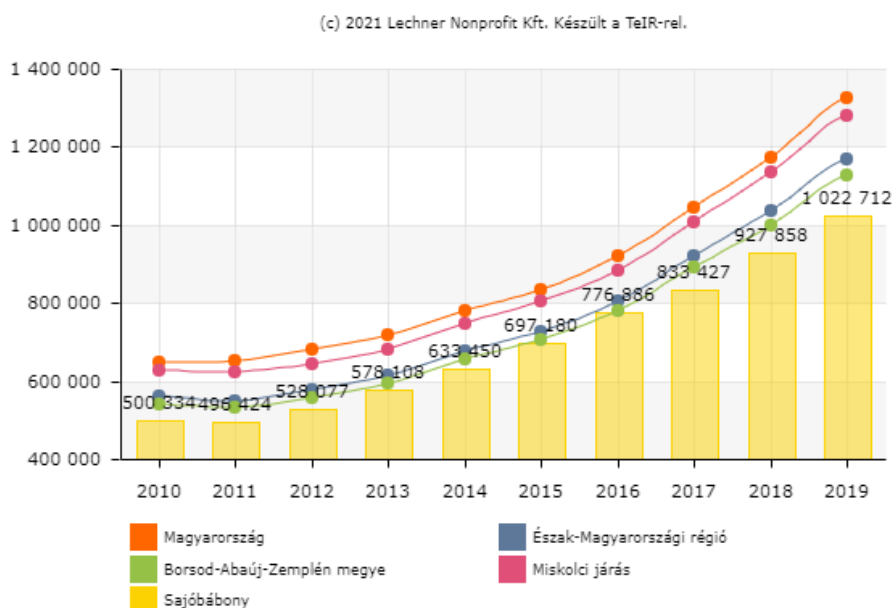
A segélyezés településen biztosított típusai a 1.8.1.3 Szociális ellátás fejezetben kerülnek részletezésre.

1.7.1.9 Jövedelem

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei jövedelmi viszonyok összességében a legkedvezőtlenebbek közé tartoznak. Az alacsonyabb értékeket több tényező (alacsony foglalkoztatási arány, keresetszínvonal; mérsékelt ellátási összegben részesülő munkanélküliek, rokkantsági nyugdíjasok magas aránya; az alacsonyabb keresetekből adódó kisebb összegű nyugellátás; a segélyből élők magas aránya; az átlagosnál nagyobb fokú eltartási kötelezettség) együttesen magyarázza, bár hatásuk külön-külön sem elhanyagolható.

A miskolci agglomeráción belül egy lakosra jutó nettó jövedelmet tekintve Sajóbáony adatai a legrosszabbak, de nagyságrendileg és növekedési ütemben hasonló tendenciák jellemzőek. Sajóbáonyban az egy lakosra jutó nettó jövedelem 2019. évben: 1 022 712 Ft, amely összeg 30%-kal alatta marad az országos átlagnak (1 326 307 Ft), de 10%-kal alacsonyabb a megyei átlagnál is (1 126 646 Ft.)

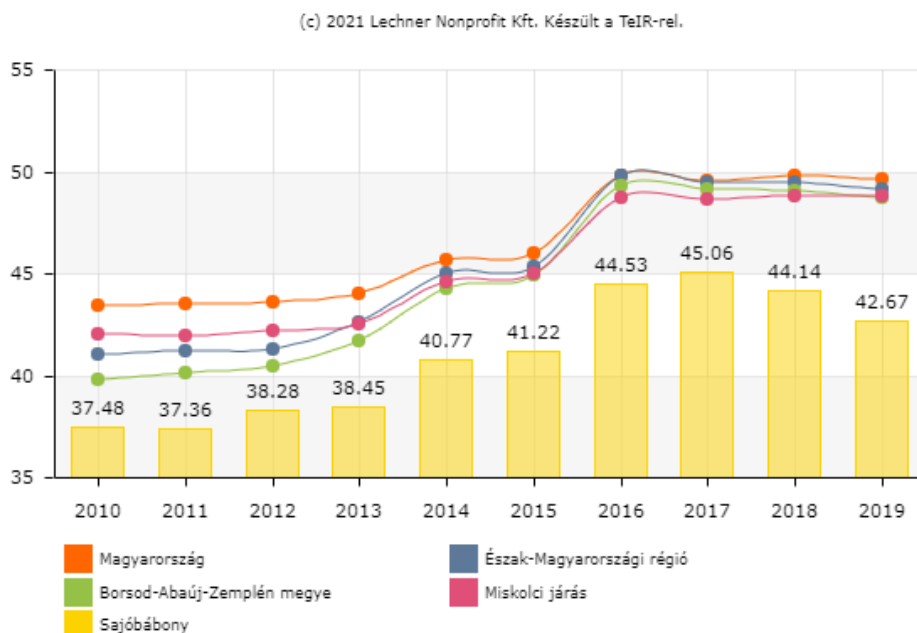
17. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

Forrás: TEIR

A száz lakosra jutó adófizetők száma is alacsony: 2019-ben 42,67, ami jelentősen közel 20%-kal alacsonyabb, mint az országos és a megyei értékek.

18. ábra: Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)

Forrás: TEIR

1.7.1.10 Életminőség

Születéskor várható élettartam, a lakosság egészség állapota

Az életminőség egy komplex fogalom, amelynek elemzése több adatkör (pl. születéskor várható élettartam, lakásállomány minősége) bemutatásával lehetséges. A születéskor várható élettartam Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2020-ban 77,16 év a legalacsonyabb az országban.

Lakhatás, közműellátottság

A városban a lakásállomány nem változott a vizsgált időszak alatt, új lakás nem létesült Sajóbáonyban. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya kedvezőbb volt a népszámláláskor, mint a megyei átlag. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya jelentős pozitív irányú változás mutat az elmúlt évek során, azonban még így is némileg rosszabb (88%), mint a megyei átlag (90%). Ugyanez a tendencia igaz a közcsatorna hálózatba kötött lakásokra vonatkozóan. A közműöllő (közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában) (90,7%) a jelentős fejlesztések során 2019-re kedvezőbb lett, mint a megyei átlag (84,9%).

7. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2011 és 2020)

Mutatók	2011		2019	
	Város	Megye	Város	Megye
Lakásállomány (db)	1 139	284 101	1139	285 351

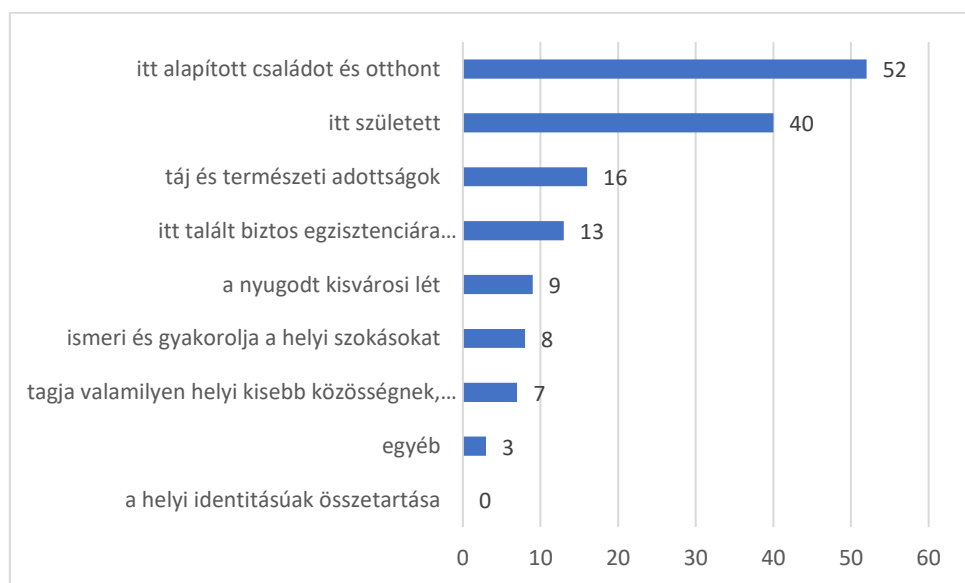
Mutatók	2011		2019	
	Város	Megye	Város	Megye
1000 lakosra jutó lakások száma	406	416	445	446
Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában)	0%	0,09%	0%	0,10%
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) (%)	13%	16%	NA	NA
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	57,12%	88,00%	82,09%	90%
Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (m3/fő)	24	25	27	28
Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	41,60%	67,10%	74,50%	76%
Száz lakásra jutó háztartási gázfogyasztók száma	78	72	72	69
Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	0,81	0,86	1,08	0,94
Közműöllő	75,5	72,8	90,7	84,9

Forrás: TEIR, KSH tájékoztatói adatbázis, saját szerkesztés

Lakossági kérdőív

A lakosság településhez kapcsolódó főbb identitását a családi kötelékek adják: a legtöbb válaszadó a településhez való kötődés okaként az jelölte meg hogy itt született (40 említés), itt alapított családot (52 említés). A munkahely, települési táji infrastrukturális adottságai, helyi közösség, tradíciók nem képezik a települési kötődés alapját.

19. ábra: A helyi kötődés alapjai

Forrás: lakossági kérdőív

Lakossági kérdőív válaszai alapján a lakosság életminőségével való elégedettségét az alább felsorolt tényezőkkel jelentősen lehet javítani. A válaszadók szerint közbiztonság emelésével (4,53), magasabb

színvonalú közszolgáltatásokkal (4,34), és kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatásokkal lehetne ezt elérni.

20. ábra: Életminőség javításának tényezői a lakosság véleménye alapján

Forrás: lakossági kérdőív

A közszolgáltatásokkal a lakosság közepesen (3,14) elégedett. Az érintett lakosság leginkább elégedett a bölcsődei (4,02) és óvodai (3,75) szolgáltatással. Míg a kulturális szolgáltatások (2,38), illetve az általános iskolai oktatás (2,42) terén voltak a legelégedetlenebbek a lakosok.

21. ábra: Városi életminőséget befolyásoló tényezők értékelése - közszolgáltatások

Forrás: lakossági kérdőív

Az infrastrukturális feltételekkel közepesen (3,01) voltak megelégedve a lakosok. Közepesnél rosszabb eredmények születtek a városi kerékpárutak hossza (2,9), kerékpárosokat támogató infrastruktúra (2,3), közbiztonság területén (városközpontban nappal (2,8), éjszaka (2,3) és a lakóhelyük közelében is (2,6).

Kissé jobb a megítélése a járdák (3,05), városi kerékpárutak minősége (3,11), zöldfelületek (3,31), közterületek minősége (3,00), utak minősége (3,34), parkolás kereskedelmi létesítménynél (3,32),

parkolás kiemelt közintézmények közelében (3,42), a lakókörnyezetnél tapasztalt közvilágításban (3,54).

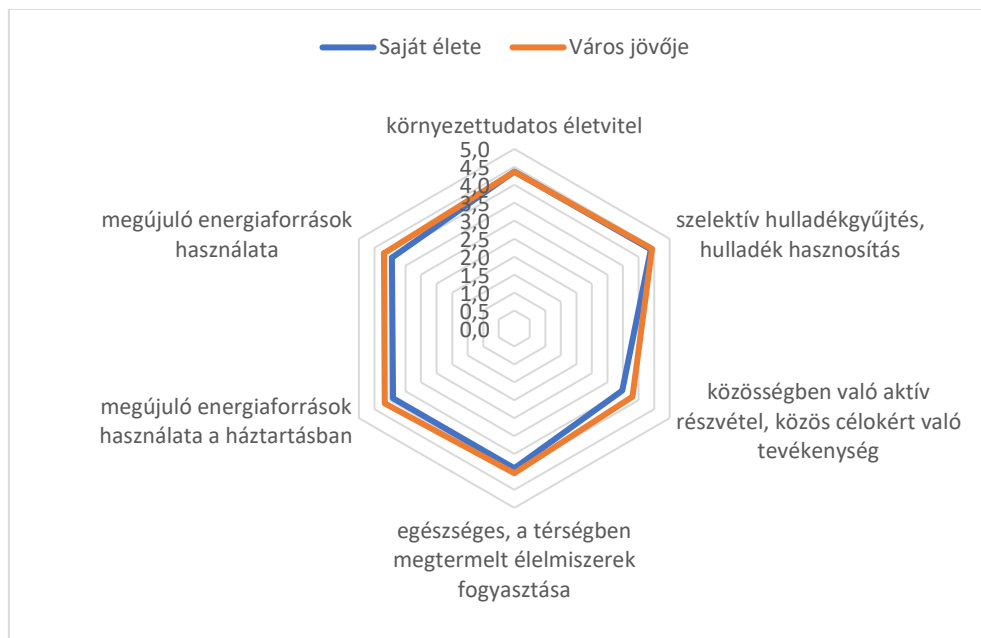
22. ábra: Városi életminőséget befolyásoló tényezők értékelése – infrastrukturális feltételek

Forrás: lakossági kérdőív

A lakosok megítélése szerint a környezettudatos szemlélet mind a saját életük, mind a város szempontjából is kiemelkedő fontosságú a helyi életminőség javítása érdekében.

23. ábra: Környezettudatos szemlélet fontosságának megítélése

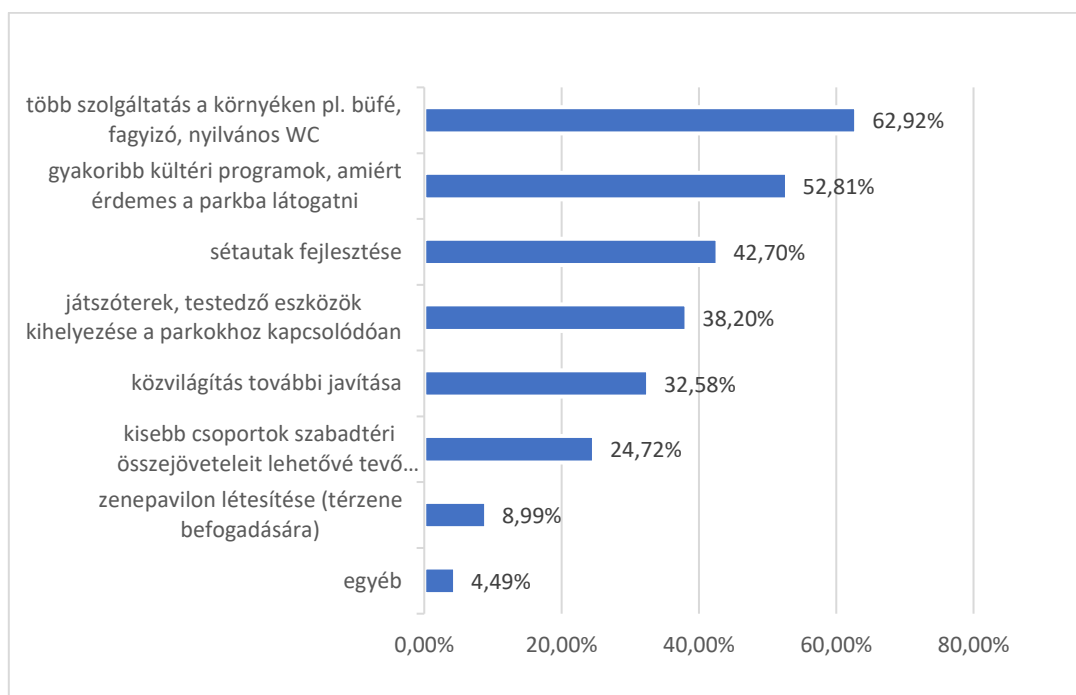

Forrás: lakossági kérdőív

A lakosok több mint fele rendszeresen használja a város zöldfelületeit: legalább hetente ellátogat a város parkjaiba, rekreációs területeire. A zöldfelületek fejlesztésére tett lakossági javaslatok elsősorban több és magasabb szintű szolgáltatásokat érez szükségesnek, gyakoribb kültéri programokat látna szívesen, a kérések másodsorban az infrastrukturális hiányosságok fejlesztésére irányultak.

24. ábra: Környezettudatos szemlélet fontosságának megítélése

Forrás: lakossági kérdőív

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Sajóbábony Árpád-kori alapítású település, neve először Babun néven szerepel egy 1325-ös oklevélben. Kezdetben a királynék birtokolta diósgyőri vár uradalmához tartozott, később többször elzálogosították. Tulajdonosa volt a Nyáry, Drugeth, Jászy és a Rákóczi család is. A 18. században mikor a diósgyőri uradalom újra a koronához került, Bábony ismét a kincstáré lett. A török uralom idején a hatvani szandzsák része volt. A hódoltság időszakában tért át a lakosok nagy része a református hitre. Bár iskolájuk 1600- tól működött, templom építésére csak II. József türelmi rendelete idején kerülhetett sor. Lakói a XX. század elejéig jellemzően mezőgazdaságból éltek.

Sokak szerint a völgyek szabdalta, sűrű erdővel borított dombos vidék volt az egyik fő oka annak, hogy az 1940-es évek végén, a nagy hadiipari-fejlesztések idején, itt kezdték el építeni az Észak-Magyarországi Vegyiművek (ÉMV) elődjét, az „1040”- es vállalatot, amely eredetileg hadiüzem volt.

Az iparfejlesztés következtében robbanásszerű fejlődés következett be: az újonnan érkező munkásoknak és mérnököknek városias jellegű lakótelepet építettek, amely így kulturálisan is elkülönült az régi bábonyiak lakóhelyétől a falutól. A modern lakótelepek egységes tervezésének jegyében a lakóházakkal egyidőben iskola, óvoda, bölcsőde és sportpályák is épültek.

Az erőltetett iparfejlesztés ellenére a település soha nem érte el az úgynevezett „szocilaista városi rangot”, s ebben nagy szerepe lehetett annak a ténynek, hogy Sajóbáonyban nem műtrágyát, műanyagot, festéket állítottak elő, hanem a hadianyagot, TNT-t, robbanószert.

1979- ben hatalmas ipari balesetben megsemmisült az ÉMV TNT-gyára. A hadiipari termelés a 80-as évekre visszaesett, majd fokozatosan erősödött a polgári hasznosítású vegyipari termékek gyártása, mint pl. a gyógyszeripari alapanyagok, növényvédőszer, poliuretánok, habosított műanyagok gyártása.

Az 1980-as évek közepén, a község főút felé eső részén egy nagyobb területen telkeket parcelláztak ki, amin egyéni építkezések során eredményeként egy modern, családi házas rész épült fel, kellemes, elővárosias környezetet teremtve.

1.7.3.2 Civil szerveződések

A városban működő civil szervezetek tevékenységei kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban a bíróság nyilvántartása szerint 11 civil szervezet működik, amelyek között kulturális, sport, szociális, környezetvédelmi és egyéb alapítványok és egyesületek vannak.

A településen az elmúlt évek során erősödött a civil élet, melyet az önkormányzat folyamatos anyagi támogatással is elősegít. A civil szervezeteken kívül számos nem formális szervezet, helyi klub is működik a településen, többen a helyi művelődési központ keretein belül.

Az önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civil szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismeri, tiszteletben tartja, megállapodásban rögzített partneri viszonyt a következő helyi civil szervezetekkel alakított ki:

- Harmónia Egyesült Életmód Klub
- Kreatív Klub
- Sajóbáonyi Vegyész Sportegyesület
- Teke Szakosztály
- Sajóbáonyi Kertbarát Kör Egyesület
- Sportéletért Alapítvány
- Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány
- Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány
- Virágos Báonyért Egyesület
- Sajóbáony Város Polgárőr Egyesület

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Oktatás-nevelési intézményhálózat

SAJÓBÁONYI SZIVÁRVÁNY ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA:

Sajóbáony városban az óvodai és bölcsődei ellátás a Sajóbáonyi Szivárvány Óvoda, Bölcsőde és Konyha intézményben három feladatellátási helyén történik.

A könnyen megközelíthető intézmény fenntartója és működtetője Sajóbábony Város Önkormányzata. A folyamatos 100% feletti kapacitáskihasználtság miatt az óvodai férőhelyek száma 2015-ben 50 fővel bővült, így az összes óvodai férőhely jelenleg 125 fő. A városi szintű óvodai kihasználtság 2021-ben 80,8%-os volt.

A település életében hiánypótló szolgáltatásként 2021-ben került átadásra az új bölcsőde épület 25 fő férőhellyel.

A városban családi napközi nem működik.

8. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2020/2021 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2020-ben beíratott gyerekek száma (fő)	Kihasználtság (%)	Csoportszobák száma (db)	Torna-szoba léte (igen/nem, db)
SAJÓBÁBONYI SZIVÁRVÁNY ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA (Sajóbábony Város Önkormányzata)	Székhely óvoda 3792 Sajóbábony, Erkel Ferenc utca 4	75 fő	64 fő	85%	3	nem
	Tagóvoda 3792 Sajóbábony, Kossuth utca 46	50 fő	37 fő	74%	2	nem
	Konyha 3792 Sajóbábony, Széchenyi út 1.	NR	NR	NR	0	NR
	Bölcsőde 3792 Sajóbábony, Kossuth út 59.	25 fő	NR	NR	2	nem

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, KIR 2021, KSH 2020.

Az óvodában a hátrányos helyzetű gyerekek aránya magas: a székhelyen 18 fő HH 1 fő HHH, a tagóvodában 10 fő HH 3 fő HHH gyerek jár.

Az intézmény humánerőforrás kapacitása óvoda részénél 16 fő, a bölcsőde részénél 6 fő.

SAJÓBÁBONYI DEÁK FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA

A településen egy általános iskola működik: a Sajóbábonyi Deák Ferenc Általános Iskola. Általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2020/2021-ös tanévben 142 fő volt. Az elmúlt évek (2010 óta) tendenciája szerint a tanulók száma folyamatosan csökken, az intézmény kapacitáskihasználtság romlik (47%).

A Sajóbábonyi Deák Ferenc Általános Iskola egy feladatellátási helyen működik, az intézmény fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

9. táblázat: Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2020/2021 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	Beíratott gyerekek száma (fő)	Kihasználtság (%)	Tantermek, szak-tantermek száma (db)	Torna-terem léte (igen/nem, db)
Sajóbábonyi Deák Ferenc Általános Iskola	3792 Sajóbábony Iskola tér 1	300 fő	142 fő	47%	13	igen

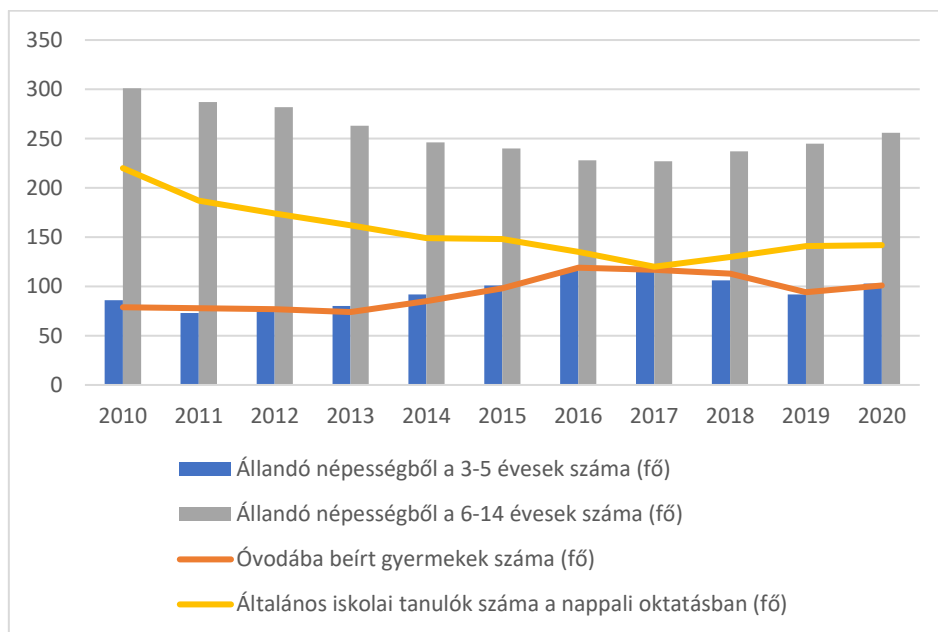
Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, KSH 2020

Az intézménybe más településről bejáró gyerekek nem járnak.

Az óvodás, illetve iskolás korú állandó lakosok és a települési intézménybe beíratott gyerekek számának összevetése alapján elmondható:

- a helyi intézménybe beíratott óvodások száma követi az óvodás korú lakosok számát, azaz az óvodás korú gyerekek jellemzően a helyi óvodába járnak
- a 6-14 éves korú gyerekek száma jelentősen meghaladja a helyi iskolába beíratott iskolások számát, azaz az iskolások növekvő része nem a helyi intézménybe jár. 2020-ban 256 általános iskolás korú közül 142 gyerek jár csak a helyi iskolába, a sajóbábonyi gyerekek közel 44%-át más településre viszik iskolába!

25. ábra: A helyi oktatási nevelés intézményekbe íratott gyerekek száma (fő)

Forrás: KSH saját szerkesztés

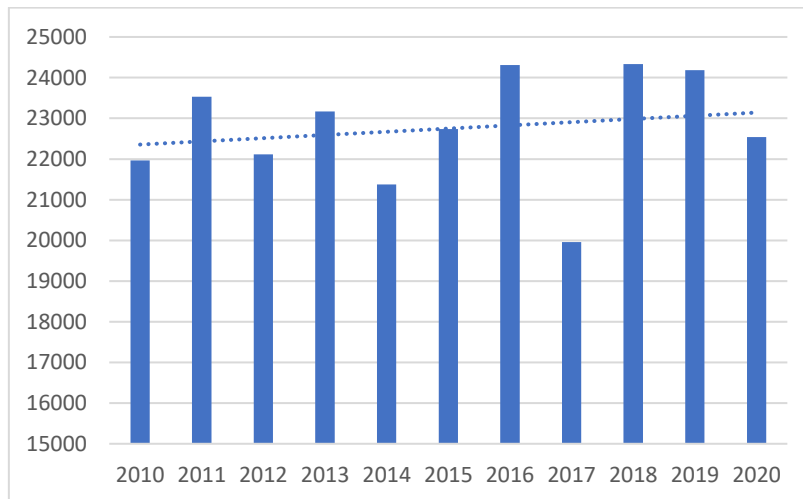
1.8.1.2 Egészségügyi ellátás

Egészségügyi alapellátás

Sajóbábonyi lakosság alapellátását 2 fő házi orvos biztosítja két vegyes (felnőtt és gyermek) körzetben, azaz önálló házi gyermekorvos nem működik a településen.

A házi orvosok betegforgalma a 2010-2020-es időszakban 19 959 fő és 24 335 fő között volt. A házi orvosi esetek számában lassú növekedés figyelhető meg. A háttérben a romló egészségi állapot, ugyanakkor akár az egészségtudatosabb, orvoshoz hamarabb forduló magatartásminták megjelenése is lehet.

26. ábra: A házi orvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma

Forrás: KSH

A városban 1 fogorvos és 1 védőnő dolgozik, valamint egy gyógyszerár működik.

Szakellátás

Sajóbábony település lakosai kénytelenek utazni ahhoz, hogy járóbeteg vagy fekvőbeteg ellátásban részesülhessenek, hiszen a településen nem található járóbeteg szakrendelő. A lakosság számára a miskolci kórházak biztosítják a járóbeteg ellátást.

1.8.1.3 Szociális ellátás

A személyes gondoskodás magában foglalja szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A települési önkormányzat az alapellátás keretében gondoskodik különösen az időskorúak, a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan személyek ellátásáról.

Szociális alapellátás

Sajóbábony Város Önkormányzata étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést köteles biztosítani

Étkeztetés:

A Szociális Étkeztetés Sajóbábony Önkormányzata fenntartásában működő, a Sajóbábonyi Szivárvány Óvoda Konyhája által valósul meg. Az önkormányzat költségvetésében elkülönített pénzügyi feltételek biztosítása alapján költségkereten belül gazdálkodik, elkülönített pénzügyi gazdasági szervezettel nem rendelkezik. A szociális konyha kapacitása: 600 adag, dolgozói létszám 8 fő.

Településen ez az ellátási forma minden rászoruló kérelmező számára biztosított, várakozó listán nincs senki. Az ellátottak 64%-a egyedül él, a változatos és életkornak megfelelő étkezést könnyebben megoldhatják a meleg ebéd megvásárlásával. A fizetendő térítési díjak az önkormányzat 4/2015. (II.18.) számú rendelete alapján kerülnek megállapításra, figyelembe véve a kérelmező szociális helyzetét. Az ellátottak száma 2019-ben: 63 fő, 2020-ban 79 fő volt.

Házi segítségnyújtás:

Az önkormányzat a házi segítségnyújtás feladatát 2017. december 31. napjáig a Miskolc Környéki Önkormányzati Társulás útján látta el. 2018. január 1. napjától a gondozási feladatokat 7 fő személyi gondozásával kapcsolatos feladatokat 1 fő szociális gondozó, valamint 1 fő szociális segítségével kapcsolatos feladatokat 1 fő közalkalmazott látja el. Az életkor előrehaladtával növekszik az egyedül élők száma, azon belül is a nők aránya. A házi segítségnyújtást igénybe vevők 79%-a a 80 éven felüli korosztály.

A településen az arnóti Abaffy Gyula Evangélikus Szeretetszolgálat működtetésében további 3 fő gondozónő tevékenykedik, aki szintén az ellátást igénybe vevő személyeknek a saját lakókörnyezetükben biztosítanak ellátást az önálló életvitel fenntartása érdekében. A hasonló szolgáltatást nyújtókkal jó a kapcsolat, segítik egymás munkáját azért, hogy minél kevesebb kérelmező maradjon ellátás nélkül.

Jelzőrendszeres segítségnyújtás:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint alapszolgáltatási formát önkormányzatnak nem kötelező biztosítani. 2015. december 31. napjáig a Sajoszentpéter Környéki Önkormányzati Társulás útján látta el a feladatot. Négy segélyhívó készülék volt kihelyezve. A felmerülő igényeket a társulás nem tudta kielégíteni, ezért Önkormányzat ezt az ellátási formát megszüntette.

Családsegítés:

A családsegítő szolgálatot az önkormányzat a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján látja el. A településen egy felsőfokú végzettségű családgondozó heti 5 napban látja el ezen feladatot. 1 fő esetmenedzser is elérhető szintén heti 5 napban, az oktatási intézményben 1 fő iskolai szociális segítő is tevékenykedik. 2020-ban 734 fő vette igénybe ezt a szolgáltatást.

Gyermekvédelem:

A települési önkormányzatok a kötelező szociális és gyermekvédelmi alapellátások feladatainak hatékony és eredményes teljesítése érdekében a Miskolci Egyesített Szociális és Egészségügyi Intézményt alkalmazásában álló családgondozóval látja el, a Miskolci Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján, így biztosítva a vonatkozó jogszabályok és a szakma szabályainak megfelelően az igényekhez, szükségletekhez igazodóan a szolgáltatásokat, a szerződő felek illetékességi területére terjedően. A gyermekjóléti szolgáltatás 2016.01.01.napjától a családsegítéssel egy szolgáltató keretében működtethető.

2020 évben 1 főállású, heti 40 órás családgondozó látta el a gyermekjóléti szolgálat feladatait. Jelzések száma: 108 Alapellátásban 36 fő védelembe vétel: 19 fő átmeneti nevelésbe vétel: 7 fő A gyermekjóléti szolgáltatást 32 család 59 gyerek vette igénybe.

Szakosított ellátás

HOLLANDKERT IDŐSOTTHON

A településen egy magán idős otthon működik. Nyugodt Élet Alapítvány által működtetett Hollandkert idősotthon férőhelye 55 fő, kapacitás kihasználtsága folyamatosan a maximális közelében van. Humán kapacitása 27 fő.

10. táblázat: Szociális ellátást biztosító intézmények főbb jellemzői

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	(fő)	Kihasználtság (%)
Hollandkert Idősotthon Nyugodt Élet Alapítvány	3792 Sajóbábony Bocskai u. 3.	55 fő	50 fő	90 %

Forrás: KSH, [Hollandkert](#)

Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások

Feladatok hatáskörönként:

a) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatala

- aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás),
- ápolási díj (Szt. 41. § és 43/A. § alapján),
- gyermekek otthongondozási díja (2019. január 1-től hatályos),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság,
- időskorúak járadéka,
- közgyógyellátás (alanyi, normatív),
- tartós ápolást végzők időskori támogatása (2018. január 1-től hatályos).

b) Sajóbábony Város Önkormányzata testülete

- települési támogatások ezen belül:
  - rendkívüli települési támogatás,
  - lakásfenntartási támogatás
  - temetési támogatás
  - köztemetés
  - tanszertámogatás

Az egyes segélyezi ellátási formákban részesültek száma az 1. mellékletben található.

1.8.1.4 Közösségi művelődés, kultúra

Közművelődés

A település közművelődési intézménye a Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár, melynek fenntartója Sajóbábony Város Önkormányzata.

A Bocskai út 2. szám alatt található épületben a földszinten helyezkedik el a Városi Könyvtár, az első emeleten pedig a Szabadidőközpont. A könyvtár állománya több mint 20 000 kötetből tevődik össze. Az olvasók megtalálhatják kínálatunkban a magyar és a világirodalom műveit, a szépirodalmi művektől a populáris művekig bezárólag.

Az intézmény szervezi és bonyolítja le a város kulturális rendezvényeit, így többek között:

- Városnapot,
- Majálist,
- Gyermeknapot,
- Pálinkaversenyt,
- Borversenyt,
- Idősek Napját,
- Népdalkör találkozót,
- Adventi ünnepeksorozatot,
- Mikulás ünnepet stb.

A Szabadidőközpont keretein belül működik a Kertbarát kör, a Rezeda Népdalkör, a Sajóbáonyi Kreatív Klub, Jóga, Gyógytorna, Zumba.

A városban jelentős tömegeket megmozdító események nincsenek; elsősorban a település lakosságát célzó helyi rendezvények jellemzőek.

Tájház

Az Ófaluban 2014-től nyílt meg a Tájház. A 1888-ban épített paraszti udvar épületegyüttese helyet ad a helyi tradicionális paraszti életmód, a jobb élet reményében a tengerentúlra kivándorolt, de visszatelepült paraszt polgári milió, illetve szocialista ipari munkásélet bemutatására is.

Sport, szabadidő

Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az önkormányzati tulajdonban lévő sportlétesítmények a lakosság számára minél szélesebb körű hozzáféréssel biztosítja. Borostyán Mihály Sportközpontban rendelkezésre áll egy kültéri konditerem is a sportolni vágyóknak.

A településen két sportegyesület is sikeresen működik: a Sajóbáonyi VTE NBII osztályában, a Sajóbáonyi VSE férfi labdarúgás NBIII osztályában szerepel.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Sajóbáony Város Esélyegyenlőségi Programjában 2018-ban elfogadta, illetve 2020-ban felülvizsgálata a város rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Célcsoportonként megfogalmazott intézkedések az alábbiak:

11. táblázat: HEP intézkedések

Célcsoport	Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek meghatározása
romák és vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> • magas körökben a munkanélküliség • aluliskolázottság • egészségtudatosság hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • közfoglalkoztatás • felzárkózást segítő képzések • egészségügyi szűrések népszerűsítése, felvilágosítás, prevenció programok

Célcsoport	Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek meghatározása
gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> tankötelezettség betartása ófalui óvoda energetikailag korszerűsítésre szorul 	<ul style="list-style-type: none"> ösztöndíjprogramok a tanulmányok befejezésére ófalui óvoda nyílászáró csere, napelem, fűtéskorszerűsítés, külső homlokzat, szigetelés
idősek	<ul style="list-style-type: none"> elmagányosodás, elszigetelődés, nemzedékek közötti kapcsolat nehézségei 	<ul style="list-style-type: none"> elszigetelődés csökkentése, kapcsolatteremtés lehetőségének bővítése, hídépítés a nemzedékek között az idősek informatikai tudásának fejlesztése
nők	<ul style="list-style-type: none"> elhelyezkedési nehézségek kevés a bölcsődei férőhely 	<ul style="list-style-type: none"> család barát munkahelyek bölcsőde létesítése
fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> munkahely hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> helyi cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyhez juttatás segítése

Forrás: <https://hep.tef.gov.hu/Public/PublishedProgramSearch.aspx>

1.9 A település gazdasága

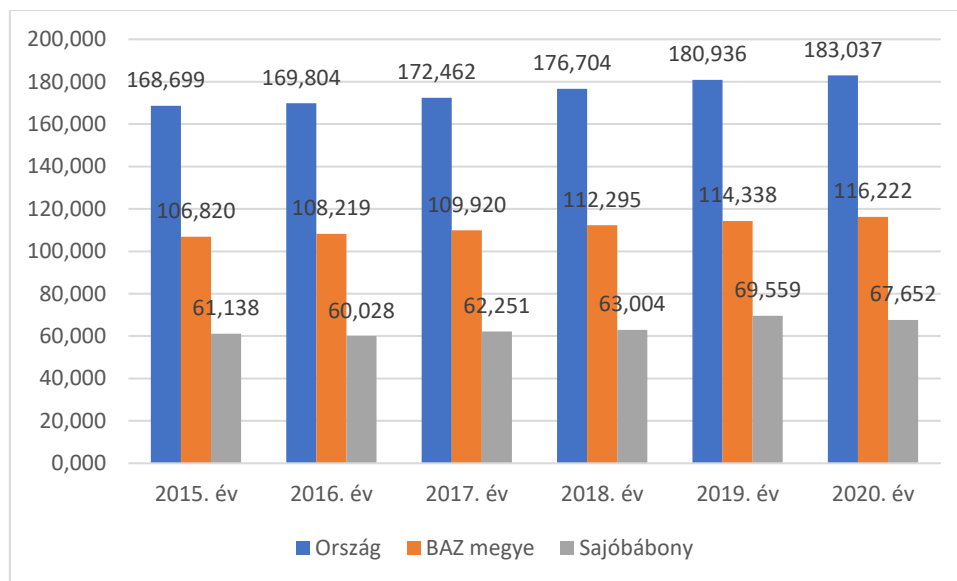
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

A városban a regisztrált vállalkozások száma 183 db volt 2020-ban, mely a 2015 évi adatokhoz képest (174 db) növekedett.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 116,22 regisztrált vállalkozás jutott ezer lakosra, amely az országos átlag (183,03) alatti (63%). A gazdasági teljesítmények visszaesése ellenére 2010-től nőtt a regisztrált vállalkozások száma, bár az országos átlagtól alacsonyabb mértékben. A megyében a legtöbb vállalkozás a miskolci járásban működik.

Az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma Sajóabonyban is az országos és megyeihez hasonló növekvő tendenciát mutat, azonban a fajlagos regisztrált vállalkozások száma a megyei, illetve az országos átlaghoz képest is alacsony volt (67,65) 2020-ban.

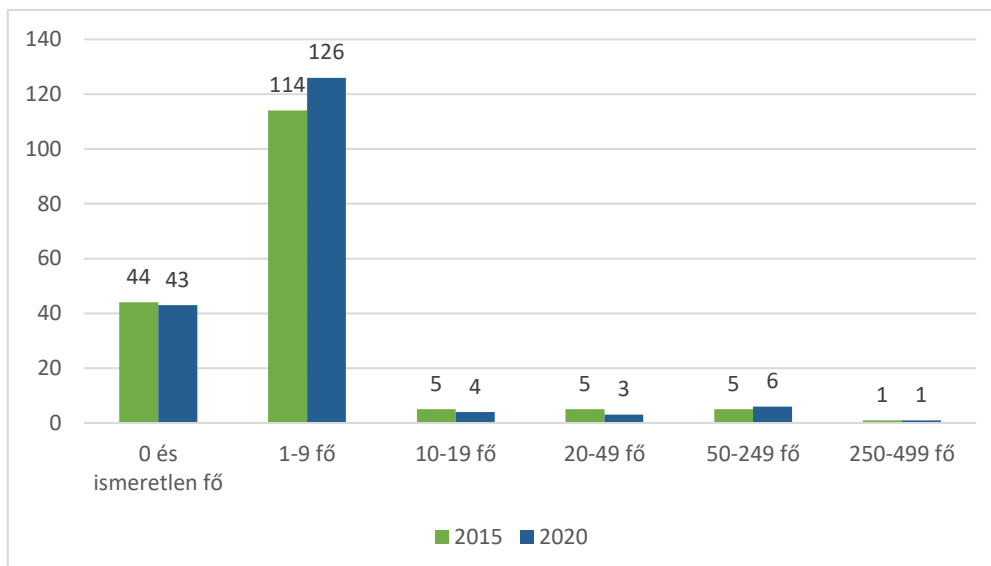
27. ábra: Az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma

Forrás: KSH saját szerkesztés

Azonban elmondható, hogy a településen a nagyszámú mikro vállalkozások mellett stabilan megjelennek kis- és közép vállalkozások is.

28. ábra: Regisztrált vállalkozások száma foglalkoztatottak alapján

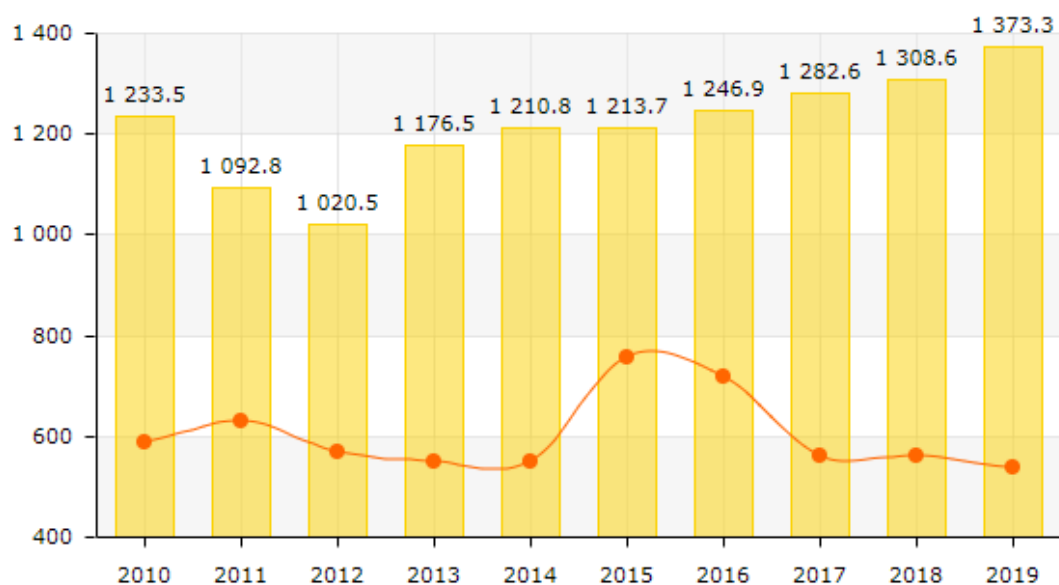

Forrás: KSH, 2010-2020

Kedvező képet mutat, hogy a településen működő kis és középvállalkozásoknak köszönhetően a településen társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások egy lakosra vetített jegyzett tőkéje (1 373,3), a vállalkozások egy lakosra vetített fajlagos bruttó hozzáadott értéke (4016,5) jelentősen meghaladja a megyei értéket (536,8 illetve 1325,1).

29. ábra: Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra vetítve.

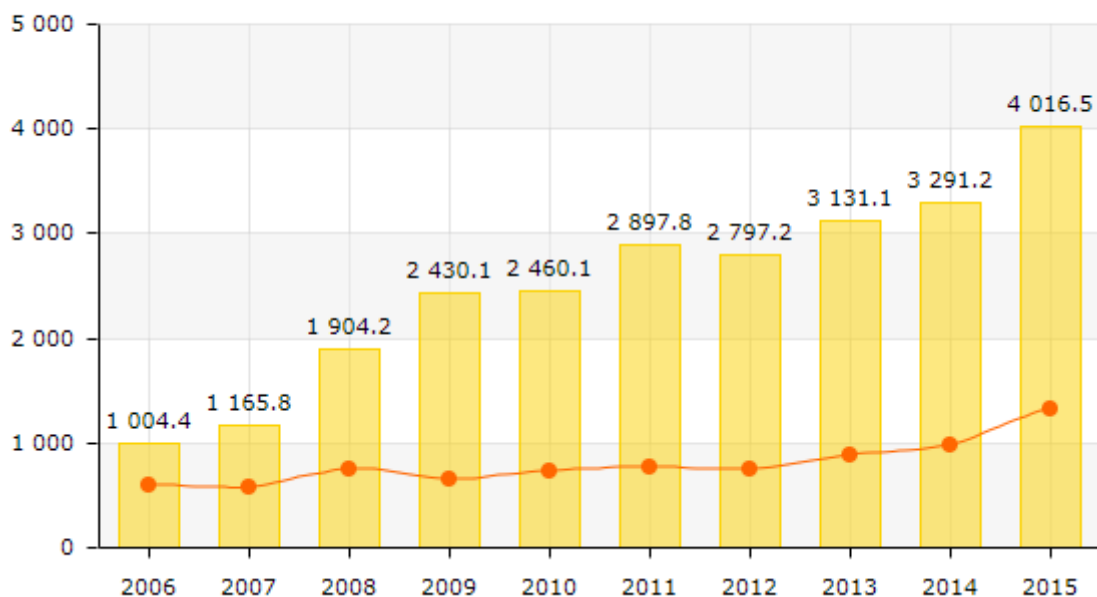
(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TEIR

30. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)

(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TEIR

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

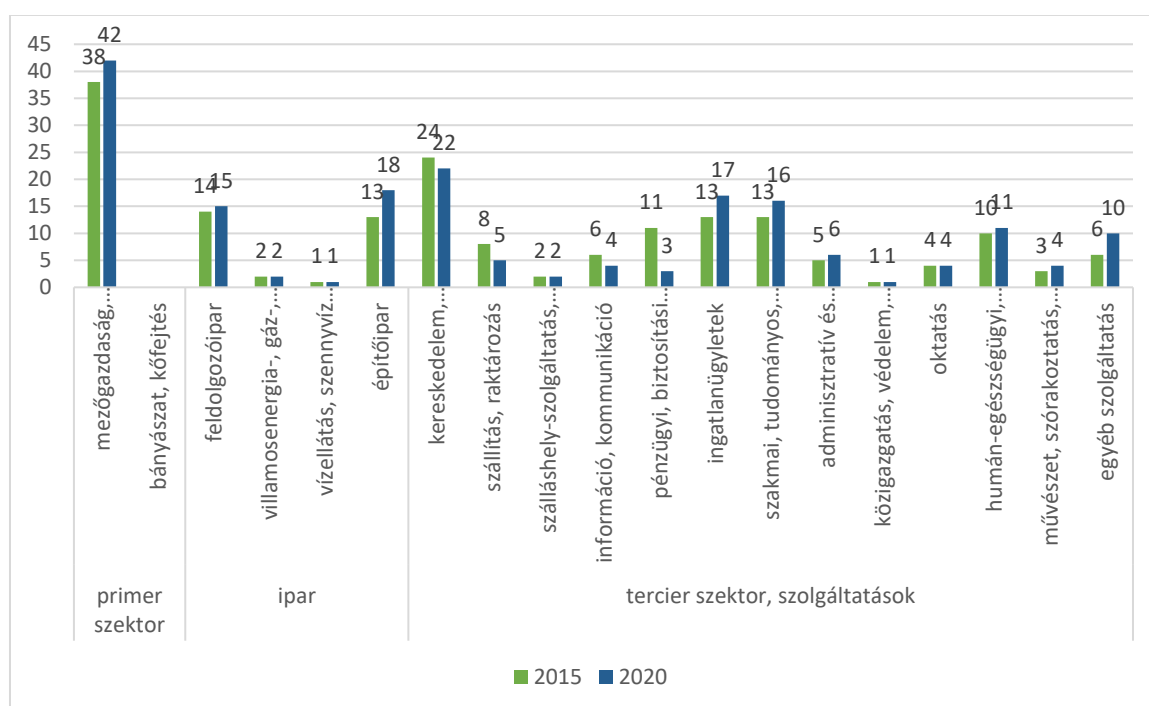
Bár a legtöbb vállalkozás a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban működik (2015: 38, 2020: 42), Kevesebb számú azonban jelentős gazdasági súlyú vállalkozások jelennek meg a feldolgozóiparban, építőiparban, energiaellátás, víz szennyvíz, hulladékkezelés területén: a település vezető ágazata hozzáadott érték teremtésben az feldolgozóipar ezen belül is a

vegyipar (KIS cégcsoport, NEVEON Hungary Kft.) és gyógyszeripar (TEVA Gyógyszergyártó Zrt.). A település környezetipari kapacitásai meghatározóak, veszélyes hulladék égető, környezeti analitikai labor, szennyvíztisztító és bioüzemanyag gyártó létesítmények is vannak. Jelentős megújuló energia termelő egység a magánberuházásként megvalósult 1,2 hektáros sajbábonyi napelempark.

A mezőgazdaságban jellemzően egyéni vállalkozások tevékenykednek.

A terciér szektort illetően a legtöbb vállalkozás a kereskedelem területén működik azonban számuk az utóbbi időben csökkent. Szolgáltatási szektorban az ingatlanügylek, szakmai tudományos tevékenység, illetve humán szociális tevékenységben működő cégek voltak nagyobb számban. Míg a településen szálláshely típusú tevékenység nem jellemző.

31. ábra Regisztrált vállalkozások száma TEÁOR gazdasági besorolás szerint

Forrás: TEIR

Sajóbábonyban a fő termelő egységek a helyi ipari parkban koncentrálódnak, amelynek üzemeltetője a SVIP Sajóbábonyi Vegyipari Park Nonprofit Kft.

Az ipari park területén 33 vállalkozás működik.

12. táblázat: a Sajóbábonyi Vegyipari Parkban működő vállalkozások

Ssz.	Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör
1.	ALEX-VILL Kft	villanyszerelés
2.	BMF BÁBONY Biomassza Kft.	hulladék nagykereskedelem
3.	CHEM-TRADE Kft	szerves vegyi alapanyag gyártása
4.	EL-TECH Kft	ipari villamosgép berendezés javítás
5.	ENVIRO PHARM Kft.	környezetvédelmi műszaki fejlesztés, kutatás, igazságügyi szakértés
6.	FURÓGÉP Kft.	bontás
7.	AXIÁL-CHEM Kft.	szerves vegyi alapanyag gyártása

Ssz.	Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör
8.	BAU-ALEX Kft.	mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás
9.	CTST Kft.	légállapot szabályozó gyártása
10.	ÉMK Kft.	veszélyes hulladék kezelés, ártalmatlanítás
11.	EUROFOAM Kft.	egyéb műanyag termék gyártása
12.	INTERSTOP Kft.	fémmegmunkálás
13.	HIGIENIA-TECH Kft.	egyéb épület ipari takarítás
14.	INNOVOFLEX	mérnöki tevékenység, tanácsadás
15.	KISCHEMICALS Kft.	mezőgazdasági vegyi termék gyártása
16.	Keni-Cell Kft.	műanyag alapanyag gyártása
17.	KIS Kft.	szereelőipar
18.	KISCHEM Kft.	egyéb általános rendeltetésű gép gyártás
19.	IPU Kft.	gép,hajó,repülőgép ügynöki nagykereskedelem
20.	KEMOLUX Kft.	testápolási cikk gyártása
21.	KÉPES és Társa Kft.	lakó és nem lakó épület építése
22.	KISANALITIKA Kft.	műszaki vizsgálat elemzés
23.	KISERŐ Kft.	gőzellátás
24.	KISVAGYON Kft.	üzletvezetés
25.	KISINGATLAN Kft.	saját tulajdonú bérelt ingatlan bérbeadása
26.	LAKATOS JÓZSEF EV.	n.a.
27.	ÖKOIL Kft.	olaj gyártás
28.	SVIP nonprofit Kft.	ipari park üzemeltetés
29.	VGSZ Kft.	fém szerkezet gyártás
30.	MEZÉPEX Kft.	vegyiárú nagykereskedelem
31.	PAJZS 94 Kft.	tűzvédelem
32.	SIRIUS PRODUKT Kft.	Egyéb épületgépészeti szerelés
33.	TEVA ZRT.	gyógyszerkészítmény gyártása

Forrás: <http://www.svip.hu/vallalkozasok.html>

A legtöbb iparúzési adót fizető, illetve legnagyobb foglalkoztató vállalkozások köre nagy átfedést mutat, illetve az elmúlt két évben érdemben nem változott.

13. táblázat: Legtöbb iparúzési adót fizető vállalkozások rangsora Sajóbáonyban 2019 és 2020-ban

2019	2020	Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör
1.	1.	Kischemicals Kft.	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
2.	2.	TEVA Gyógyszergyártó Zrt.	Gyógyszerkészítmény gyártása
3.	3.	NEVEON Hungary Kft.	Egyéb műanyag termékgyártás
5.	4.	ÉMK Környezetvédelmi Kft.	Veszélyes hulladék ártalmatlanítása
6.	5.	Ökoil Kft.	Olajgyártás
4.	6.	KIS Szerelő Kft.	Egyéb épületgépészeti szerelés
8.	7.	KISERŐ Energiaszolgáltató Kft.	Gőzellátás, légkondicionáló szerelés
7.	8.	SVIP Nonprofit Kft.	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás
9.	9.	KISVAGYON Vagyonkezelő Kft.	Üzletvezetés
na	10.	PAJZS 94 Kft.	Tűzvédelem

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

14. táblázat: Legtöbb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások Sajóbáonyban 2019-ben

	Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Foglalkoztatottak száma
1	TEVA Gyógyszergyártó Zrt.	Gyógyszerkészítmény gyártása	2165 (teljes)
2	NEVEON Hungary Kft.	Egyéb műanyag termékgyártás	273
3	Kischemicals Kft.	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása	180
4	KIS Szerelő Kft.	Egyéb épületgépészeti szerelés	176
5	ÉMK Környezetvédelmi Kft.	Veszélyes hulladék ártalmatlanítása	92
6	PAJZS 94 Kft.	Tűzvédelem	59
7	Ökoil Kft.	Olajgyártás	59
8	SVIP Nonprofit Kft.	Szárászöldi szállítást kiegészítő szolgáltatás	57
9	KISVAGYON Vagyonkezelő Kft.	Üzletvezetés	48
10	KISERŐ Energiaszolgáltató Kft.	Gőzellátás, légkondicionáló szerelés	27

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

15. táblázat: Legtöbb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások Sajóbáonyban 2020-ban

	Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Foglalkoztatottak száma
1	TEVA Gyógyszergyártó Zrt.	Gyógyszerkészítmény gyártása	2104 (teljes)
2	NEVEON Hungary Kft.	Egyéb műanyag termékgyártás	275
3	Kischemicals Kft.	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása	190
4	KIS Szerelő Kft.	Egyéb épületgépészeti szerelés	185
5	ÉMK Környezetvédelmi Kft.	Veszélyes hulladék ártalmatlanítása	99
6	PAJZS 94 Kft.	Tűzvédelem	61
7	SVIP Nonprofit Kft.	Szárászöldi szállítást kiegészítő szolgáltatás	60
8	Ökoil Kft.	Olajgyártás	60
9	KISVAGYON Vagyonkezelő Kft.	Üzletvezetés	48
10	KISANALITIKA Kft.	Műszaki vizsgáztatás, elemzés	28

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

1.9.3.1 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A település fejlesztési koncepcióját a Bay Zoltán Kutatóintézet készítette. -A koncepcióban megfogalmazott stratégiai cél: Sajóbáony innovációs potenciáljára épülő új gazdaságfejlesztés aktivitásának és vonzó arculatának kialakítása, valamint a településhez tartozó vállalkozói zóna reorganizációja.

Sajóbáony és vonzáskörzete a megyei területrendezési terv besorolása szerint dominánsan természeti, illetve tájképvédelmi adottságokkal rendelkező – gazdaságfejlesztési cél szerint – vállalkozói övezet. A tájképvédelmi adottságoknak megfelelően az alternatív munkahelyteremtő vállalkozások és szolgáltatások telepítése/fejlesztése korlátozott.

1.9.3.2 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A településen jelentős ingatlan forgalom nincs, a munkalehetőségek és a családalapítás függvényében történnek változások az ingatlantulajdonban, így meghatározó mértékű ingatlankereslet a városban nem jelentkezik.

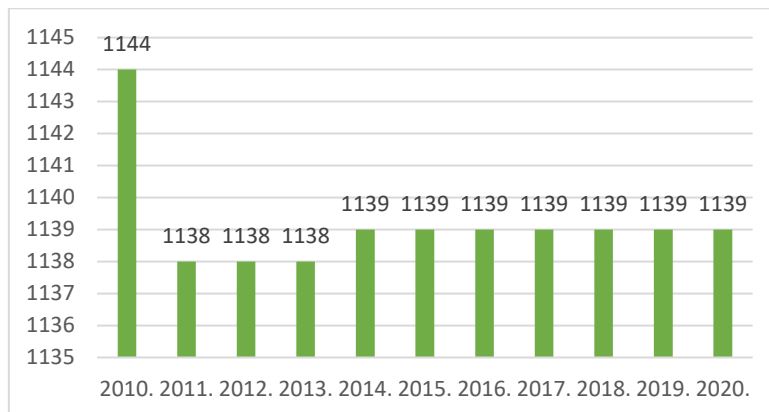
A városban a lakásállomány 10 éves időtávban alig változott, és 2014 óta stagnál, 2020-ban 1139 darab volt (2010: 1144).

Az alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) aránya jelentősen alacsonyabb, mint a megyei átlag. Arányuk 2001-ben 18,5% volt (25,9%-os megyei átlagérték mellett), ami 2011-re tovább csökkent 12,3%-ra (14,7%-os megyei átlagérték mellett). A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya a TEIR adatok szerint fokozatosan nőtt 2010 óta (2010:55,9%, 2012: 58,9%, 2014: 70,2%, 2016: 79,9%, 2019:82,1%). Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a 2010 óta (40,1%) jelentősen nőtt (2019: 74,5%).

Az állomány 47,06%-a kétszobás, 25,72%-a háromszobás, 13,78%-a négy és többszobás, és csupán 13,43%-a egyszobás.

A 21 önkormányzati bérlakásból mindössze egy komfortos, a többi összkomfortos, többségük 1-nél több szobás. Mindegyik bérlakás a lakótelepi városrészben található.

32. ábra: Épített lakások számának alakulása Sajóbáonyban 2010-2020 között

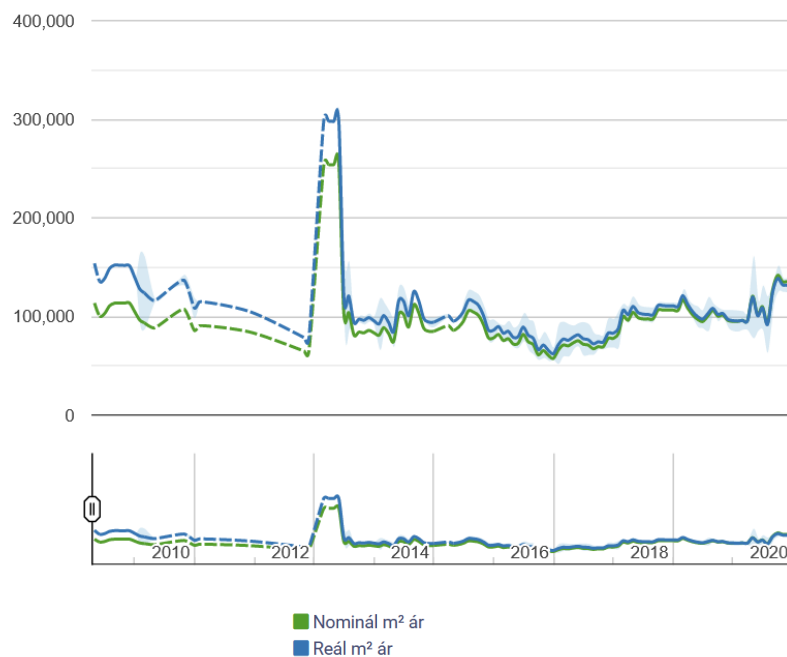

Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatok alapján

2021-ben 129 ezer Ft/m² ár feletti az ingatlanok, ez alatt csak nagyon leromlott állapotú ingatlan található, a legdrágább ingatlanok árai pedig 140-150 ezer Ft/m² körül alakulnak, melyek messze elmaradnak a megyeszékhely négyzetméter áraihoz képest (kb. 350 ezer Ft/nm).²

² az adatok az ingatlanet.com oldalról származik

33. ábra: Lakóingatlan négyzetméter árának alakulása Sajóbáonyban 2010-2020

Forrás: <https://www.ingatlanet.hu/statisztika/Saj%C3%B3b%C3%A1bony>

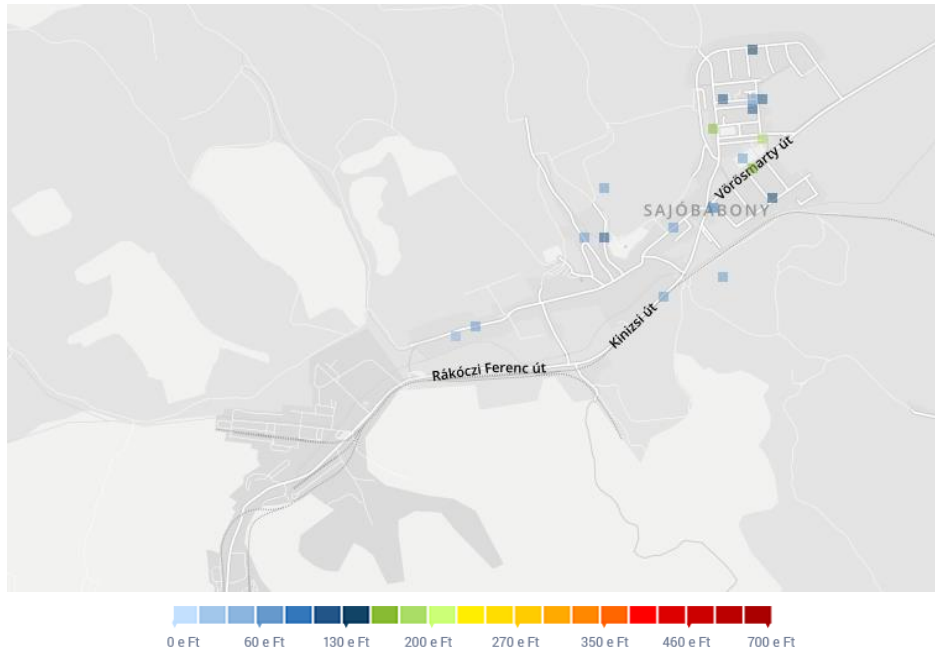
A nominál ár a mindenkor, forintban értendő árakat jeleníti meg egy négyzetméterre vetítve, míg a reál ár a nominál á inflációval korrigált értéke. A szórás megmutatja, hogy az adott időszakban az átlagos négyzetméter áraktól átlagosan mennyivel tértek el az ingatlanok négyzetméterre vetített árai. A reál m² ár alakulását a Központi Statisztikai Hivatal eredeti maginfláció segítségével kalkulálták.

A diagramon Sajóbáony területén található lakóingatlanokra vonatkozó négyzetméter árak havi alakulását követhetjük nyomon. A szaggatott vonallal jelzett időszakokra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre elegendő információ.

Az ingatlanárak 2020-ban indultak növekedésnek, jelenleg 3 db jó állapotú eladó lakóingatlan van belterületen. Az átlagos ingatlan árak az ingatlanet.hu adatai alapján 17,6 MFt, a legkisebb ár 11 MFt, a legnagyobb ár 25 MFt.

9. térkép: Sajóbáonyi ingatlanok árainak statisztikája térképes ábrán

Forrás: <https://www.ingatlanet.hu/statisztika/Saj%C3%B3b%C3%A1bony>

Átlag adatok:

- Átlag m²: 101
- Átlag m² ár: 137 292 Ft

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Költségvetés

Sajóbáony Város Önkormányzata költségvetésének főbb sarokszámai a következőképp alakultak az elmúlt időszakban az elfogadott zárszámadások alapján:

16. táblázat: Önkormányzati bevételek (eFt) 2010-2020 között:

Időszak	A	B	C	D	E	Összesen
	(Működési bevételek)	(Helyi iparűzési adó- A-n belül)	(Felhalmozási és tőke jellegű bevételek)	(Finanszírozási bevételek)	(Hitelbevételek D-n belül)	
2011	812 188	363 056	2 161	1 426	0	1 178 831
2012	837 579	406 083	2 723	0	0	1 246 385
2013	513 555	337 529	211 853	140 170	0	1 203 107
2014	451 021	220 000	168 550	166 620	0	1 006 191
2015	778 909	271 108	5 060	199 791	0	1 254 868
2016	713 257	319 844	18 197	189 390	0	1 240 688

Időszak	A	B	C	D	E	Összesen
	(Működési bevételek)	(Helyi iparüzési adó- A-n belül)	(Felhalmozási és tőke jellegű bevételek)	(Finanszírozási bevételek)	(Hitelbevételek D-n belül)	
2017	785 317	355 206	9 935	261 158	0	1 411 616
2018	809 910	375 897	507 435	302 580	0	1 995 822
2019	895 508	471 132	254 179	768 549	0	2 389 368
2020	758 130	442 714	18 316	659 852	0	1 879 012

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

17. táblázat: Önkormányzati kiadások (eFt) 2010-2020 között:

Időszak	A	B	C	D	E	Összesen
	(Működési kiadások)	(Felhalmozási és tőke jellegű kiadások)	(Beruházási kiadások B-n belül)	(Finanszírozási kiadások)	(Hitelek törlesztése D-n belül)	
2011	565 473	3 750	83 495	0	5 419	658 137
2012	578 548	3 700	106 066	0	0	688 314
2013	218 737	0	268 584	0	0	487 321
2014	546 197	0	239 994	0	0	786 191
2015	564 085	3 100	233 315	182 540	0	983 040
2016	409 834	5 350	59 077	196 872	0	671 133
2017	338 412	11 600	131 608	274 423	0	756 043
2018	382 503	8 700	93 514	371 104	0	855 821
2019	517 179	13 150	490 579	286 831	0	1 307 739
2020	388 335	14 442	381 167	270 869	0	1 054 813

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Az Önkormányzat gazdálkodását a demokratikus döntéshozatal és a széleskörű nyilvánosság jellemzi. Alapvető cél már nemcsak a pénzügyi egyensúly biztosítása, az önkormányzat és az általa fenntartott intézmények működőképességének minőségromlás nélküli fenntartása, hanem az előzőeken túlmutatva, a még jobb minőségű és magasabb színvonalú feladatellátás és szolgáltatásbiztosítás kell, hogy legyen.

Önkormányzat munkájának mércéje elsősorban a város lakosságának elégedettsége. Ezek érdekében már a költségvetések tervezésekor szükséges meghatározni a célokat és a követelményeket. A költségvetés tervezésének elsődleges követelménye, hogy az nem tervezhető bázisalapon.

Mindenkor szükséges áttekintetni és gazdasági számításokkal alátámasztani az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait, majd ezek után kell hozzárendelni a szükséges forrásokat. Tekintettel arra, hogy önkormányzat majdnem optimális szintre tudta hozni az elmúlt évek alatt intézményrendszerét, feladatellátásának szerkezetét, a további négy év ennek finomítását kell, hogy szolgálja. Tehát, továbbra is keresni kell a költségtakarékos, racionális megoldásokat.

A továbbiakban is cél kell, hogy legyen az önkormányzati bevételek növelése; a rendszerben rejlő lehetőségek maximális kihasználása. Önkormányzatunk egyik legfőbb bevétele a helyi adókból keletkezik.

Az adótörvények alapján megalkotott helyi adórendeleteink messzemenőleg figyelembe vették adózóink teherbíró képességét. Megalkotásuk széles nyilvánosságot kapott és ezen az adópolitikán a képviselő-testület a továbbiakban sem kíván változtatni. A jó adófizetési morált meg kell őrizni. Adórendeleteink változtatása, esetleges új adó bevezetése mindenkor a törvényi előírásokon alapulhat. Törekedni kell arra, hogy a befolyt adóbevételek ne a működést szolgálják, hanem minél nagyobb százalékban képezzék a fejlesztési kiadásaink forrását.

18. táblázat: Önkormányzat által fenntartott intézmények költségei eFt (polgármesteri hivatal, bölcsőde, óvoda, szociális intézmények, kulturális intézmények stb.)

Időszak	Kiadás			Bevétel
	működtetés	karbantartás	felújítás	működésből származó bevétel
2011	85 195	8 000	87 246	0
2012	363 671	6 500	0	0
2013	200 047	3 500	935	1 009
2014	205 945	2 000	7 042	0
2015	182 739	3 500	2 211	0
2016	189 949	2 500	5 090	2 128
2017	280 598	3 000	3 257	27 284
2018	298 600	2 600	3 611	31 811
2019	324 067	1 800	1 846	35 730
2020	192 013	1 950	1 371	32 004

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Vagyongazdálkodás:

Sajóbábony Város Önkormányzat Képviselő Testülete többször módosított 7/2012. (V.30.) önkormányzati rendelete szabályozta az önkormányzat vagyongazdálkodását.

19. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása (eFt)

Év	Törzsvagyon	Üzleti vagyon	Kötvény és hitelállomány
2011	1 199 229	0	0
2012	1 254 558	0	0
2013	1 330 535	0	0
2014	1 429 591	0	0
2015	1 517 581	0	0
2016	1 486 521	0	0
2017	1 516 649	0	0
2018	1 524 205	0	100 000
2019	1 840 977	0	100 000
2020	2 066 734	0	100 000

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartoznak: helyi közutak és műtárgyaik, terek és parkok, vizek és vízi közműnek nem minősülő közcélú vízi létesítmények.

A korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó vagyontárgyak: a köztemető, önkormányzati költségvetési szervek használatában lévő vagyon, önkormányzati gazdasági társaságokra rábízott vagyon, középületek, védett természeti területek, és az a vagyon, melyet a képviselő-testület rendeletével annak nyilvánít.

Forgalomképes üzleti vagyon körébe tartoznak mindazon vagyonelemek, melyek nem tartoznak a törzsvagyonba.

Gazdasági program:

A jelenleg hatályban lévő, 2019-24 évekre szóló Gazdasági Programban a következő fejlesztési célok kerültek kijelölésre:

Sajóbábony Város Önkormányzata egy nyílt, kezdeményező, kreatív, mindig megújulni képes és egy a partnerekkel együttműködő önkormányzattá válik.

Gazdasági programban megfogalmazott alapelvek:

- A természeti környezet megőrzése. A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése.
- A település meglévő arculatának továbbfejlesztése, kisvárosiassá tétele.
- Befektetésösztönzés

Működtetés és a fejlesztés területén prioritás a település alapfeladatainak jó színvonalon történő ellátása mellett a biztonságos gazdálkodás megvalósítása.

- Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések előnyben részesítése.
- Csak olyan fejlesztések megvalósítása, melynek működtetését az önkormányzat zökkenőmentesen tudja finanszírozni, esetleg bevételt okoz

20. táblázat: A gazdasági program által kijelölt fejlesztési területek

Fejlesztési terület	Főbb fejlesztési elképzelések, intézkedések
Befektetés ösztönzés	<ul style="list-style-type: none"> • Ipari park területén új befektetők letelepítése
Munkahelyteremtés	<ul style="list-style-type: none"> • munkaügyi központtal szoros kapcsolat, továbbképzési lehetőségek segítése összehangolás • munkaerőpiac helyzetének felmérése, rugalmas illeszkedés • képző intézmények kapcsolattartás rendszerének kialakítása • települési vállalkozásokkal együttműködés
Településkép/infrastruktúra fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • utcakép egységesítése, csapadékvíz elvezetés teljes kiépítése, Vargaszögi -patak mederburkolás • biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése a főúton • kulturált közösségi terek, játszóterek kialakítása • város útvonalain a teherforgalmazás korlátozása, forgalom lassító berendezések • utak járdák karbantartása • közterületi kamerarendszer bővítése • intézmények környezetében parkolók kialakítása

Fejlesztési terület	Főbb fejlesztési elképzelések, intézkedések
	<ul style="list-style-type: none"> • temető körbekerítése • helyi piac kialakítás
Település-üzemeltetési és közszolgáltatás	<ul style="list-style-type: none"> • intézmények energetikai felújítása (óvoda, orvosi rendelő) • Szabadidőközpont és Városi könyvtár fejlesztése
Helyi közösségek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • hagyományápoló tevékenységek folytatása, • támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését, városunk hírnevét öregbítő civil szerveződések, szervezetek

Forrás: Gazdasági Program alapján saját szerkesztés

Adópolitika

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört.

A helyi adópolitika főbb szempontjai:

- az Önkormányzat minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket, felülvizsgálja a helyi adó mentességeket, kedvezményeket, a helyi adó mértékét, adónemeket összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amelyek mind a lakosság, mind a vállalkozások számára még elviselhető anyagi terheket jelentenek,
- az adóbevételek növelése érdekében fokozott figyelmet fordít arra, hogy az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik az adókielégültségek nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint a behajtás hatékonyságáról,
- a befizetések ösztönzése céljából gondoskodik az adózók tájékoztatásáról az adóbevételek felhasználásának tényleges céljait illetően.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Sajóbáony a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a képviselő testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. A

Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása és/vagy módosítása.

A Képviselő-testület tagjainak száma: 7 fő.

A Képviselő-testület szervei:

- a Polgármester
- a Pénzügyi- és Vagyongazdálkodási Bizottság
- a Településfejlesztési-, Környezetvédelmi-, Közrend- és Közbiztonsági Bizottság
- a Művelődési-, Ifjúsági- és Sport Bizottság
- a Sajóbáonyi Polgármesteri Hivatal
- a Jegyző

Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladat- és hatásköröket is ellát.

A Polgármesteri Hivatal az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és a döntések végrehajtásával kapcsolatos feladatokat látja el.

Az önkormányzati törvény szerint a Hivatalt a polgármester irányítja, a Hivatal munkájának megszervezéséről a jegyző gondoskodik. A Polgármesteri Hivatal önkormányzati és államigazgatási feladatokat lát el. Az önkormányzati feladatok közül nagyságrendileg kiemelendő a Képviselő-testület és a Bizottságok működésének előkészítése, valamint a szociális és gazdálkodási feladatok ellátása.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységét elsősorban a Sajóbábonyi Ipari Park területére koncentrálja. A Sajóbábonyi Ipari Park tulajdonosának jó üzletpolitikájának köszönhetően sorra létesültek az új üzemek, települtek be új vállalkozások, amelyek a foglalkoztatásban, a helyi adóbevételekben, a lakosság életkörülményeinek javulásában, a település fejlődésében meghatározott szerepet töltek be.

Az önkormányzat Ipari Parkkal közös célkitűzése az új befektetők letelepítése.

Több, mint 11 milliárd forint értékű beruházással fejleszti sajóbábonyi gyáregységét az indiai érdekeltségű Kischchemicals Gyártó és Kereskedelmi Kft. A növényvédőszerkeket és intermediereket, azaz mezőgazdasági vegyi termékeket előállító üzem bővítésével ki tudják szolgálni a megrendelők egyre növekvő igényeit.

A 2023 végéig megvalósuló projekt a meglévő 171 fős létszám megtartása mellett 31 új munkahelyet teremt. A Kischchemicals exportértékesítésének célterületei elsődlegesen az EU, az Egyesült Államok, Törökország, a Dél-Afrikai Köztársaság, Ausztrália, Japán és Indonézia. A telephely megnyitása óta a vállalat a vevők igényeire reagálva többször bővítette termelőkapacitásait, valamint kiépített egy új, szuperaktív gyomirtó alapanyag gyártósort is.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat elsősorban foglalkoztatáspolitikai eszköze az úgynevezett közfoglalkoztatás.

2020-ban az önkormányzat 37 fő közfoglalkoztatottnak adott munkát. A program elindulása óta a közfoglalkoztatottak száma 2016-ig növekedett, azóta pedig folyamatosan csökkent. A településen a közfoglalkoztatás kb. 34 családot érint. A közfoglalkoztatás szervezésében az Önkormányzat vesz részt. Kiemelt feladata a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, és egyéb regisztrált álláskeresők munkába állítása.

21. táblázat: Közfoglalkoztatottak alakulása 2013-2021 között

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020.	2021. I. félév
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	26	44	102	46	31	26	17	37	34
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	1	2	2	5	4	3	3	3	1
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	25	45	12	54	49	42	38	7	-

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020.	2021. I. félév
• Mezőgazdaság	23	35	11	17	19	19	15	2	-
• Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	0	-	18	12	13	15	3	-
• Szociális jellegű program	2	11	1	18	18	10	8	2	-
• Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	0	-	-	-	-	-
• Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	52	92	115	105	85	72	57	46	35
Közfoglalkoztatási mutató	2,69%	4,77%	6,21%	5,84%	4,84%	4,27%	3,54%	2,90%	2,27%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	96	116	107	91	86	54	69	80	65
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	19	19	18	14	19	15	20	21	22
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	99	71	67	67	53	52	48	53	58
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	214	206	192	172	159	121	138	153	144
• Ebből tartós álláskereső	47	48	49	54	59	37	44	59	66
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	11,01%	10,72%	10,34%	9,54%	9,05%	7,20%	8,49%	9,61%	9,28%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 941	1 923	1 860	1 802	1 753	1 678	1 626	1 590	1 551

Forrás: kozfoglalkoztatatas.bm.hu

A táblázatból jól látszik, hogy a foglalkoztatás 3 formában valósul meg: hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, Országos közfoglalkoztatási program és járási startmunka mintaprogram keretében.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében jelenleg 34 fővel van hatósági szerződés kötve. A bevont személyek tartós munkanélküliek, nemek szerinti arányuk kiegyensúlyozott. Jelenleg 20%-uk dolgozik szakmunkás munkakörben. A munkavállalók többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik. Feladatuk az intézményekben felmerülő feladatok segítése.

A járási startmunka programban Sajóbáonyban az alábbi tevékenységeket végzik:

- mezőgazdasági területen jelenleg már nem dolgozik senki, 2020-ben még 2 fő volt. A program többségében tartós munkanélküli, alacsony iskolai végzettségű nőket vont be. A bevontak zöldség, gyümölcs és gyógynövénytermesztéssel foglalkozott.
- helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási területen sem dolgozik már senki, 2020-ban 3 fő volt. A bevontak tartós munkanélküli nők és férfiak vegyesen, végzettségüket nézve 50%-ban 8 általános alatti, 50% szakmunkás végzettséggel rendelkezők. Feladatuk Kültérületi utak karbantartása, betondarálás, zöld hulladék összegyűjtése, csapadékvíz elvezetők kitakarítása, drótháló- és térkögyártás volt.

- szociális jellegű program területen sem dolgozik már senki, 2020-ban 3 fő volt. A bevontak tartós munkanélküli nők és férfiak vegyesen, végzettségüket nézve jellemzően 8 általános alatt. Feladatuk az illegális hulladéklerakók felszámolása, útburkolat javítása volt.

Közfoglalkoztatott programokba bevontak száma az elmúlt néhány év során folyamatosan csökkent, mely megmutatkozik a közfoglalkoztatottsági mutatókban is.

1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás

Sajóbábony Város Önkormányzata 21 önkormányzati bérlakással rendelkezik.

Ezek a lakások komfort, valamint félkomfort fokozatúak, hozzájutásukhoz pályázati eljárás keretein belül van lehetőség, a pályázat eredményeként határozatlan vagy határozott időre kötött szerződés jön létre a bérbeadó és a bérlő között.

Sajóbábony önkormányzata a népesség megtartása, vonzása érdekében Esély az Otthonon pályázat keretében 14 bérlakást alakított ki, mely a hiányszakmákkal rendelkező fiatalok letelepedését segíti elő.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete támogatja az első lakáshoz jutó fiatalokat. A támogatás kamatmentes és vissza nem térítendő kölcsön formájában kerül megállapításra, összege 800 000 Ft.

1.10.6 Intézményfenntartás

A feladatok ellátásához rendelkezésre álló intézménystruktúra

- Önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv:
  - Sajóbábonyi Polgármesteri Hivatal
- Önállóan működő költségvetési szerv:
  - Sajóbábonyi Szivárvány Óvoda, Bölcsőde és Konyha
  - Szociális Étkező
  - Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár
- Egyéb:
  - Műszaki Ellátó Szervezet
  - Védőnői szolgálat
- Vállalkozásba adott intézmények:
  - Háziorvosi szolgálat
  - Fogorvosi szolgálat

1.10.7 Energiagazdálkodás

A természeti környezet megőrzése a település hosszú távú fejlesztési stratégiájának egyik alapköve. Sajóbábony természeti adottságait és elhelyezkedését illetően kedvező lehetőségekkel rendelkezik. A hatályos Gazdasági Program szerint a természeti értékekre épülő fejlesztések alapja, hogy az önkormányzat és a település lakossága belássa, hogy környezetünk értékei megóvandóak, azok védelme a település fenntarthatóságának és fenntartható fejlődésének egyik kulcs eleme.

A jövőre nézve az alapcélok közé tartoznak az önkormányzat kötelező feladat ellátásához kapcsolódó fejlesztések. Folytatni kell az eddigi gyakorlattal megegyezően önkormányzati kezelésben lévő intézményeink, épületeink állagmegóvását (Ófalusi Óvoda felújítása, Orvosi Rendelő épületének

felújítása). A felújítások, bővítések, során kiemelt hangsúlyt kell fektetni az energiahatékonyság növelésére, elsősorban a hőszigetelések, a fűtés és világítás korszerűsítése által.

Ezen beruházások során, korunk elvárásainak megfelelően folyamatosan fejleszteni, növelni kell a megújuló, zöld energia felhasználási arányát településünkön.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól - 13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat különösen: településüzemeltetés. Az önkormányzat a településüzemeltetési feladatokat Műszaki Ellátó Szervezeten keresztül látja el, mely a polgármesteri hivatalon belül működő szervezet.

A szervezet feladatai körébe tartozik az önkormányzati intézmények működtetése, karbantartása, közterület kezelése, adminisztratív tevékenység végzése az intézmények részére, gazdasági tevékenységek intézése, önkormányzati vagyonnal való gazdálkodása, közfoglalkoztatottak kezelése.

További közszolgáltatás feladatot ellátó cégek:

- Ivóvízellátás, szennyvízkezelés: ÉRV ZRT.t.
- Villamosenergia, közvilágítás: ELMŰ-ÉMÁSZ ZRT., Audax Renewables (volt EON) Kft, E2 Hungary Kft, MVM Next Energia Kft.
- Gázszolgáltatás: OPUS TIGÁZ ZRt, MVM Next Kft.
- Vezetékes telefonhálózat: digitális hálózaton, optikai vezetéken korlátlan forgalom bonyolítható. Szolgáltató: Magyar Telekom Nyrt. Budapest
- Mobilhálózat: A Magyarországon jelen lévő három legnagyobb mobilszolgáltató elérhető Sajóbáony bármely pontján.
- Hulladékkezelés: ZöldVölgy Nonprofit Kft.

1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

Sajóbáony Miskolctól északra, a Bükkvidék Tardonai-dombság kistájának keleti részén helyezkedik el. A kistáj ÉK-i kitétséggű és lejtésirányú, 125 és 408 m közötti, 350 m átlagos tszf-i átlagmagasságú, medencékkel tagolt, középhegységi előtérben elhelyezkedő dombság.

10. térkép: Sajóbábony tájképe

Forrás: Google Maps

Genetikailag völgyközi hátakra tagolt egykori heglábfelszínként értelmezhető. Az egész felszínre jellemző az intenzív lejtőformálódás és a közepes talajerózió.

A település a Bábony-patak, közvetve a Sajó vízgyűjtő-területéhez tartozik. A vízfolyások vízjárása fokozottan szélsőséges, mérsékelt karsztos kiegyenlítő hatással, az időszakos árvizek nem veszélyesek a nagy lejtés miatt, a nyári időszakban azonban a medrek csaknem kiszáradnak. Talajvíz 4–6 m mélyen található, mennyisége nem jelentős, a rétegvíz szintén nem jelentős. Az artézi kutak száma és vízhozama csekély.

Talaja – mivel Sajóba torkolló patakok völgyében fekszik – elsősorban réti öntéstalaj, a magasabb térszíneken agyagbemosódásos barna erdőtalajok típusai a jellemzők.

A terület növényföldrajzi beosztása tekintetében a Bükk-fennsík kistájjal megegyezik. Potenciális erdőtársulásai a cseres-tölgyesek, tatárjuharos lösztölgyesek, gyertyános-tölgyesek.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1 Táj történeti vizsgálat

A településen az 1950-es évek óta folyik jelentős mértékű vegyipari tevékenység. Az ipari terület felelőtlen kezeléséből, illetve üzemeltetéséből adódóan jelentősen szennyezett területté vált. A talajok, illetve a felszíni és helyszíni alatti vizek erőteljes szennyezettsége figyelhető meg a területen.

1.12.2.2 Tájhasználat értékelése

A város 87%-a külterületi, 12%-a belterületi, és mindösszesen 1%-a zártkerti.

Az igazgatási terület ~1/3-a művelésből kivett terület, ez a belterület közel háromszorosa.

A település területének jelentős része erdő (579,2 ha), amely védelmi célokat szolgál a településen üzemelő jelentős mértékű ipari tevékenység kibocsájtásainak ellentételezéseként.

A rétek és legelők együttes területe 312,5 ha; a kezeletlen gyepterületek cserjésedése folyamatban van, ez a gyepterületekhez viszonyított alacsony arányú legeltetéssel, állattartással is magyarázható.

A gyümölcsösök, kertek részaránya (16,5 ha) csekély mértékű a település viszonylatában.

1.12.3 Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Sajóbábony közigazgatási területét érzékeny természeti terület (ÉTT) a 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján nem érinti.

Az OTÉK 30/A.§ (1) bekezdése értelmében a mocsár, nádas és a sziklás terület természetközeli területnek minősül, ezen területeken épületeket elhelyezni nem lehet; a város igazgatási területén nincs az előírás szerinti regisztrált terület.

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A város igazgatási területén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet szerint az alábbi Natura 2000 területekkel fedett ingatlanok vannak nyilvántartva, az alábbiak szerint:

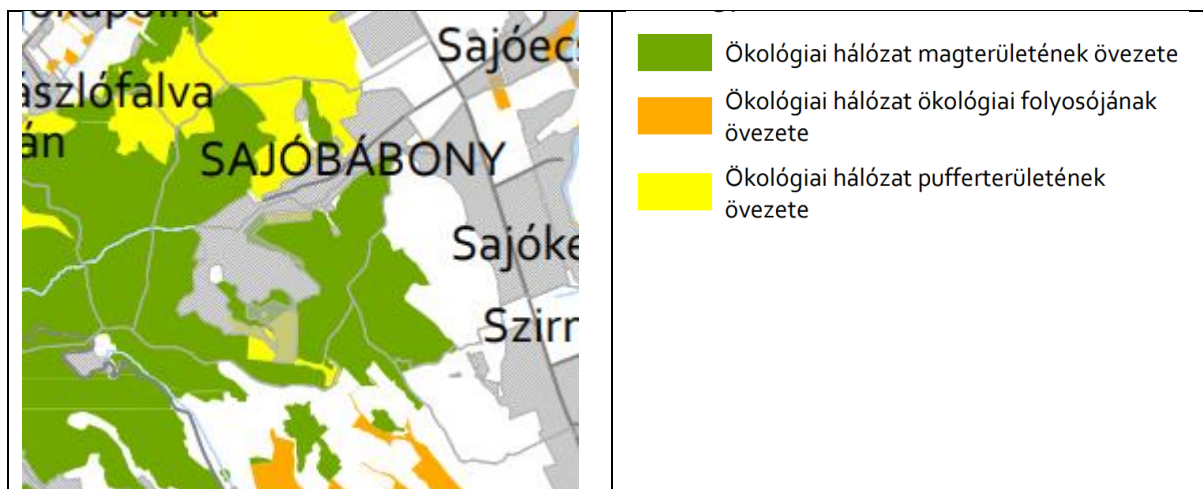
3.2. Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003)

3.2.30. Sajóbábony 024/1, 024/53, 024/56, 024/69, 024/70, 024/72, 024/77, 024/78, 024/87, 024/95, 024/96, 024/97, 024/102, 024/106, 024/107, 024/115, 024/135, 024/167, 024/168, 024/169, 024/172, 025, 027, 029/2, 029/4, 029/3a, 029/3b, 029/3c, 029/3d, 6 029/3f, 029/3g, 029/3p, 029/3r, 030/1, 030/2, 031, 032/1, 032/2, 033/1, 033/3, 033/4, 033/5, 034, 035, 036, 037, 038, 039/1a, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1049, 1050, 1051, 1052.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Sajóbábony közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat elemei közül magterületek, ökológiai folyosók és puffertületek is megtalálhatók.

11. térkép: Ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosó és pufferterület

Forrás: BAZ.HU - Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Terve

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Az egyes területeken zajló tevékenységek egymásra gyakorolt zavaró hatása, illetve a területek nem rendeltetésszerű, illetve nem megfelelő használata tájhasználati konfliktusok, érdekellentétek forrása lehet.

Funkcionális konfliktusok forrásai:

- A város szerkezetileg zsákfalú. Az iparterület több irányból való megközelíthetősége hiányzik.
- Az ÉVM egykori iparterületén sok a kihasználatlanul álló, de rekultiválatlan terület.
- A patak menti ökológiai folyosók keskeny sávra szűkültek a csaknem patakpartig húzódó mezőgazdasági művelés miatt.
- A pincesorok turisztikai, szolgáltatási (vendéglátás) adottságai nincsenek kihasználva.
- A zöldterületek, bár területüket tekintve jelentős kiterjedésűek, koncepció nélküli és funkció nélküli kialakításukból adódóan nem töltik be használati szerepüket. Nincs elegendő játszótér.
- Sok a belterületi „hulladékterület” (parlagon álló, gondozatlan, beépítetlen közterületi elemek).
- A nagyterjedésű gyepterületek fenntartásához nagyobb állatállomány legeltetése, takarmányozása szükséges. A gyepek kaszálás, illetve legeltetés hiányában becserjésednek.
- Az utak, dűlőutak, vízfolyások, csatornák menti fásítás hiányzik, vagy szegényes.

Környezet- táj- és természetvédelmi konfliktusok forrásai.

- Sajóabonyban a rekultiválatlan ipari terület jelentős talaj-, felszíni és felszín alatti vízszennyezést okoz, ezen túl bűzhatása is észlelhető.
- Illegális hulladéklerakatok jelenléte a településszegélyeken.
- Helyenként meredek (15%-nál meredekebb) területeket is szántóföldként művelnek, ezzel növelve az erózió kockázatát.
- A településhez tartozó vízgyűjtő területről lefolyó csapadékvíz fő befogadója a Bábony-patak. A Bábony-patakba vezetik a város és a gyártelep tisztított kommunális és ipari szennyvizét is. Az Észak Magyarországi Vegyiműveket is magába foglaló ipari területről kifolyó (területén

keresztülhaladó) patak vize szennyezett. A patak vizében több különböző típusú növényvédő szer koncentrációja magas. A növényvédő szerek az ÉMV telepéről kerülnek a patakba.

- A temető mellett hiányzik a véderdősáv.
- A közút – melyen teherszállító járművek is rendszeresen jelen vannak – áthalad a település belterületén (zaj, és légszennyezés).
- Az egyedi tájértékek felmérése még nem történt meg, így védelmük sem biztosított.

Tájéztétikai konfliktusok forrásai:

- A belterületi zöldterületek egy részének kialakítása tervszerűtlen.
- A lakóterületek közé ékelődő garázssorok rontják a településképet.
- A pincesoron szabályozatlanul épülő új, illetve átalakított pincék nem alkalmazkodnak a kialakult, hagyományos épületstílushoz, a pincesor karakteréhez.
- A patakok belterületi szakaszai rendezetlenek.
- A bábonyi bekötőút mellett hiányos a zöldsáv, fasor. A településen hiányzik az esztétikusan kialakított rendezett településközpont, és közpark.
- A rekultívatlan területek, zagytározók, meddőhányók zavaró tájsebei a természeti környezetnek. Az iparterület használaton kívüli, romos épületei zavaró hatásúak.
- A települést behálózó légkábelek rontják a településképet.

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1 Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A településnek nincs a zöldfelületi elemeket tételesen számba vevő katasztere. A városban meglévő zöldfelületek (zöldterületek, intézményi és lakóterületek zöldfelületei, erdő és mezőgazdasági területek, vonalas zöldfelületi elemek, történeti kert) és védelmi célú erdőterületek megóvása, folyamatos karbantartása szükséges a településen és a térségben üzemelő ipari tevékenység ellentételezésére, a környezetminőség javítására.

A városkép megítélése érdekében a közterületek „virágosítását”, a zöldfelületek növelését a tájra jellemző fajokkal, az allergén fajok kerülésével és a növekedési igény figyelembevételével kell megoldani.

Természetvédelmi jellegű korlátozó tényezők:

- Természeti területek,
- Natura 2000 hálózat területei,
- Ökológiai hálózat területei,
- Vízfolyások menti ökológiai folyosók.

Környezetvédelmi célú, illetve egyéb védőterületek a településen:

- Vízbázis védőterülete, hidrogeológiai terület
- Ipari területek védőterülete,
- Szennyvíztisztító védőterülete,
- Magasfeszültségű elektromos légkabel védőterülete,
- Vasút, illetve közút védőterülete,
- Állattartó telep (majorok) védőtávolsága,

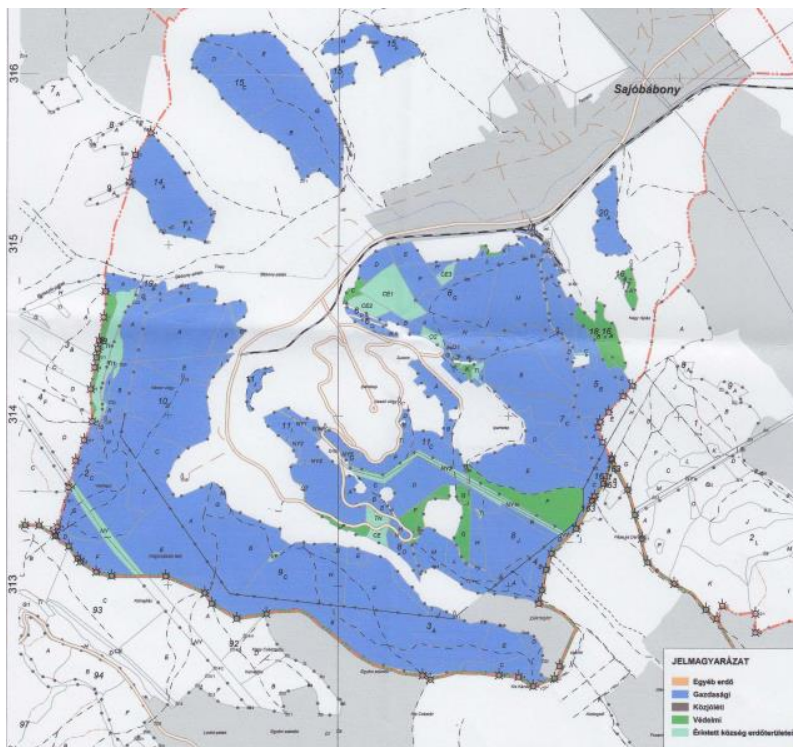
Természeti adottságokból fakadó korlátozó tényezők

- Eróziós területek,
- Vízállásos területek,
- Meredek domborzatú területek.

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

A zöldfelületi ellátottságra vonatkozóan nem áll rendelkezésre pontos statisztika, így az egy lakosra eső zöldfelület mérete nem adható meg. A település közigazgatási területén nagy kiterjedésű erdőterületek találhatók.

12. térkép: Gazdasági és védelmi erdő területek

Forrás: Sajóbábony rendezési terv

A pontos számadat megadása nélkül kijelenthető, hogy a lakótelep zöldfelület-hányada is magas.

A városi zöldfelületek növelésére lenne még lehetőség, sok utcában hiányosak a köz-utakat kísérő – rendelkezésre álló helyhez igazított és tájra jellemző fajokból álló – zöldsávok. A keskeny, hosszú ingatlanok telekvégei számos helyen kihasználatlanok, pedig alkalmasak lennének mikro-környezetet javító fásítások számára.

A meglévő iparterület is magas zöldfelületi hányaddal jellemezhető.

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Ökológiai hálózat fejlesztése

A város területén a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága felmérte a természeti szempontból védelemre érdemes elemeket, azok tervi megjelenítése megtörtént, megóvásuk magasabb szintű előírások révén biztosított.

A településhatár védelmi szempontból igen értékes élőhelyeit nem javasolt felszabdálni (utakkal vagy egyéb nyomvonalas létesítményekkel), művelési ágak megváltoztatása nem kívánatos, sőt természetvédelmi szempontból ellenjavallt.

Fontos a hagyományos terület- és tájhasználat fenntartása, az ökológiai alapokon nyugvó extenzív növénytermesztési és állattenyésztési formák megtartása-meghonosítása. A település határában inkább extenzív vagy legalábbis félintenzív mezőgazdasági termelés (kert, szőlő-gyümölcs, hagyományos legeltetési állattartás) meghonosítását javasolja. A települést övező hegylábi részek gyepein támogatja a hagyományos legeltetési állattartás újjáélesztését és fenntartását. Fontos a település határában található állandó és időszakos vízfolyások megóvása. Ezek fontos ökológiai folyosók, amelyek összeköttetést teremtenek a hegységben és annak előterében található élőhelyek között.

A vízfolyások „szabályozása”, vonalvezetésének megváltoztatása, medrének burkolása tilos, az azt kísérő növényzet károsítása nem kívánatos, természetvédelmi szempontból nem ajánlott.

A vízfolyások menti ökológiai hálózat fejlesztése az alábbi módszerekkel lehetséges:

- Külterületen a patakok medrétől mért min. 15-15 méteren belül a szántóföldi művelés felhagyása (helyette gyepgazdálkodás, természeti terület).
- A meglévő természetközeli élőhelyek megőrzése, gyepes területek kaszálása,
- A vízfolyások mentén helyenként ligetes fásítások elvégzése (javasolt fajok: fűz, éger), illetve a spontán szukcesszió során meginduló cserjésedés megtartása.
- Az agresszíven terjedő, gyomosító exóta fajok (zöld juhar, gyalog akác, aranyvessző, gyalogbodza stb.) terjedésének megakadályozása legeltetéssel, illetve kaszálással.
- Vízfolyások menti telkeken művelési mód váltás esetén áttérés a gyepgazdálkodásra, természetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazása,
- A természeti területeken a BNPI által javasolt gazdálkodási módszerek alkalmazása.
- A vízfolyások pufferterületén (50 m), intenzív (vegyszeres) szántóföldi művelés folytatása nem javasolt, gazdasági és lakóépület nem helyezhető el. ▀

Egyedi Tájértékek védelme

- A táji- és a természeti értékes elemek védelme nélkül a település fejlesztése elképzelhetetlen.
- Az egyedi tájértékek és a hagyományos népi építészet emlékeinek felmérését el kell végezni.
- A kataszterbe vett értékek védelmére és fejlesztésére koncepció/terv készítése szükséges.

Gazdálkodási módok

A természeti területekhez és a Nemzeti Ökológiai hálózathoz egyaránt tartozó mezőgazdasági területeken javasolt áttérni extenzív gyepgazdálkodásra.

Az iparterületi véderdőt meg kell őrizni jelenlegi állapotában (háborítatlan természeti terület).

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) által kijelölt természetvédelmi célú övezetekbe tartozó területeken (Natura 2000 hálózat területei, Nemzeti Ökológiai Hálózat, Természeti területek) - gyakorlatilag a település teljes külterületén - a BNPI által javasolt gazdálkodási módszerek alkalmazása ajánlott.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

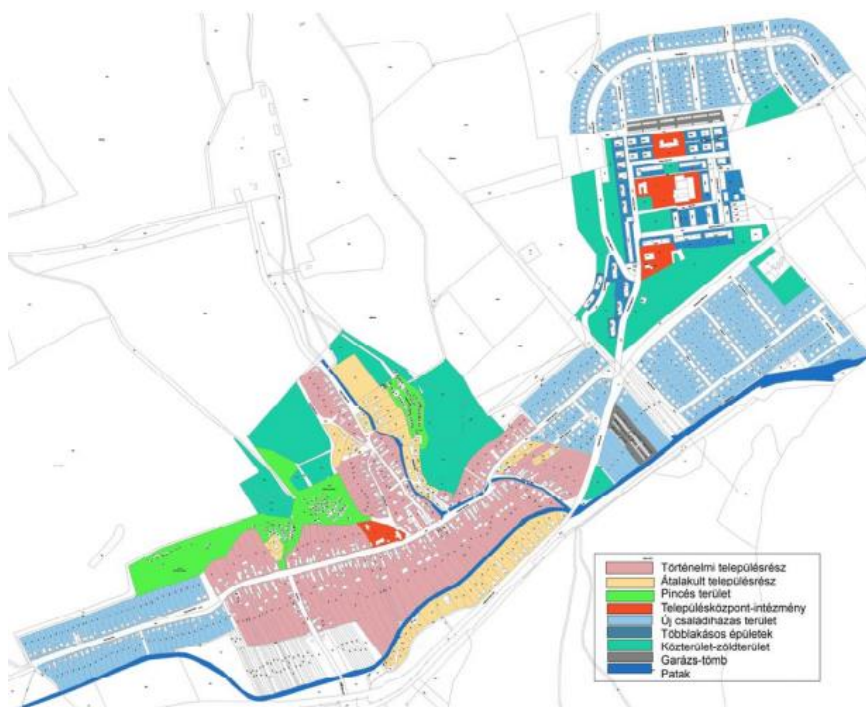
1.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A település egy völgykatlanban fekszik, amely minden irányból zárva van, magas hegyek veszik körül. A legmagasabb ma is a „Várhegy” nevet viseli. Legmagasabb dombja a „Kastély-domb”. Az eredeti település egy északdéli irányban húzódó völgyben fekszik, ezt a részét nem látni egyetlen irányból sem a magas dombok miatt, eredetileg azonban jóval kiterjedtebb.

Az eredeti két utca jócskán kibővült, a település minden irányban terjeszkedett. Megépült az új lakótelep is, amely a település szélső határáig ér. A főúton folyik keresztül a patak, amelyben a feljegyzések alapján a vargák áztatták a bőrt. A régi duzzasztás helye a „Mocsolyáskert” az utca pedig a „Vargaszög” nevet viseli.

Sajóbábony beépített területei két, közel azonos területű részre oszthatók: a település lakott részére és a település ipari területére.

13. térkép: A település- ipari parkon kívüli - belterülete:

Forrás: Sajóbábony TAK

14. térkép: Iparterület

Forrás: Sajóbáony TAK

A lakott területen településképi zónák határolhatók le:

- Történelmi településrész, mely a település történelmi identitás területe
- Átalakult településrész, ahol a történelmi településszerkezet jelentősen módosult, de még a hagyományos beépítés fennmaradt.
- Pincés terület, a település történelmét (gazdasági, társadalmi) felidéző terület.
- A településközpont központi területei (intézmények).
- Az új családi házas területei, amelyek jellemzően a II. világháború után a történelmi településrész mellett, új beépítésként alakultak, egységes lakóövezet.
- Többszintes beépítésű terület, mely az intenzív iparfejlesztés eredményeként kialakított tömblakásos beépítési forma.
- Közterületi zöldfelületek, melyek közösségi funkciókat látnak el (pl. park, játszótér, temető, véderdő).
- Garázs-tömbök, melyek a többlakásos épületek megoldatlan garázsproblémáját próbálták megoldani tömbösített formában.
- A patak és környezete.

1.14.1.2 Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén művelési ágak és minőségi osztályok

A település igazgatási területén kiváló minőségű termőföldek nincsenek. A földhivatali nyilvántartás szerint a művelés alatt álló földterületek jellemzően:

- 4-7 minőségi osztályú szántók;
- 3-7 minőségi osztályú legelők
- 3-7 minőségi osztályú rétek;
- 5 minőségi osztályú szőlők;
- 8 minőségi osztályú gyümölcsösök;
- 2-4 minőségi osztályú erdők.

1.14.1.3 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A beépítésre szánt területek jellemzően a belterületi lakott területek és az intézményi, kereskedelmi területek, valamint az ipari park (SVIP) területe. A beépíthetőség mértéke a magasabb szintű jogszabályi előírásoknak megfelelően került meghatározásra.

A beépítésre nem szánt területek a művelés alatt álló szántók, gyepek (rét, legelő) és gyümölcsösök, valamint a védelmi célokat szolgáló erdőterületek, továbbá a település-üzemeltetéshez szükséges műszaki infrastruktúra nyomvonalainak helyt adó közlekedés és közmű területek; és a temetkezési célokat szolgáló temető területe.

1.14.1.4 Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

A településen az alap intézményi ellátás (települési önkormányzat, óvoda, alapfokú iskola, háziorvosi szolgálat, kereskedelmi egységek stb.) biztosított, a magasabb fokú szolgáltatások a szomszédos Miskolc MJV területén érhetők el.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1 Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

22. táblázat: A földhivatali nyilvántartás adatai szerint a telekméretre vonatkozó főbb adatok

fekvés	legkisebb földrészlet terület	legnagyobb földrészlet terület	átlagos földrészlet terület
belterület	6 m ²	225.782 m ²	1.530 m ²
külterület	64 m ²	1.351.875 m ²	43.811 m ²
zártkert	79 m ²	14.108 m ²	2.825 m ²

művelési ág	legkisebb alrészlet terület	legnagyobb alrészlet terület	átlagos alrészlet terület
erdő	447 m ²	1.351.875 m ²	140.922 m ²
legelő	1.432 m ²	299.311 m ²	54.954 m ²
rét	348 m ²	75.326 m ²	19.773 m ²
gyümölcsös	187 m ²	5.372 m ²	2.155 m ²
kert	79 m ²	991 m ²	359 m ²
kivett	6 m ²	336.954 m ²	3.688 m ²
szántó	830 m ²	258.030 m ²	33.750 m ²
szőlő	481 m ²	1.987 m ²	1.174 m ²

Forrás: Sajóbabony rendezési terv megalapozó vizsgálat

1.14.3 Tulajdonjog vizsgálat

Az ingatlanok jellemzően magánszemélyek birtokában vannak.

1.14.4 Önkormányzati tulajdon kataszter

Önkormányzati ingatlan-kataszter nem áll rendelkezésre.

1.14.5 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A földhivatal rendelkezik az épületállományra és a környezet geodéziai adataival; az önkormányzat beszerezte az igazgatási területre készült alaptérképet.

1.14.6 Az építmények vizsgálata

1.14.6.1 Funkció, kapacitás

A város területén az alábbi funkciók alakultak ki:

- közösségi célokat szolgáló intézmények, kereskedelmi és kiszolgáló egységek helyét biztosító vegyes, különleges és gazdasági területek
- gazdaságfejlesztési és munkahely-teremtési célokat szolgáló gazdasági területek
- a településen ideiglenesen vagy állandó jelleggel élők lakhatását biztosító lakóterületek

A település területén hosszú távon is biztosítható a fent részletezett funkciók számára terület.

1.14.6.2 Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A lakóterületek beépítési módja kertvárosias és falusias kategória esetében oldalhatáron álló, míg a kisvárosias lakóterületek esetében szabadonálló. A beépíthetőség mértéke 30%, többlakásos épület esetén nem lehet nagyobb mint 300 m².

A településközponti vegyes területekre jellemző a szabadonálló beépítés és a 40-50%-os beépíthetőség.

A gazdasági területek jellemzője a szabadonálló beépítés, 30-40%-os beépíthetőség, de nem lehet nagyobb mint 1000 m².

A sajátos használat szerint különleges területek jellemzően szabadonálló beépítésűek, 10-40%-os beépíthetőséggel.

A beépített terület függvényében, a zöldterületi mutató minimum a telek méret 40%-a kell, hogy meglegyen.

1.14.6.3 Magasság, szintszám, tetőidom

A falusias és kertvárosias lakóterületek földszint + tetőteresek, illetve legfeljebb kétszintesek (magasság: 4,5 m – 6,0 m), míg a kisvárosias lakóterületeken jellemzően többszintes bérházak épültek (legfeljebb 15,0 m-es építménymagassággal).

A településközponti vegyes és gazdasági területeken 10,5 m az építménymagasság felső határa (kivétel a templomtorony magassága).

A különleges területeken az alacsony mértékű beépítettséghez alacsony építménymagasság is társul, 3,0-15,0 m között alakulnak. A városban a tető jellemzően magastető, kivételt képeznek ez alól a kisvárosias bérházak, továbbá az ipari park létesítményei.

1.14.6.4 Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Sajóbábony dinamikus fejlődése révén kétarcú település lett. Az intenzív iparfejlesztés időszakában nem az egységes városkép kialakítása volt az elsődleges cél, inkább a tömeges lakásépítésre

törekedtek. A város kialakult kettősségét tudomásul kell venni, de alakítani lehet, sőt törekedni kell rá. Kialakult a város stabil lakos száma és gazdasági háttere, újabb dinamikus fellendüléssel nem várható számolni. Tehát a város egységes települési arculatát a meglévő adottságok lassú hangolásával lehet fokozatosan kialakítani.

Kertvárosi és falusias beépítések:

Sajóbábonyi régi városrészének településszerkezete évszázadokkal korábban kialakult. Az évek során kialakult az egységes települési arculat is a település gazdasági erejéhez igazodva. Ez a településkép az eltelt 70 év alatt jelentősen változott. A település megtartotta szerkezetét, a beépítés módját, az épületek és a tetőidomok tömegformáját. Átalakultak viszont a homlokzatok, átépültek az utcai épületrészek, megváltozott az anyaghasználat, az épületek több esetben erőltetett színezést kaptak.

Az új családi házas területek a történelmi településrész körül alakultak ki. Egységes telekalakítási terv alapján épültek ki, egységes településrendezési szabályozás alapján.

Kisvárosias beépítések:

Az új városrész intézményei a többemeletes lakóépületek között helyezkednek el. Tervezett városrész, nem egy történelmi fejlődés eredménye. Egy XX. századi társadalmi időszak jellegzetes mérnöki terméke. Az intézmények egy része a tömblakások után épült fel. Az épületek egy funkcionális és mérnöki rendben helyezkednek el.

1.14.7 Az épített környezet értékei

1.14.7.1 Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

A település két alapvető és karakteresen elkülönülő részre tagolódik: Az Óváros és az új városrész.

Az Óváros a korai falu jellegzetességeit őrizte mag, a domborzathoz igazodó, a patak völgyben elhúzó település. Az új városrész egy teljesen új kialakítású településrész többé-kevésbé sík területen az egykori falu keleti végében. Ez a településrész is három eltérő településszerkezetű részre osztozott. A magterület egy többütemű emeletes lakóépületekből álló lakótelep, tőle északra családi házas terület húzódik. Délen, a fő út túloldalán egy korai családi házas beépítés figyelhető meg. A három terület határozottan elkülönül, hasonlóan az új beépítéshez, mely a korábbi településhez csak a sarkával érintkezik.

A település képét munkahelyteremtő képességével befolyásoló területi egység a gyárterület. Méretében megközelíti a települést. Örökölt terület, az egykori erőltetett iparfejlesztés maradványa. Túlélte az alapító politikai rendszert, és napjainkra újra termelő gyáregységek népesítik be a területet. Tehát a település a folyamatos múlt és az erőltetett fejlesztés sajátos ötvöze.

1.14.7.2 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A településen nyilvántartott régészeti lelőhelyek az alábbiak:

- Méhész-tető – egyedileg védett régészeti lelőhely; 04 és 05 hrsz. ingatlant érinti;
- Vegyiművek – régészeti lelőhely; 024/89, 024/108, 024/125 hrsz. ingatlant érinti.

1.14.7.3 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A városban védett épület, építmény nincs; helyi sajátosságot hordozó egyedi arculatú karakter sem került meghatározásra.

1.14.7.4 Világörökségi és világörökségi várományos terület

Sajóbábony város nem tartozik a világörökségi és világörökségi várományos területtel érintett települések közé.

1.14.7.5 Műemlék, műemlék-együttes

A településen nincs ismert és nyilvántartott műemlék.

1.14.7.6 Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A városnak két temetője van, a Kossuth úti temető kisebb mértékű zöldfelületi környezettel bír.

1.14.7.7 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A városban sem műemlék, sem műemléki környezet nem került kijelölésre.

1.14.7.8 Nemzeti emlékhely

Nincs a városban nemzeti emlékhely.

1.14.7.9 Helyi védelem

Helyi védelemre javasolt épületek és objektumok:

Református templom és katolikus templom továbbá, 259, 386, 511, 563 HRSZ alatti oszlopos, tornácos lakóház.

Egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Templomok: Sajóbábonyban két templom van. A Református templom a Kossuth utcán található. A reformáció hőskorának időszakában, a XVI. században alakult a Református Egyházközség. 1598-ban határozták el a templomépítést, de ez csak 1761-ben kezdődött el, és 1765-ig tartott. 1784-ben bővítették egy cinteremmel. 1807-ben emelték hozzá a 28 m magas tornyot. Orgonája 1912-ben épült Hardonyi József munkája által. 1923-ban két harangot vásároltak a toronyba, egyik 100 kg-os, a másik 190 kg súlyú. A Római Katolikus Egyház Szentháromság temploma a Kossuth utcáról nyíló emelkedő kis domb tetején áll, a Református templom szomszédságában. A katolikus templom megsüllyedt alapjait 2014. őszén megerősítették.

34. ábra: Templomok

Forrás: Sajóbábony TAK

Tájház: A Tájház a Kossuth utca 77. szám alatt található. Az 1888-ban épült paraszti udvar épületegyüttese: első ház, pitvar (paraszti konyha), hátsó ház, istálló, csűr és nyári konyha. A 2014-es felújítás után került megnyitásra a látogatók előtt, a paraszti életmódnak megfelelően berendezve.

35. ábra: Tájház

Forrás: Sajóbábony TAK

Temetők: A két templom telkét keletről övező utcán juthatunk el a Katolikus temetőhöz, a Református temető pedig a Kossuth u. – Szabadság u. fölötti dombon fekszik.

Pincesorok: A Szabadság utca végén két sor pince-házak terület van, a Bebéki pincesor. Másik nagy pinceházas terület a templomok melletti temetőbe vezető utca kiteresedő részén található, ez a Kőporosi pincesor, melynek két külön része van. Ettől nyugatra fekvő harmadik nagy pincés terület a Muszkás pincesor, mely a legnagyobb területű, de itt már alig néhány számú pince-ház áll. Mindegyik pincesoron épített felépítményes pincék találhatóak. A pincék lejárata nem a szabadból nyílik, a lejárót kis épület védi. Az épületek nyeregtetővel vannak fedve. Az épületek önálló helyrajzi számon állnak,

úszótelkes kialakítású a terület. A pincék évszázadok emlékei. Bár a helyi szőlő kultúra csaknem teljesen megszűnt, de a pincék fenntartása, megőrzése a településképp védelmének fontos eszköze.

36. ábra. ábra: Pincesorok

Forrás: Sajóbábony TAK

Csűrök: Jellegzetes beépítési módon épült gazdasági építmények a csűrök, vagy más néven pajták, melyekben hagyományosan a szálás gabona cséplése folyt, majd annak tárolása. A kézi cséplés eltűnésével a csűrök takarmánytároló-funkció előtérbe került, később az állatok istállóztatására is használták. Sajóbábony régi falurészén még néhol fellelhető.

37. ábra: Csűrök

Forrás: Sajóbábony TAK

1.14.8 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Az új építésű lakások száma alacsony, a meglévő lakásállomány karbantartására, korszerűsítésére a források hiányában nem fordítottak a tulajdonosok, ezért a lakásállomány várható megújulása jelentős időtávot ölel fel.

A lakóépületekhez tartozó ingatlanok rendezése is vegyes, a lakosság egy része környezet iránt igényes és azt próbálja fenntartani, óvni, míg mások nem fordítanak energiát a környezetük rendezésére, tisztán tartására, amely konfliktusokhoz vezet.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A település zsáktelepülésnek számít, a 25138. számú bekötőút kapcsolja be az országos közút hálózatba, mely a 26. főútról ágazik le. A községtől nyugatra fekvő ún. Pittypalatty völgyi települések (Sajókápolna, Sajólászlófalva, Kondó, Radostyán, Parasznya, Varbó) elérése a településről közvetlenül jelenleg csak földúton lehetséges.

1.15.2 Közúti közlekedés

A forgalmi rend az úthierarchia szerint van kialakítva, így a csomópontokban a magasabb rendű úton közlekedőnek van elsőbbsége. A település belterületi utcáinak hossza 12.024 fm, több mint 90%-a szilárd burkolatú.

- Települési főutak: 25138. sz. főút
- Települési gyűjtőutak: Ady Endre; Béke; Deák F.; Erkel F.; Kinizsi; Kossuth; Kun B.; Rákóczi; Széchenyi; Vörösmarty; Váci M.
- Települési lakóutak: Arany János; Bartók Béla; Bocskai; Bacsó B.; Dankó P.; Dózsa Gy.; Fazekas; Fürts S.; Gárdonyi; Jókai; József A.; Kölcsey; Kodály Z.; Petőfi; Ságvári; Szabadság; Táncsics

A külterületi utak hossza 17.128 fm, ezek 95%-a burkolatlan. Helyi közutak részét képező hidak száma 8 db. A településen önálló kerékpárút, kerékpársáv, elválasztott gyalog – és kerékpárút, elválasztás nélküli gyalog – és kerékpárút nincs. Kiépített járda hossza 4.965 fm.

A vizsgált időszakban 2010-2020 között a településre vezető bekötőút, lakott területen mért szakaszának forgalma 18%-kal csökkent. Továbbra is a személygépjárművek használják az utat leginkább, de a kistehergépkocsi száma is jelentős volt a forgalomszámlálás során.

23. táblázat: 25138. sz. főút forgalomszámlálási adatai (jármű/nap)

Jármű típusa	2010 (jármű/nap)	2020 (jármű/nap)
Összes forgalom	844	694
Összes motoros forgalom	597	484
Összes tehergépkocsi	23	25
Személygépkocsi	458	363
Kistehergépkocsi	69	54
Egyes busz	12	10
Csuklósbusz	1	1
Közepesen nehéz TGK	16	17
Nehéz TGK	7	8
Pótkocsi TGK	0	0
Nyerges TGK	0	0
Speciális TGK	0	0
Motorkerékpár	27	26
Kerékpár	247	210
Lassú jármű	7	5

Forrás: [Fogalomszamlalas – Magyar Közút Nonprofit Zrt. \(kozut.hu\)](http://Fogalomszamlalas-MagyarKozutNonprofitZrt.kozut.hu)

1.15.3 Községi közlekedés

1.15.3.1 Közúti községi közlekedés

A településen belső, helyi tömegközlekedési eszközök nincsenek, helyközi járatokat lehet igénybe venni. A távolsági tömegközlekedési ellátást a Volán autóbuszjáratai biztosítják. A települése 12 db távolsági buszmegálló található. A járatok sűrűsége kielégítő, megközelítőleg 15 percenként indul Miskolcra és a településről vissza Miskolcra járat, így az ingázás a munkahelyek és az iskolák között megoldott.

1.15.3.2 Kötőpályás közlekedés

A települést nem érinti személyforgalmi vasútvonal.

A közeli megyeszékhelyről, Miskolcra elérhető a MÁV ZRt szolgáltatása. Az ipari parkon belül többvágányú, sok elágazással rendelkező ipari vasút került kiépítésre. Az ipari parkon kívül – a település külterületén – egyvágányú.

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A kerékpárút a belterületen a közlekedési út szélesítésével, útburkolati jellel elválasztva, a külterületen az úttól zöldsávval elkülönítve került kialakításra. A gyalogjárdák elsősorban az úthálózat mentén kerültek kiépítésre az egyik vagy mindkét oldalon.

1.15.5 Parkolás

Az intézmények, étterem, élelmiszerüzlet, emlékmű (685 hrsz.) előtt van néhány gépjármű részére parkolási lehetőség (átlagosan 4-5 férőhely). A temető körüli szűk utcák, illetve a telken belüli nagy szintkülönbségek miatt problémás a parkolás a 641/1 hrsz.-ú temetőnél. A lakótelepen több parkoló is rendelkezésre áll. Az orvosi rendelő mellett ~120 db (781 hrsz.), a Kinizsi utcában ~80 (114 hrsz.) garázs biztosítja a parkolást. Családi házas beépítés esetén telken belül kell megoldani a gépjárművek tárolását.

1.16 Közművesítés

1.16.1 Víziközművek

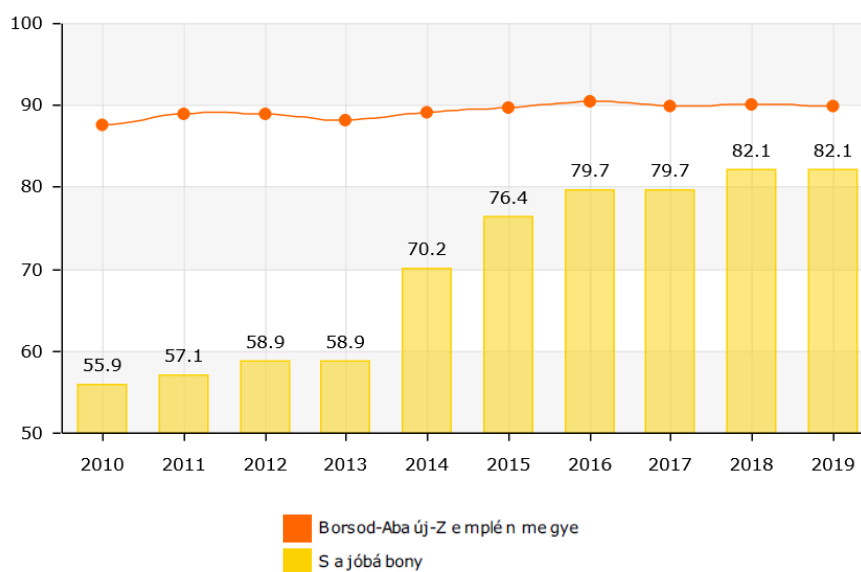
1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

A település vízellátását az ÉRV sajtóecsegi vízmű biztosítja. A vízmű-telepről Ø250 –es távvezeték szállítja az ivóvizet a város területén épült tározó medencébe (1 db 300 m³ -es és 1 db 500 m³ -es), ahonnan ellennyomásos rendszerrel az elosztó hálózat szállítja a fogyasztókhoz.

Az ivóvíz hálózat a település minden utcájában kiépített. Az elosztó vezetékek átmérője Ø80–as, Ø100–as, anyaguk azbesztcement vagy PVC. A hálózat építése az 50–es években történt. A gyártelep ivóvízellátását szintén az ÉRV biztosítja.

A gyári ivóvíz tározó feltöltését a községben épült (Ady Endre u. 362 hrsz.) átemelő biztosítja Ø150-es nyomóvezetéken keresztül. Az üzemelő vízellátó berendezések kapacitása a település és a gyártelep távlati vízigényeit is kielégíti. A kiépített ipari vízhálózattal rendelkező utcákban (Vörösmarty, Kinizsi, Rákóczi, Kossuth, Ady) közvetlenül a hálózatról lehet a tűzvizet biztosítani.

38. ábra: Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya Sajóbáonyban 2010-2019(%)

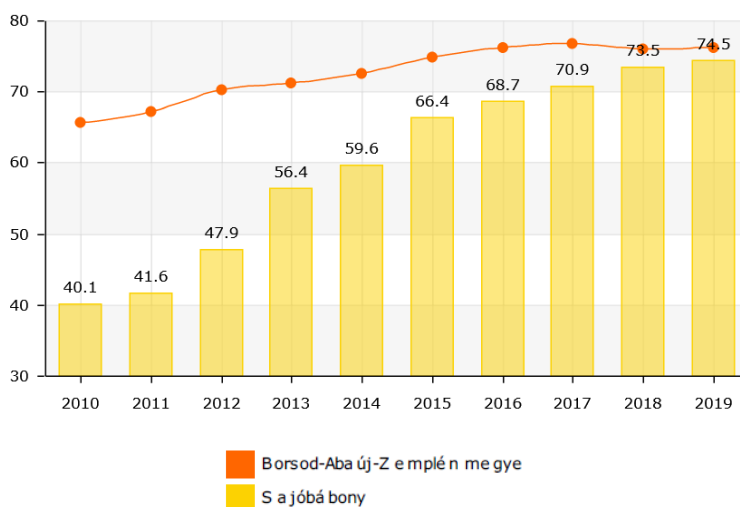
Forrás: TEIR

A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ben 82,1% volt.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A település szennyvízcsatorna-hálózata kiépült. A keletkező szennyvizet átemelő segítségével a Vörösmarty Rákóczi utca mentén kiépített nyomóvezetéken a gyártelepen épült központi biológiai szennyvíztisztító telepre vezetik, ahol a gyártelep kommunális szennyvizeivel, valamint az üzemek ipari szennyvizeivel együtt kerül megtisztításra. A szennyvíztisztító telep kapacitása 8650 m³ /nap. A város távlati fejlesztési igényeit a szennyvíztisztító telep szabad kapacitása kielégíti. A településen keletkező kommunális szennyvíz mennyisége ~400 m³ /nap.

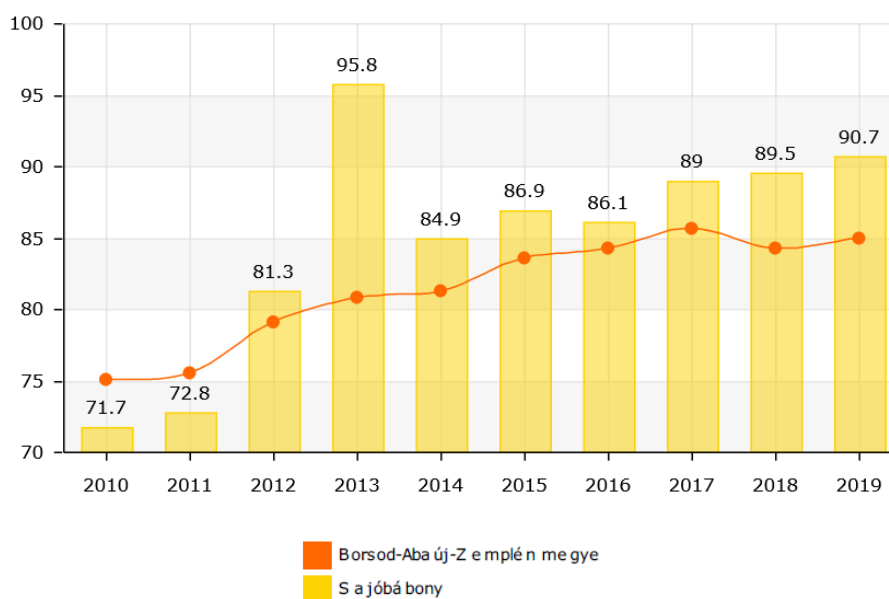
39. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya Sajóbáonyban 2010-2019(%)

Forrás: TEIR

A közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ben 74,5% volt.

40. ábra: Közműolló Sajóbábony esetében 2010-2019 (%)

Forrás: TEIR

A Közműolló – vagyis a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában – sokkal kedvezőbb a megyei átlagnál, 2019-ben 90,7 % volt (míg a megye egészére nézve 84,9% volt).

1.16.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A településhez tartozó vízgyűjtő területéről lefolyó csapadékvíz fő befogadója a Bábony patak. A patak „B” kategóriájú vízfolyás, befogadója a Sajó folyó. A patak a Rákóczi út keresztezése alatt a belterület határáig 100 éves gyakoriságú vizet tud szállítani, ezen a szakaszon burkolt. A SVIP területén a csapadékvizek nyitott csapadékvíz levezető árkokon jutnak közvetlenül a Bábony patakba.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás, energiaellátás (villamos energia, gázellátás, más ellátórendszerek)

A villamosenergia ellátást a FOVIT 120/35/20 kV-os tápponti transzformátorállomásból, a Kazincbarcika 120/20 kV-os tápponti transzformátorállomásba indított 20 kV-os gerincvezetékéről kapja. A gerincvezetékéről a község egy hosszú leágazással sugarasan van megtáplálva. Az üzemszerű ellátás a FOVIT táppont felől történik. Az üzemszerű bontási hely a Sajószentpéter 20 kV-os kapcsolóállomásában van. A település teljes egészében ellátható a második táppontról, a Kazincbarcika 120/20 kV-os állomás felől is. A 20 kV-os vezeték 95 mm² Ald nagy keresztmetszetű vezeték. A településen a közvilágítás biztosított.

A település gázellátása 1993-ban elkészült. 1994-ben a település valamennyi utcájában kiépítésre került. Az ellátottság aránya 98 %-os. A gázfogadó állomás a belterületi határtól kb. 400 m-re keletre található. Az állomás körbe van kerítve, területe 15x15 m. A leágazó vezetékek az épületek felé Ø32 és Ø20-as KPE anyagból kerültek kialakításra. A kiépített hálózat bővítésére a csatlakozási helyek biztosítottak.

1.16.2.2 **Megújuló energiaforrások, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei**

Megújuló energiafelhasználás és termelés tekintetében a város kiaknázható potenciáljáról nincs rendelkezésre álló adat, felmérések, kataszterek nem készültek, energiaterkép nincs.

Korábban fotovoltaikus rendszerek kerültek telepítésre telepítése a város önkormányzati épületeiben, a Sajóbábonyi Szivárvány Óvoda Bölcsőde és Konyha épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosítást is magában foglalta, és megtörtént az egészségház és az ófalui óvoda energetikai korszerűsítése is.

Megújuló energia hasznosítás aránya a közintézmények vonatkozásában 87%-os, a magántulajdonú ingatlanokra nézve nem áll rendelkezésre adat, így a települési megújuló energiafelhasználás aránya nem adható meg pontosan.

Az 1,2 hektáros sajóbábonyi napelempark 1930 darab napelemodulja 500 kilowatt teljesítménnyel termel zöldáramot, ami 200 családi ház éves fogyasztását képes fedezni.

IT vezérelt energetikai rendszerrel ellátott önkormányzati intézmények nincsenek.

A jövőbeni tervek között szerepel a napenergia önkormányzati tulajdonú ingatlanokon történő hasznosítása, a hasznosításhoz szükséges terület és területfelhasználás biztosítása.

1.16.3 **Hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)**

A városban a vezetékes és vezeték nélküli hírközlési szolgáltatások, valamint a Magyar Posta szolgáltatásai biztosítottak.

Sajóbábony Miskolc primer körzetébe tartozik, ezen belül a Belvárosi Automata Központ. Az automatizált ellátás része az országos és nemzetközi távhív rendszernek. A távbeszélő hálózat jelenleg a sűrűbben beépített lakótelepnél alépitmény és földkábeles jellegű, a ritkábban beépített családi házas övezetekben léghálós rendszerű. Jellemzően a villamos energia hálózattal közös oszlopsoron került kiépítésre, az alacsonyabb kiépítési költség miatt. A településen mindhárom mobilszolgáltató szolgáltatásai elérhetők. A városban van posta, az Erkel Ferenc úton lehet igénybe venni a Magyar Posta Zrt. szolgáltatásait.

Sajóbábony igazgatási területén működő szolgáltatások (forrás: NMHH):

- Barcika Comp Bt.: internet ellátás
- BICOMIX Kereskedelmi Kft: internet ellátás
- Borsodweb Kft: internet ellátás
- Corvus Computer Kft: internet ellátás
- Dunakanyar-Holding: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- EnterNet 2001 Kft: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- Externet Zrt: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- Hungarotel Rt: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás, internet ellátás
- Integral Computer: internet ellátás
- Invitel Telekom Kft: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás, internet ellátás
- Kondás Tibor: internet ellátás
- Magyar Telekom Nyrt: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- MM-Net s.r.o.: internet ellátás
- Nagy István: internet ellátás
- NetAid Informatikai Kft: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás

- Oláh és társa Kft: internet ellátás, vezetékes műsorjelosztás
- Profiszol Kft: internet ellátás
- QPS Kft: internet ellátás
- Szamos Kft: internet ellátás
- Szamosnet Kft: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás, internet ellátás
- Szatmár-Net Bt: virtuális magánhálózati, aszinkron, adathálózati szolgáltatás, internet ellátás
- Szer-Szoft Kft: internet ellátás
- Tisser Kft: internet ellátás
- UNICOMM Kft: nyilvános belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- Vivafone Kft: nyilvános helyi, belföldi, nemzetközi távbeszélő szolgáltatás
- 3C Távközlési Kft: internet ellátás

1.17 Környezetvédelem

1.17.1 Talaj

A település területén genetikus talajtípus elsősorban réti öntéstalaj, a magasabb térszíneken agyagbemosódásos barna erdőtalajok típusai a jellemzők. A talajértékszám a belterülettől délre csekélyebb, a településen általában nem magas.

1.17.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

A talajvíz mélysége a település északi részén 5 – 10 m, déli részén 10 – 20 m, a víztükör nyugalmi szintje 8 méternél nagyobb.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

A város korábban nagy kibocsátó telephelyek hatásterületén helyezkedik el. Az ipari szerkezetváltás (kohászat, gépgyártás szinte teljesen leépült) és a technológiai korszerűsítés következtében csökkent a légszennyezettség mértéke. Tiszaújváros és Kazincbarcika után Sajóbáonyban található az ország harmadik legjelentősebb vegyipari centruma.

Levegőtisztaság Sajóbáony a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete szerint a 8. Sajó völgye zónába tartozik.

A zónacsoportban a szennyező anyagok az alábbiak szerint alakulhatnak: kén-dioxid F, nitrogén-dioxid C, szén-monoxid D, szilárd (PM10) B, benzol E.

Ipari kibocsátók³:

- Észak-Magyarországi Vegyiművek Kft
- ÉszakMagyarországi Környezetvédelmi Kft
- BORSODKOMM Kft.

1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés

A településen meghatározó zaj- és rezgésterhelés elsősorban a közúti forgalomból, valamint a SVIP területén telephellyel rendelkező üzemek működéséből eredeztethető. A zaj- és rezgésterhelés határértékeit magasabb szintű előírások szabályozzák.

³ Észak-Magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség - Intézkedési program a Sajó völgye kijelölt zóna levegőminőségének javítására

1.17.5 Sugárzás védelem

A településen nagyfeszültségű távvezeték és a lakóövezettől távol található, mobiltelefon torony nincs. Az övezetben új nagyfeszültségű villamos légvezeték nem vezethető. A meglévő hálózat felújítása, rekonstrukciója csak földkábelrel vagy a védett területek kiváltásával lehetséges.

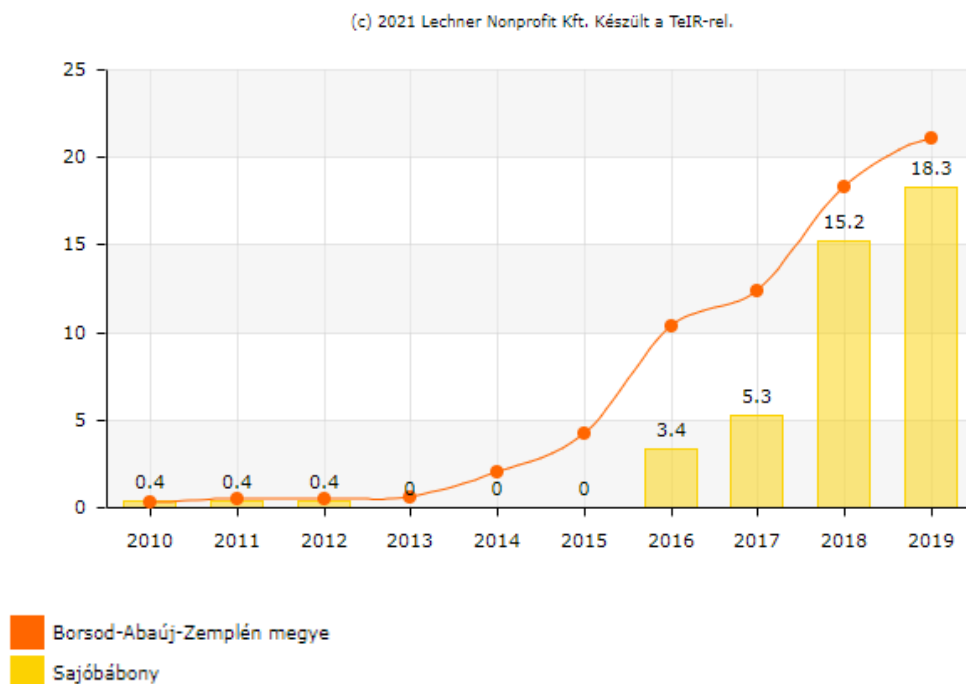
Sajóbábony a Paks, Mochovce, Bohunice atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területén belülré esik.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. Sajóbábony területén sugárzásmérő pont nem található.

1.17.6 Hulladékkezelés

A város területén biztosított a rendszeres, szervezett hulladékgyűjtés, 2008-tól a teljes lakásállomány esetében megoldott a szolgáltatás.

41. ábra: A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék aránya (%)

Forrás: TEIR

Szelektív hulladékgyűjtésre is van mód a város területén, a statisztikák szerint azonban a szelektív gyűjtés során begyűjtött hulladékok tömege csökkenést mutat (2009. évben 6,5 tonna, míg 2011. évben 3,3 tonna).

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

A város területén vizuális környezetterhelést jelentenek:

- a magasabban fekvő területek tájidegen beépítései;

- elhanyagolt, gazdátlan területek
- a léghálózatok kusza hálózata az ipari-gazdasági tevékenység végzéséhez,
- ipari technológiai létesítmények

1.17.8 Árvízvédelem

Sajóbábony a B.-A.-Z. Megyei Területrendezési Terv 3.12. sz. melléklete szerint a Sajó nagyvízi meder övezete szempontjából árvízvédelmi szempontból nem érintett.

Az ár- és belvízvédelemmel érintett települések között nincs jelölve a város.

1.18 Katasztrófavédelem (területhasználat, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1 Építésföldtani korlátok

1.18.1.1 Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A város igazgatási területén az alábbi megkutató készlettel rendelkező ásványi nyersanyaglelőhelyek vannak nyilvántartva:

- 72701 kódszámú Lyukóbánya I. és 32725 kódszámú Lyukóbánya Észak – barnaszén előfordulás. A megkutató készleten a Miskolc I. (Lyukóbánya) – szén védőnevű bányatelekkel lefedve, kezelője: Borsodi Energetikai Kft.
- 05-05-210-01-4120 kódszámú Sajóbábony, Kő-völgy – bentonitos nemesagyag előfordulás. A Sajóbábony I. – bentonit bányatelek fedeli le.

A város pincésora a Szabadság utcában, a falusias lakóterületek közelében található.

1.18.1.2 1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A térségben a hatóságok nem jeleztek csúszás, süllyedésveszélyes területekről.

1.18.1.3 Földrengés veszélyeztetett területei

A térségben nyilvántartott felszínmozgásos jelenségek tapasztalhatóak, de az érintett területekről, illetve a földmozgások mértékéről nincs részletes ismeret.

1.18.2 Vízirajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A város igazgatási területén nincs árvízveszélyes terület.

1.19 Ásványi nyersanyaglelőhely

A városban regisztrált bányák:

- Miskolc I. (Lyukóbánya) – szén
- Kő-völgy – bentonitos nemesagyag

1.20 Városi klíma

Jellemző változások tendenciája a térségben⁴

Hazánkban és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is az évi átlaghőmérséklet az elmúlt évszázadban a világméretű tendenciákkal együtt mozgott, folyamatosan emelkedett. A hőmérséklet tendenciájának az emelkedése a nyolcvanas évektől igazán meredek. A melegedés mértéke az északkeleti országrészben több mint 1,8 °C. Az évszakos változások esetében a nyarak melegedtek leginkább ebben az időszakban, országos átlagban mintegy 2°C-kal, de ez az északkeleti régiók esetében elérte a több mint 2,5°C-os melegedést is a nyári időszakban.

A csapadékösszeg változása is növekedést mutat a régióban, kiemelten a Sajó-völgyben, ahol akár 15%-ot is meghaladó növekedés jelentkezik. Az utóbbi években inkább a szélsőséges jelleg dominanciája figyelhető meg.

A keleti országrészt több klimatikus tényező változása is erőteljesen érinti, ugyanakkor nem elegendő csak a hatások számbavétele, kritikus jelentőséggel bír az is, hogy a megyei társadalmi-gazdasági rendszer hogyan képes reagálni ezen éghajlati paraméterek változásaira, hiszen a klímaváltozás várhatóan eltérő hatással lesz a különböző társadalmi csoportokra, amely során az egyenlőtlenségek növekedésére kell számítanunk.

Az alacsony iskolázott, alacsony jövedelemmel rendelkező csoportok, vagy például az időskorúak általában véve is sérülékenyebbek a klímaváltozás hatásait illetően, valamint kiszolgáltatottabbak az egyszerűbb, ugyanakkor jellemzően a környezetet jelentősebben terhelő magatartásformáknak (pl. hulladékégetés, hulladékkal való fűtés stb.).

Ezek alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén megyére – és Sajóbátony városára is – jellemző adottságok (pl. az országos átlag alatti társadalmi-gazdasági mutatói) még inkább sérülékenyét teszik ezt a területet.

Városi klímában tapasztalható éghajlati elemek módosulása, valamint a kedvező és kedvezőtlen hatások vizsgálata

A globális klímaváltozás hozzájárulhat a csapadékeloszlás éven belüli jelentős módosulásához, az éghajlati szélsőségek, pl. hóhullámok, forró napok és extrém csapadékú napok számának a növekedéséhez. A változások olyan problémák előidézői lehetnek, mint az aszály által sújtott területek növekedése, a talajerózióval szembeni érzékenység fokozódása, bel- és árvízveszélyes helyzetek, villámárvizek, zagyarak kialakulása.

Településszintű adatokkal a város nem rendelkezik mikroklimatikus viszonyokra és azok változására vonatkozóan.

A városi klíma az éghajlatváltozással összefüggően jelentős változáson megy keresztül, amely egyre fokozódik. A klímaváltozás hatásai Sajóbátonyt is érintik. Ennek legfőbb hozadéka, hogy növekszik az extrém csapadékmennyiséggel járó helyi nyári zivatarcellák kialakulásának esélye, ami jelentős csapadékinzentiással jár együtt. A község csapadékvizeinek befogadója a Bábony-patak. Lokális vonatkozásban a fenti hatás villámárvizeket okozhat a Bábony-patak, Ördögölgyi-patak és Vargaszögi-patak mentén, melyre a védekezést csak megfelelő előkészületekkel lehet megtenni. A terület vízgyűlése a Sajó a Bódvával tervezési alegységhez tartozik.

Mikroklimatikus viszonyok tekintetében az egyik legjelentősebben befolyásoló tényező a zöldfelületi rendszer. A városi hősziget hatás kialakulása nem jellemző, a burkolt felületek kiterjedése szerencsére

⁴ II. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

még a lakótelepi övezetben sem kedvez ennek. A település zöldfelületi rendszere bár a nagyobb megyei településeknél kedvezőbb, de a klíma adaptáció érdekében a jövőben fejlesztendő.

2 Helyzetelemző munkarész

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1 Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák

Sajóbábony állandó lakossága az elmúlt 10 év alatt a megyei tendenciáknak megfelelő csökkenés mutat (93%). A változás időben nem egyenletes: 2013-ig a lakosságszám stagnált, ezt követően a megyeinél nagyobb mértékű népesség fogyás volt tapasztalható. Hasonló tendencia volt a lakónépesség esetén is: 2012-ig a lakónépességszám az országos tendenciákkal ellentétben kissé emelkedett (102%), majd ezután a megyei tendenciákat meghaladó csökkenés következett (90%).

A népességi adatok változása a népmozgalmi folyamatokból vezethető le: a természetes fogyás mértéke 2014-ig javuló tendenciát mutatott, köszönhetően a magasabb születés számnak, 2015-től viszont romló halálozási adatok miatt a fogyás mértéke megnőtt, 2019-re a megyei adatok háromszorosát is elérte. A vándorlási egyenleget a megyei adatokban észlelt lassú változású folyamatok helyett, a hektikuság jellemzi. Egyes években, a megyei értékek többszörösét elérő kiugró elvándorlás, míg más években kiugró javulás, pozitív vándorlási egyenleg jellemzi, mely főképp a munkalehetőségek változása befolyásolt. A korcsoportos vizsgálat alapján elmondható, hogy 5 százalékponttal emelkedett a 60 év fölötti idősök aránya a településen. Kedvező tendencia, hogy az országos adatokkal ellentétben a 20 év alatti fiatalok aránya nem csökkent. Ebből kifolyólag az öregedési index az országosnál kevésbé romlott 1,66, azonban jelentősen nőtt eltartott népesség rátája (43%). Az adatok tanulsága szerint, nemzetiségek tekintetében tapasztalható változások jelentősen befolyásolják a település életét, mely társadalmi konfliktusok erősödését vetíti elő.

Sajóbábony lakossága iskolázottsági szempontból elmaradottabb a megyei átlagnál. Kiemelkedően alacsony a felsőfokúak aránya (7,5%). Sajóbábony városban 2011-ben a munkaképes korúak 48,3%-a volt foglalkoztatott. A foglalkoztatottak között kiugróan alacsony a vezető értelmiségi aránya (11%), ezzel szemben magasabb az ipari és építőipari (33%), egyéb szellemi foglalkozású aránya (29%), mely a település gazdasági szerkezetéből adódik. A naponta ingázó foglalkoztatottak aránya a járáson belül települések között az alacsonyabbak közé sorolható. A munkavállalói aktivitást az alacsonyabb foglalkoztatottság mellett nők esetében a magas inaktivitás, férfiak esetében a magas munkanélküliség jellemzi.

A települési munkanélküliségi adatok az elmúlt 10 évben a megyei tendenciáknak megfelelően javultak. A munkanélküliek képzettségi összetétele alapján elmondható, hogy kiugróan magas legfeljebb általános iskolai végzettségű munkanélküliek aránya.

A száz lakosra jutó adófizetők száma alacsony: 2019-ben 42,67%, ami 20%-kal alacsonyabb, mint a megyei átlag, amely a nagyobb arányú inaktív réteg miatt alakulhatott ki.

A családok jövedelemszintje az évek során jelentősen emelkedett, de a miskolci agglomeráción belül Sajóbábonyban a legkevesebb az egy lakosra jutó nettó jövedelem 1 022 712 Ft, ez a megyei átlagtól 10%-kal kisebb.

2.1.2 Humán infrastruktúra és szolgáltatások

Sajóbábony városban az óvodai és bölcsődei ellátás a Sajóbábonyi Szivárvány Óvoda, Bölcsőde és Konyha intézményben három feladatellátási helyen történik. A folyamatos 100% feletti kapacitáskihasználtság miatt az óvodai férőhelyek száma 2015-ben 50 fővel bővült, így az összes óvodai férőhely jelenleg 125 fő. 2021-ben került átadásra az új 25 férőhelyes bölcsőde épülete. A városi szintű óvodai kihasználtság 2021-ben 80,8%-os volt. Az intézményben a hátrányos helyzetű gyerekek aránya 32 %-os.

A településen egy általános iskola működik: a Sajóbábonyi Deák Ferenc Általános Iskola. Általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2020/2021-es tanévben 142 fő. Az elmúlt évek tendenciája szerint a tanulók száma folyamatosan csökken, az intézmény kapacitáskihasználtsága romlik (47%). Az iskoláskorú gyerek közel 44%-át más településre viszik iskolába a szülők. A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek aránya közel 50%-os. Más településről bejáró gyerekek nincsenek. A település közép- vagy felsőfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik.

Sajóbábonyi lakosság egészségügyi alapellátását 2 fő háziorvos biztosítja két vegyes (felnőtt és gyermek) körzetben, azaz önálló házi gyermekorvos nem működik a településen. A háziorvosok átlag életkora 73 év. A városban 1 fogorvos és 1 védőnő dolgozik, valamint egy gyógyszertár működik. Szakellátást Miskolcon érik el a sajóbábonyi lakosok. Szociális és gyermekvédelmi ellátások közül a kötelezően ellátandó étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás érhető el a településen. Szakosított szociális ellátás egy magán idősotthonban folyik a településen.

A város oktatási, nevelési intézményei az elmúlt években energetikailag megújultak. Az önkormányzat ösztöndíj program keretében segíti a rászoruló gyerek tanulását.

A kulturális és szabadidős szolgáltatások intézményi, szervezeti feltételrendszerét tekintve Sajóbábony helyzete átlagosnak tekinthető, egy Szabadidőközponté és Könyvtár működik. A településen jelentős tömegeket vonzó események nem jellemzők. Kulturális rendezvények a helyi lakosság igényeit szolgálja ki. Szabadidős tevékenységek területén a lakosság részéről is igény jelentkezik a szolgáltatások bővítésére és a kiszolgáló infrastruktúra folyamatos fejlesztésére. A településen aktív sportélet folyik, több sportegyesület működik.

A megfelelő minőségű humán infrastruktúra és szolgáltatások hosszú távon pozitívan befolyásolják a lakosság életszínvonalát, elégedettségét, ami közvetett módon az elvándorlás mérséklődéséhez is hozzájárulhat.

2.1.3 Gazdaság

Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma elmarad a megyei átlagtól, viszont számuk növekedő tendenciát mutat. A nagyszámú mikro vállalkozás mellett a stabilan működő kis- és közép vállalkozások alkotják a helyi gazdaság gerincét, amelyek megyei viszonylatban is tőkeerősnek mondhatók. Az egy lakosra vetített fajlagos bruttó hozzáadott érték is jelentősen meghaladja a megyei értéket.

Bár a legtöbb vállalkozás a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás nemzetgazdasági ágakban működik, a jelentős gazdasági súlyú vállalkozások a feldolgozóiparban, építőiparban, energiaellátás, víz-szennyvíz, hulladékkezelés területén tevékenykedik. A település vezető ágazata hozzáadott érték teremtésben a

vegyipar és a gyógyszeripar. A település környezetipari kapacitásai meghatározóak veszélyes hulladék ártalmatlanítás, környezeti analitika, ipari szennyvíztisztítás, bioüzemanyag gyártás, megújuló energia termelés. Az iparűzési adó és foglalkoztatás tekintetében meghatározó vállalkozások a helyi ipari park területén működnek. A terciér szektorban a legtöbb vállalkozás a kereskedelem területén működik, számuk az utóbbi időben csökkent. Nagyobb számban vannak még az ingatlanügyek, szakmai tudományos tevékenység, illetve humán szociális tevékenység területén működő szolgáltatók is a településen, viszont a szálláshely típusú tevékenység nem jellemző.

Sajóbábony és vonzáskörzete a megyei területrendezési terv besorolása szerint dominánsan természeti, illetve tájképvédelmi adottságokkal rendelkező, gazdaságfejlesztési cél szerint vállalkozói övezet. A tájképvédelmi adottságoknak megfelelően az alternatív munkahelyteremtő vállalkozások és szolgáltatások telepítési lehetőségei korlátozottak. A helyi ipari park a feldolgozóipar, különösen a vegyipar további betelepülőinek kedvező adottságokkal rendelkezik.

A településen jelentős ingatlan forgalom nincs, a lakásállomány a jelenlegi 1139 darabnál stagnál. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya folyamatosan csökken, 2020-ban 12,3% volt. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya növekszik, 2019-ben 82,1% volt. Az állomány javarészt kétszobás, illetve ennél több szobás.

A lakótelepi 21 önkormányzati bérlakásból mindössze egy komfortos, a többi összkomfortos.

Az átlagos ingatlanméret 101m², 137 292 Ft-os négyzetméter árral.

2.1.4 Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák

Az önkormányzati költségvetés tervezése és végrehajtása során a fő alapelvek a pénzügyi stabilitás és fenntarthatóság, a feladatok magas színvonalú ellátásának biztosítása, valamint a fejlesztési elképzelések megvalósíthatósága és fenntarthatósága.

A stabil és kiegyensúlyozott költségvetés fontos eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezett adópolitika:

- az Önkormányzat minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket, felülvizsgálja a helyi adó mentességeket, kedvezményeket, a helyi adó mértékét, adónemeket összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amelyek mind a lakosság, mind a vállalkozások számára még elviselhető anyagi terheket jelentenek,
- az adóbevételek növelése érdekében fokozott figyelmet fordít arra, hogy az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik az adókintlévőségek nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint a behajtás hatékonyságáról,
- a befizetések ösztönzése céljából gondoskodik az adózók tájékoztatásáról az adóbevételek felhasználásának tényleges céljait illetően

2.1.5 Táj- és természeti adottságok, zöldfelületek

Sajóbáony a Bükkvidék Tardonai-dombság kistájának keleti részén 350 m átlagos tszf-i átlagmagasságú, medencékkel tagolt, középhegységi előtérben elhelyezkedő dombsági területen fekszik. A település a Bábony-patak, közvetve a Sajó vízgyűjtő-területéhez tartozik. A vízfolyások vízjárása fokozottan szélsőséges, az időszakos árvizekkel szemben nyaranta a medrek csaknem kiszáradnak. Talajvíz 4–6 m mélyen található, rétegvíz nem jelentős, az artézi kutak száma és vízhozama csekély. Talaja réti öntéstalaj, a magasabb térszíneken agyagbemosódásos barna erdőtalajok jellemzők. A terület potenciális erdőtársulásai a cseres-tölgyesek, tatárjuharos lösztölgyesek, gyertyános-tölgyesek.

A táji és természeti adottságokkal összhangban a közigazgatási területen jelentős kiterjedésű környezetvédelmi célokat szolgáló erdőterület található (579,2 ha), illetve jellemző a mezőgazdasági területhasználat is. A rétek és legelők együttes területe 312,5 ha; a kezeletlen gyepterületek cserjésedése jellemző, az alacsony arányú legeltetés miatt. A gyümölcsösök, kertek részaránya (16,5 ha) csekély mértékű a település viszonylatában.

A „Bükk hegység és peremterületei” egységhez tartozó Natura 2000 területek száma és együttes kiterjedése jelentős, így további ipari tevékenység a jelenlegi ipari park területén túl nem javasolt. Közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat elemei közül kis számban ökológiai folyosók, nagy kiterjedésű magterületek, és jelentős pufferterületek is megtalálhatók.

Sok az ÉVM egykori iparterületére eső rekultiválatlan terület. Számos parlagon álló, gondozatlan, beépítetlen közterületi elem van. Az utak, dűlőutak, vízfolyások, csatornák menti fásítás hiányzik, vagy szegényes. Gyakori az illegális hulladéklerakatok előfordulása a településszegélyeken. A 15%-nál meredekebb területek intenzív szántóföldi kezelése növeli az erózió kockázatát. A Bábony-patak vize szennyezett, növényvédő szerekkel terhelt.

A településnek nincs a zöldfelületi elemeket tételesen számba vevő katasztere. A városban meglévő zöldfelületek (zöldterületek, intézményi és lakóterületek zöldfelületei, erdő és mezőgazdasági területek, vonalas zöldfelületi elemek, történeti kert) és védelmi célú erdőterületek megóvása, folyamatos karbantartása szükséges a településen és a térségben üzemelő ipari tevékenység ellentételezésére, a környezetminőség javítására.

A városkép megítélése érdekében a közterületek „virágosítását”, a zöldfelületek növelését a tájra jellemző fajokkal, az allergén fajok kerülésével és a növekedési igény figyelembevételével kell megoldani.

A zöldfelületi ellátottságra vonatkozóan nem áll rendelkezésre pontos statisztika, így az egy lakosra eső zöldfelület mérete nem adható meg. A település közigazgatási területén nagy kiterjedésű erdőterületek találhatóak.

2.1.6 Épített környezet

A település két alapvető és karakteresen elkülönülő részre tagolódik: Az Óváros és az új városrész.

Az Óváros a korai falu jellegzetességeit őrizte mag, a domborzathoz igazodó, a patak völgyben elhúzódo település. Az új városrész egy teljesen új kialakítású településrész többé-kevésbé sík területen az egykori falu keleti végében. Ez a településrész is három eltérő településszerkezetű részre osztozott. A

magterület egy többütemű emeletes lakóépületekből álló lakótelep, tőle északra családi házas terület húzódik. Délen, a fő út túloldalán egy korai családi házas beépítés figyelhető meg. A három terület határozottan elkülönül, hasonlóan az új beépítéshez, mely a korábbi településhez csak a sarkával érintkezik.

A település képét munkahelyteremtő képességével befolyásoló területi egység a gyárterület. Méretében megközelíti a települést. Örökölt terület, az egykori erőltetett iparfejlesztés maradványa. Túlélte az alapító politikai rendszert, és napjainkra újra termelő gyáregységek népesítik be a területet. Tehát a település a folyamatos múlt és az erőltetett fejlesztés sajátos ötvözete.

2.1.7 Közlekedés

A település zsáktelepülésnek számít, ennek ellenére a megyeszékhely, illetve a legközelebbi autópálya csomópont elérhetősége nagyon kedvező. A várost a 25138. számú bekötőút kapcsolja be az országos közút hálózatba, mely a 80-as években négysávosított 26. főútról ágazik le. A várostól nyugatra fekvő ún. Pittypalatty völgyi települések (Sajókápolna, Sajólászlófalva, Kondó, Radostyán, Parasznya, Varbó) elérése a településről közvetlenül jelenleg csak földúton lehetséges.

A település belterületi utcáinak hossza 12.024 fm, több mint 90%-a szilárd burkolatú. A településen önálló kerékpárút, vagy kerékpársáv nincs. Kiépített járda hossza 4.965 fm. A településen helyi tömegközlekedési eszközök nincsenek, helyközi járatokat lehet igénybe venni. A járatok sűrűsége kielégítő, megközelítőleg 15 percnként indul Miskolcra és a településről vissza Miskolcra járat, így az ingázás a munkahelyek és az iskolák között megoldott. A települést nem érinti személyforgalmi vasútvonal, ipari parkhoz viszont teherforgalmi vasút vonal épült ki, mely az ipari parkhoz belül többvágányú, elágazásokkal is rendelkezik. A parkolás a településen nem okoz jelentősebb problémát.

2.1.8 Közművek

A település és az ipari park vízellátását az ÉRV sajececegi vízmű biztosítja. Az ivóvíz hálózat a település minden utcájában kiépített. Az üzemelő vízellátó berendezések kapacitása a település és a gyártelep távlati vízigényeit is kielégíti. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ben 82,1% volt.

A település szennyvízcsatorna-hálózata kiépült. A lakossági szennyvizet áttemelő segítségével egy nyomóvezetéken át a központi biológiai szennyvíztisztító telepre vezetik, ahol a gyártelep kommunális szennyvizeivel, valamint az üzemek ipari szennyvizeivel együtt kerül megtisztításra. A város távlati fejlesztési igényeit a szennyvíztisztító telep szabad kapacitása kielégíti.

A közcatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ben 74,5% volt. A közműolló sokkal kedvezőbb a megyei átlagnál, 2019-ben 90,7 % volt.

Csapadékvíz elvezetés megoldott, bár az éghajlatváltozás miatt gyakoribbá és nagyobbakká váló villámárvizek beruházásigénye felmerülhet. A településhez tartozó vízgyűjtő területről lefolyó csapadékvíz fő befogadója a Bábony-patak. Az ipari park területén a csapadékvizek nyitott csapadékvíz levezető árkokon jutnak közvetlenül a Bábony-patakba. A patak a Rákóczi út keresztezése alatt burkolt. A patak „B” kategóriájú vízfolyás, befogadója a Sajó folyó.

A villamosenergia ellátást a FOVIT 120/35/20 kV-os tápponti transzformátorállomásból kapja, a sajozentpéteri 120/20 kV-os kapcsoló-állomáson keresztül, de ellátható a Kazincbarcika 120/20 kV-os

állomás felől is. A 20 kV-os vezeték 95 mm² Ald nagy keresztmetszetű vezeték. A településen a közvilágítás biztosított.

A gázellátása a település valamennyi utcájában kiépítésre került, aránya 98 %-os. A gázfogadó állomás a belterületi határtól kb. 400 m-re keletre található. A kiépített hálózat bővítésére a csatlakozási helyek biztosítottak.

Megújuló energiafelhasználás és termelés tekintetében a város kiaknázható potenciáljáról nincs rendelkezésre álló adat, felmérések, kataszterek nem készültek, energiatérkép nincs. Megújuló energia hasznosítás aránya a közintézmények vonatkozásában 87%-os, a magántulajdonú ingatlanokra nézve nem áll rendelkezésre adat, így a települési megújuló energiafelhasználás aránya nem adható meg pontosan.

A városban a vezetékes és vezeték nélküli hírközlési szolgáltatások, valamint a Magyar Posta szolgáltatásai biztosítottak.

2.1.9 Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság

A település környezeti konfliktusai közül az alábbiak emelhetők ki.

A vegyipari múlt hagyatékaként a Bábony-patak üledéke jelentősen szennyezett, acetoklórt, prometrint, terbutrint, EPTC-t, butilátot és cikloátot, valamint két különböző klórozott adalékot és nyolc másik szerves összetevőt, ezenfelül további mérgező anyagot tartalmaz

Az ipari szerkezetváltás és a technológiai korszerűsítés következtében csökkent a légszennyezettség mértéke, ugyanakkor ÜHG és bizonyos szennyezőanyagok tekintetében terheléssel jár, hogy Sajóbáonyban található az ország harmadik legjelentősebb vegyipari centruma.

A város területén vizuális környezetterhelést jelentenek a magasabban fekvő területek tájidegen beépítései; az elhanyagolt, gazdátlan területek; a légkábelek és néhány ipari technológiai létesítmény.

Elsősorban az ipari park területén keletkező hulladékok területén valószínűsíthetők még kiaknázatlan ipari szimbiózis megoldások, bár ezeket egy helyi körforgásos gazdaság stratégia tárhatná fel kellő mélységben.

A globális klímaváltozás hozzájárulhat a csapadékeloszlás éven belüli jelentős módosulásához, az éghajlati szélsőségek növekedéséhez. A változások olyan problémák előidézői lehetnek, mint az aszály által sújtott területek növekedése, a talajerózióval szembeni érzékenység fokozódása, bel- és árvízveszélyes helyzetek, villámárvizek, zagyarak kialakulása.

Településszintű adatokkal a város nem rendelkezik mikroklimatikus viszonyokra és azok változására vonatkozóan.

Mikroklimatikus viszonyok tekintetében az egyik legjelentősebben befolyásoló tényező a zöldfelületi rendszer. A városi hősziget hatás kialakulása nem jellemző, a burkolt felületek kiterjedése szerencsére még a lakótelepi övezetben sem kedvez ennek. A település zöldfelületi rendszere bár a nagyobb megyei településeknél kedvezőbb, de a klíma adaptáció érdekében a jövőben fejlesztendő.

Az elmúlt évek energiahatékonysági fejlesztései több közintézményt érintettek, kiaknázatlan potenciál van, de a teljes állomány épületenergetikai besorolása nem ismert. Ehhez kapcsolódóan a megújuló energiaforrás hasznosítás is bővíthető a településen, bár ehhez sem áll rendelkezésre megújuló energia kataszter.

24. táblázat: Összefoglalás a vizsgált tényezők kölcsönhatásairól

Hatásviselő Hatótényező	Társadalom	Humán infrastruktúra és szolgáltatások	Gazdaság	Önkormányzati gazdálkodás	Táji és természeti adottságok, zöldfelületek	Épített környezet	Közlekedés	Közművek	Környezetvédelem/ energiahatékonyság
Társadalom		+/-	+/-	+/-	0	+	+/-	0	0
Humán infrastruktúra és szolgáltatások	+		+	+	0	+	0	+	+
Gazdaság	+	0		+	-	+/-	-	-	-
Önkormányzati gazdálkodás	+	+	+		+	+	+	+	+
Táji és természeti adottságok, zöldfelületek	+	0	+	+		0	0	+	+
Épített környezet	+/-	+	0	+/-	+/-		+/-	+	0
Közlekedés	+/-	+	+	0	0	0		+/-	+/-
Közművek	+	+	+	+/-	+	+	0		+
Környezetvédelem/ energiahatékonyság	0	0	-	-	-	0	0	+	

Forrás: saját szerkesztés

3 Helyzetértékelő munkarész

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

3.1.1 A folyamatok értékelése

Sajóbábony város a helyzetfeltáró és helyzetelemző munkarészek tanúsága alapján kedvező gazdasági és közlekedési helyzettel, kedvező és kedvezőtlen tendenciákkal bíró társadalmi háttérrel rendelkezik.

A város erőforrásai adottak, fejlesztési irányainak meghatározásánál a fenntarthatóságukat biztosító változatokat kell előtérbe helyezni. A tematikus területein megállapított hátrányait eltüntető, előnyeivel élni tudó, a külső veszélyekre felkészülő, a külső lehetőségeket megragadó magatartás a követendő a város számára.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Sajóbábony város helyzetfeltárásának, helyzetelemzéseinek eredményeit, a főbb következtetéseket egy klasszikus SWOT elemzés keretében összegezzük, amelyek egyértelműen bemutatják a város fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezőket.

25. táblázat: Belső tényezők összefoglalása

Erősségek	Gyengeségek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> Városi népesség iskolázottsági szintje javul Fokozatosan csökkenő munkanélküliség Fiatalok aránya magas	<ul style="list-style-type: none"> Népesség szám csökken Képzett fiatalok elvándorlása Több szempontból is hátrányos helyzetű munkanélküliek Roma lakosság munkaerőpiaci hátrányai 1000 főre jutó adófizetők száma alacsony
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> Civil szervezetek száma növekszik Több városi sportegyesület Aktív hagyományőrző, település szépítő szervezetek, helyi klubok (népdalkör, kertbarátkör stb) Helyi rendezvények (bormustra, illetve pálinka és pogácsa verseny, város nap) Rendszeres települési sajtó (Bábonyinfó)	<ul style="list-style-type: none"> Közbiztonság helyzete nem kielégítő Kiéleződhetnek a konfliktusok a helyi társadalmon belül A foglalkoztatási problémák kezelésével elmulasztásával szociális válság alakulhat ki
3. Intézményrendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> Kiépült alpinfrastruktúra Óvodai és bölcsődei kapacitás bővült Szociális alapszolgáltatások elérhetőek	<ul style="list-style-type: none"> Korai iskolai elhagyások, hátrányos helyzetű gyerekek aránya magas az iskolában Házi orvosok magas átlagéletkora
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> Magas hozzáadott értékű teremtő és jelentős helyi foglalkoztatást nyújtó KKV-k Jó adottságokkal rendelkező vegyipari ipari park K+F tevékenységek a primer és a szekunder szektorban	<ul style="list-style-type: none"> Egyoldalú iparstruktúra Tercier szektor gyengülése A fejlesztések előre nem tervezett hatásai Forráshiány veszélyezteti a további fejlesztéseket Pályázati lehetőségek szűkülése

	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskereskedelmi tevékenység kedvezőtlen helyzetbe kerülhet a közelben lévő miskolci multinacionális kereskedelmi láncok és a jogszabályi változások miatt • Helyi vállalkozások nem tudnak megerősödni • A gazdasági válság tovagyrúzó hatása miatt csökkenhet a befektetői érdeklődés a térség és az ország iránt
Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> • A helyi adók kiszabásában figyelembe veszik a lakosság és vállalkozók érdekeit • Helyi iparüzési adóból származó bevétel aránya egyre magasabb • Agilis önkormányzat • Bérlet program a képzett fiatalok számára 	<ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzat feladat- és hatásköre kedvezőtlenül alakulhat • Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai csökkennek • A bevételek csökkenése miatt a fejlesztési forrásokat a működésre kell fordítani
6. Zöldfelületek, táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> • Jelentős védett Natura 2000- es területek • Nagy kiterjedésű ökológiai hálózat magterületek • Magas az erdő területek aránya • Jelentős kiterjedésű funkció nélküli zöldterületek 	<ul style="list-style-type: none"> • Sok az ÉVM egykori iparterületére eső rekultiválatlan terület • A Bábony-patak vize szennyezett, növényvédő szerekkel terhelt • Kevés a parkok, köztetek, teresedések aránya • Kihasztnátlan funkció nélküli zöld területek • Nincs elegendő játszótér • Sok a belterületi parlagon álló, gondozatlan, beépítetlen közterület
7. Épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> • Kisvárosias, falusias jelleg • Meglévő épített örökségek: oszlopos tornácos parasztházak, csűrök, pincés területek • Elkülönült iparterület 	<ul style="list-style-type: none"> • Építészeti szempontból kevésbé jellegzetes, jelentősebb műemlék épületek nincsenek • Településkép az erőltetett iparterületéből adódóan nem egységes • Alacsony lakásépítési kedv
8. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> • Négysávos 26-os út közelsége • Autópálya leágazás, megyeszékhely jó megközelíthetősége • Ipari vasúti elérhetőség • Sűrű helyközi buszjárat • Kedvező baleseti adatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Zsáktelepülés jelleg • Nincs közúti kapcsolat a környező Sajó völgyi településekkel • Ipari parkhoz kapcsolódó közúti forgalom a településen keresztül folyik, nincs közvetlen közúti lecsatlakozás • Kevés parkolóhely a tömblakások, illetve temetők környékén
9. Közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> • Jól kiépített közműhálózat • Kedvező közműolló 	<ul style="list-style-type: none"> • Csapadékvíz elvezetés hálózat hiányos
10. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzati intézmények energetikai fejlesztései megvalósultak • Városi hősziget hatás nem jellemző 	<ul style="list-style-type: none"> • Bábony-patak jelentősen szennyezett • Az ÉVM egykori iparterületén sok a kihasztnátlanul álló, de rekultiválatlan terület • Illegális hulladéklerakók • Nem áll rendelkezésre megújuló energia energia kataszter

26. táblázat. Külső tényezők összefoglaló értékelése

Lehetőségek	Veszélyek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> Célzott fejlesztések az életszínvonal növeléséhez A fiatalok városban tartása, mellyel a munkaerő megtartó képesség javul Fiatalok letelepedésének, lakhatásának elősegítése Pozitív vándorlási index erősítése A kvalifikáltabb népesség helyben tartása településfejlesztési húzóerő lehet Mélyszegénységben élők felzárkóztatása Foglalkoztatás növelése az ipari, szolgáltató és turisztikai ágazatokra támaszkodva 	<ul style="list-style-type: none"> A város fiatalokat megtartó ereje csökken Szociális hátrányok kumulálódása, a hátrányos helyzetű csoportok aránya tovább nő Kiéleződhetnek a konfliktusok a helyi társadalmon belül A megye, a főváros és külföld elszívó hatása erősödik Munkanélküliség növekedése
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> A betelepülő fiatal családok érdeklődése nő a város iránt A civil szervezetek tovább erősödnek és a város fejlődésének aktív részeseivé válnak 	<ul style="list-style-type: none"> Az európai uniós források tekintetében élesedő verseny várható Nem javul a térségi együttműködés Civil szervezetek működése forráshiány miatt veszélybe kerül
3. Intézményrendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> Ösztöndíj program folytatása A térségi szakmai kooperáció, tapasztalatcsere erősödése Közszolgáltatások körének bővülése Szakmai gyakorlati képzési rendszer bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> Sport és szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézményi fejlesztések elmaradása
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> Az ipari park területén belül és azon túli kiaknázatlan ipari szimbiózis megoldások 3 pincesor turisztikai, vendéglátóipari hasznosítása Munkahelyteremtés a képzett és fiatal munkaerő városba vonzásához Elterjedhetnek az alternatív mező és erdőgazdasági tevékenységek Önkormányzat és a vállalkozói szféra közötti szoros együttműködés 	<ul style="list-style-type: none"> Képzett munkaerő elvándorlása a megfelelő minőségű munkahelyek hiányában, ezzel is csökken a város potenciális munkaerő bázisa
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai növekszenek Az önkormányzat saját bevételei, forrásai növekednek, nő az adóbevétel, így több szabad forrást tud fordítani a fejlesztési feladatokra Pályázati források a fejlesztési igényekre, ami így kevésbé terheli meg az éves költségvetést 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzat feladat- és hatásköre kedvezőtlenül alakulhat Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai csökkennek A bevételek csökkenése miatt a fejlesztési forrásokat a működésre kell fordítani A csökkenő bevételek miatt hitel felvételére kényszerül az önkormányzat

6. Zöldfelületek, táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> Jelentős fejleszthető szabad zöldfelületek Van civil és önkormányzati akarat a felületek karbantartására 	<ul style="list-style-type: none"> Természeti-táji értékek károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában, Értékes élőhelyek megszűnnek Nem lesz forrás a zöldfelületek rehabilitációjára és további fejlesztésére
7. Épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> Pályázati források felhasználása a település arculatának fejlesztésére Meglévő értékek arculat teremtő felhasználása a városközpont fejlesztése kapcsán; egységes városi arculat A város arculatához illeszkedő beépítések történnek Magánérs építkezések és felújítások száma nő 	<ul style="list-style-type: none"> Forráshiány miatt az épületállomány állagromlása A potenciális természeti és települési értékek tulajdoni/financiális akadályok miatt kihasználatlanok maradnak
8. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> Kulturált gyalogos és kerékpáros közlekedés kialakítása Környezetbarát közlekedési módok egyre inkább elterjednek 	<ul style="list-style-type: none"> Növekszik a személy- és teherforgalom a betelepülő vállalkozások miatt Növekvő járműforgalom terhelő hatása
9. Közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> Meglévő csapadékvíz-elvezető rendszer felülvizsgálata, kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> A csapadékvíz-elvezető rendszer hiányossága miatt a talajvízszintje megemelkedik Nem nő a rácsatlakozás mértéke a közüzemi víz- és szennyvízhálózatok esetében
10. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> Pályázati források felhasználása energiahatékonysági intézkedések/fejlesztések bevezetéséhez Növekedik az alternatív erőforrásból származó energia aránya 	<ul style="list-style-type: none"> Klímaváltozás miatt várható az aszály által sújtott területek növekedése, a talajerózióval szembeni érzékenység fokozódása, árvízveszélyes helyzetek, villámárvizek kialakulása – az ezekből adódó havária helyzetek mind a lakosságot mind az ipari parkon belül zajló gazdasági tevékenységet és a szennyvíztisztóművet is érinthetik

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátjai és lehetőségei

A fejlesztés dokumentumok a fejlesztési irányokat célokat jelölik ki, az elképzelésekből a tényleges megvalósulás a rendezési dokumentumokban rögzül. Ezen dokumentumok bár önállóan is megállják a helyüket, koherensen kell egymásra épülniük.

26. táblázat: Települési célok és rendezés kapcsolata

Települési célok	Rendezési tervi illeszkedés
Gazdaságfejlesztés	Ipari parkban közmű fejlesztések, rugalmasan alkalmazkodó felhasználási módok Felhagyott rekultivatlan területek bevonása

Turizmus fejlesztés	Régészeti, épített örökségek megőrzése hasznosítása, Volt gazdasági, pincés területek turisztikai hasznosítása
Népességmegtartás	Lakóterületfejlesztési tartalékok, szükséges fejlesztési terület kijelölése
Városi infrastruktúra fejlesztése	Utak, járdák, zöldfelületek fejlesztése, egységes rendszerbe szervezése, további parkolóhelyek kialakítása
Közlekedésfejlesztés	Külterületi útkapcsolatok fejlesztése
Településkép, vonzó kisvárosi környezet	Településközpont fejlesztés Az értékvédelem és a területi-települési identitás kiemelt elemei a településközpont erősítése

Forrás: saját szerkesztés

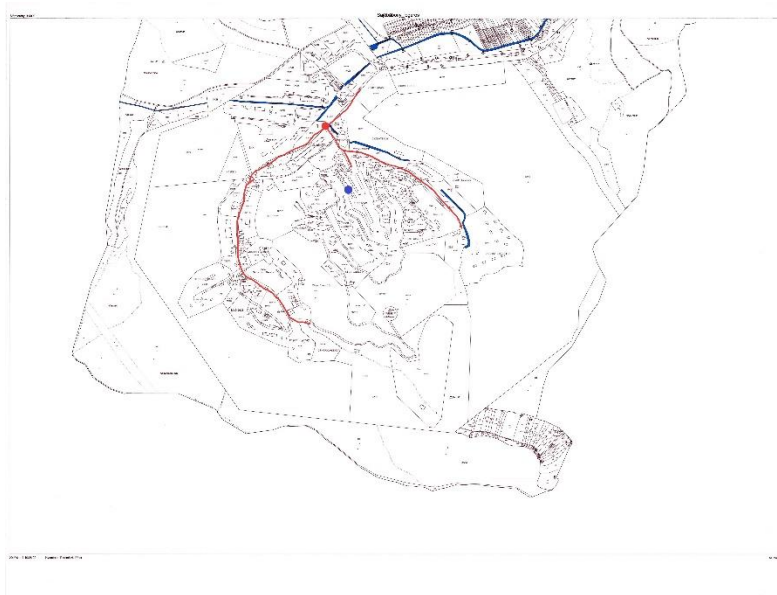
3.2 Problématérkép / Értéktérkép

27. táblázat: Probléma- és érték-táblázat

ÉRTÉK	PROBLÉMA
1. Római katolikus templom, Református templom (helyi védett épület)	1. Központi rendezvénytér hiánya
2. Tájház (helyi védett épület), oszlopos tornácos házak, csűrök a falu részen	2. Belterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztésre szorul, patakmeder rendezetlen
3. Kihasztnátlan pincesorok	3. Belterületi utak járdák fejlesztésre szorulnak
4. Ipari parki címmel rendelkező kiépített iparterület	4. Parkolási nehézségek a lakótelep és temető környékén
5. Méhész tetői régészeti leletek	5. Támogatott bérlakások száma kevés
	6. Letelepedésre alkalmas szabad lakóterületek hiánya
	7. Sport és szabadidős helyszínek fejlesztésre szorul
	8. Inkubátorház hiánya
	9. Kihasztnátlan turisztikai adottságok
	10. Ipari parki közmű gerincvezetékek elavultak, felújításra szorulnak

Forrás: saját szerkesztés

15. térkép: Probléma és értéktérkép

Az értékek késsel a problémák pirossal kerültek jelölésre.

3.3   Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1   A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása

Sajóbábony múltját, történelmét és jelenét, a település arculatát három nagy földrajzi egység határozza meg. Délen a Bükk hegység, Magyarország egyik legnagyobb összefüggő hegyvidéke és erdősége. Északon a Sajó-völgyi dombság kapcsolódik a településhez sajátos mezőgazdasági művelésével. Keleten a Sajó-völgy települései és egyedi természeti adottságai határolják.

A városszerkezet a folyamatos múlt és az erőltetett iparfejlesztés sajátos ötvözeté, mely alapján a település három alapvető és karakteresen elkülönülő részre tagolódik:

1. Óváros (falu)
2. Lakótelep
3. Gyárterület

16. térkép. Városrészek

Forrás: saját szerkesztés

1. Óváros és családi házas területek

Az Óváros (falu) a domborzathoz igazodó, a patak völgyben elhúzódó településrész a település történelmi identitás területe, mely őrzi a település történelmi településszerkezetét, oszlopos tornácos házak arculatát.

Az egykor (mező)gazdasági és lakófunkciót is ellátó parcellák, manapság legfőképp lakó funkcióként szolgálnak, melyet a városrészben a lakófunkciót kiszolgáló kereskedelmi, intézményi funkciók egészítenek ki. Itt található a település korábbi központi része a katolikus és a református templom, illetve hozzá kapcsolódó temetők, de manapság a településrész igazgatási funkciót nem lát el.

A településrészhez kapcsolódik a gazdasági társadalmi történelmét felidéző, jelenleg alul hasznosított 3 pincesor, mely kiaknázandó turisztikai potenciált hordoz. Jelenleg kihasználatlan zöldterületi rész a patakmeder és környéke is.

Fejlesztési igények:

- belterületi út, járda felújítások
- közösségi terek kialakítása, fejlesztése
- csapadékvíz rendezés, patakmeder burkolása
- további új építési parcellák kialakítása a családi házas övezetben
- épített, örökségek kiaknázása: pincesorok turisztikai hasznosítása (vendéglátás)
- új turisztikai, vendéglátóipari funkciók

2. Lakótelep

A Lakótelep az egykori falu keleti végében, sík területen a nagy iparfejlesztés következtében kialakult új, városias településrész. Kialakulását a tömegével érkező munkások, mérnökök igényei alapján szabták. A tömblakások mellett üzletekkel, oktatási, kulturális és egyéb intézménnyel, sportpályával is bővítették a területet.

Jelenleg is itt található a település főbb igazgatási, intézményi, kereskedelmi, kulturális és szabadidős funkciói: polgármesteri hivatal, iskola, óvoda, bölcsőde, postahivatal, orvosi rendelő, gyógyszerár, sportpálya.

Fejlesztési igények:

- intézményi fejlesztések elsősorban a sport és szabadidő eltöltéséhez kapcsolódóan
- garázssorok: a motorizáció fejlődésével kevés a parkolási nehézségek a lakótömbök között, meglévő garázssorok rendezettségének javítása
- nincs kialakult közösségi, rendezvény tér, településközpont
- további bérlakások/szolgálati lakások kialakítása a képzett fiatalok/szakemberek lakhatásának biztosítására
- út és járdafejlesztések

3. Gyárterület

Gazdaságfejlesztés fő helyszíne a Sajóbábonyi Vegyipari Ipari Park, mely volt ÉMV területén helyezkedik el.

Fejlesztési igények:

- magas hozzáadott értéket biztosító gazdaságfejlesztés, befektetőösztönzés, inkubáció
- közműfelújítások, fejlesztések
- kihasználatlan területek reorganizációja

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával végezhető el. Jelenleg ennél frissebb szegregációs adatok nem érhetők el.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján szegregátumként azon egybefüggő, körülhatárolható területek kerültek meghatározásra, ahol legalább 50 fő népességet alapul véve, a szegregációs mutató

(legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti. A 30-34% közötti szegregációs mutatóval rendelkező helyek veszélyeztetett területnek számítanak.

A legutóbbi népszámlálási adatok alapján a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 23,3%, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 47,7%.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 18,1%.

Sajóbáonyban a beazonosított szegregációval érintett területek lakossága nem haladja meg az 50 főt, tehát beavatkozási tervet igénylő valódi szegregátum, vagy veszélyeztetett terület nem található a városban.

Sajóbáony Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2020-ban fogadták el. A HEP megállításai alapján a településen etnikailag szegregált rész nem alakult ki, a roma lakosok a település belterületén együtt élnek a lakosság nagyobb részével, etnikai problémák a településen nem jellemzőek.

1. számú melléklet: Szociális ellátások, segélyezés

Segélyezés	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rendszeres szociális segélyben részesítettek száma [db]	24	6	8	7	0	0	0	0	0	0
Rendelkezésre állási támogatásban/bérpótló juttatásban (11.08.31-ig)/foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (11.09.01-től) részesítettek átlagos száma [fő]	234	254	233	222	100	0	0	0	0	0
Rendelkezésre állási támogatásra/bérpótló juttatásra (11.08.31-ig)/foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (11.09.01-től) felhasznált összeg [eFt]	35065	35766	27692	23881	3449	0	0	0	0	0
Időskorúak járadékában részesítettek száma [fő]	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban/kedvezményben részesítettek száma [fő]						294	244	239	200	146
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma [db]						0	0	0	0	0
Ápolási díj támogatást kérő személyek száma [db]	6	9	1	2	0	0	0	0	0	0
Ápolási díjban részesítettek száma [fő]	6	8	1	1	0	0	0	0	0	0
Tárgyévben lakásfenntartási támogatást kérő személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	161	163	143	141	78	43	29	7	5	2
Aktív korúak ellátásában részesítettek száma [fő] Egészségkárosodási és gyermekfel. Tám. + FHT	0	0	3+15=18	5+14=19	1+8=9	0	0	0	0	0
Közfoglalkoztatásban részt vettek száma [fő]			76	135	126	153	129	110	93	51
Közfoglalkoztatásra fordított összeg [eFt]	36645	37695	12913	54131	95064	90243	136325	97199	80770	55562
A munkanélküliek jövedelempótló támogatásában részesítettek száma [db]	24	6	8	7	0	0	0	0	0	0
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	150	155	138	136	53	36	27	14	8	0
Átmeneti segélyezésben részesült személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	118	107	90	186	200	138	126	65	48	29
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [db]	52	53	32	0	1	0	0	0	0	0
Gyermekétkeztetési térítés díj, beiskolázási kedvezményben részesült személyek száma [fő]	183	174	190	204	198	209	190	197	198	180
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma [fő]	37	68	3	3	0	0	0	0	0	0
Egyéb önkormányzati támogatásokban részesült személyek száma [fő] temetési, szülési, tanszertámogatás, Karácsonyi csomag, Mikulás csomag, Idősek napja, tűzifa						1882	1768	2054	2096	1944
felzárkóztató, integrációs programok száma	0	0	0	0	0	0	0	0	20	10
felzárkóztató, integrációs programokban részesülők száma	0	0	0	0	0	0	0	0	370	150

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

2. számú melléklet: Sajóbáony városában megvalósult jelentősebb fejlesztések (2010-2020)

Megvalósító	Projekt címe	Támogatási összeg	Elszámolható költség	Megvalósítás kezdete és befejezése	Támogatás forrása	Rövid műszaki tartalom
Sajóbáony Város Önkormányzata	Közösségi szerepvállalás erősítése Sajóbáonyban és a Pitypalatty-völgyben	25.000.000 Ft	25.000.000 Ft	2018/2021	TOP-5.3.1-BO1-2017-00022	A Sajóbáony és a Pitypalatty-völgy négy településének – Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva, Varbó – összefogásával megvalósuló projekt célja a helyi közösségek fejlesztése, mely elsősorban a települések közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését, a közösségi szerepvállalás erősödését jelenti.
Sajóbáony Város Önkormányzata	Sajóbáony település egészségügyi alapellátásának infrastrukturális fejlesztése	65.887.396 Ft	65.887.396 Ft	2019/2021	TOP-4.1.1.-15-BO1-2016-00035	Arany János u. 5. szám alatti egészségház belső felújítása, illetve az alapellátáshoz szükséges eszközök beszerzés
Sajóbáony Város Önkormányzata	Az egészségház és az ófalui óvoda energetikai korszerűsítése Sajóbáonyban	84.216.468 Ft	84.216.468 Ft	2019/2021	TOP-3.2.1-16-BO1-2017-00058	Egészségügyi Központ, valamint a Sajóbáonyi Szívárvány Óvoda energetikai fejlesztése valósul meg mindkét ingatlanon megvalósul az épületek homlokzati és padlásfödém hőszigetelése, a nyílászárók cseréje, valamint a fűtési rendszer korszerűsítése, hőszivattyús rendszer kiépítésével és az ahhoz kapcsolódó napelrendszerrel.
Sajóbáony Város Önkormányzata	Bölcsőde létesítése Sajóbáony városban	193.218.999 Ft	193.218.999 Ft	2018/2021	TOP-1.4.1-16-BO1-2017-00022	Sajóbáony, Kossuth u. 59. sz. alatti ingatlanon 2 csoportos 24 férőhelyes bölcsőde építése valósul meg
Sajóbáony Város Önkormányzata	Ipari park fejlesztése Sajóbáonyban	182.364.705 Ft	182.364.705 Ft	2018/2021	TOP-1.1.1-16-BO1-2017-00002	Az Ipari Parkba vezető út felújítása, mosoda és varroda kialakítása
Sajóbáony Város Önkormányzata	Sajóbáony Város Önkormányzata Önkormányzati ASP rendszerhez való csatlakozása	6.000.000 Ft	6.000.000 Ft	2017/2018	KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01094	Sajóbáony Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása
Sajóbáony Város Önkormányzata	Humán szolgáltatások fejlesztése Sajóbáonyban és a Pitypalatty-völgyben	245.945.201 Ft	245.945.201 Ft	2018/2021	EFOP-1.5.2-16-2017-00041	A Sajóbáony és a Pitypalatty-völgy öt településének – Kondó, Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva, Varbó – összefogásával megvalósuló projekt célja a társadalmi felzárkózás elősegítése, a területi különbségek csökkentése, a humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
Sajóbáony Város Önkormányzata	Esély Otthon létrehozása Sajóbáony népességmegtartó képességének javítására	200.000.000 Ft	200.000.000 Ft	2018/2022	EFOP-1.2.11-16-2017-00030	14 bérlakás kialakítása a fiatalok elvándorlásának csökkentése, a célcsoport lakhatásának elősegítése, a helyi lehetőségekre épülő foglalkoztatás támogatása, a munkaerőpiacra való belépés elősegítése érdekében
Sajóbáony Város Önkormányzat	Sajóbáony Deák Ferenc Általános Iskola energetikai korszerűsítése	119.417.775 Ft	119.417.775 Ft	2014/2015	KEOP-5.5.0/B/12-2013-0053	A projekt célja a Sajóbáony, Iskola tér 1. sz. alatt található iskola épület teljes energetikai korszerűsítése, így járulva hozzá az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozásához. Cél egy olyan épület kialakítása, amelynek épületfizikai és fűtési paraméterei

						mind megfelelnek az előírt szabványoknak. Energiaszükséglete, és ezáltal károsanyag-kibocsátása a jelenlegihez képest jelentősen csökken, ezzel is javítva az épület hasznosításának feltételeit. Az előregedett gázkazánok helyett 2 db EKO Karbon 75 típusú pellet tüzelésű kazán lesz beépítve. A projekt során megtörténik az épület hőszigetelése, a nyílászárók cseréje, a melegvíz hőigényét pellet kazánok fogják előállítani Vaillant aISTOR tároló segítségével.
Sajóbábony Város Önkormányzat	Fotovoltaikus rendszer telepítése Sajóbábony Város önkormányzati épületeiben	30.149.172 Ft	30.149.172 Ft	2015/2015	KEOP-4.10.0/N/14-2014-0422	Sajóbábony Város Önkormányzatának tulajdonában lévő közösségi épületeinek megújuló energián alapuló fejlesztése, így járulva hozzá az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozásához. A projekt megvalósítása során az energetikai mutatók javítása érdekében 40,2 kVA teljesítményű napelemes rendszer telepítése történik Sajóbábony Város Önkormányzatának épületein. A fejlesztés hatására évi 40,2 kVA tonna ÜHG csökkenést érünk el, a megújuló energiahordozó felhasználás növekedése (villamos-energia) évi 0,0501 GWh, a megújuló energiahordozó felhasználás növekedése évi 180,270GJ.
Sajóbábony Város Önkormányzata	A Sajóbábonyi Napközi Otthonos Óvoda épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	22.156.490 Ft	22.156.490 Ft	2012/2012	KEOP-4.9.0/11-2011-0018	A pályázat célja a sajóbábonyi óvoda (3792 Sajóbábony, Erkel Ferenc u. 4sz.) épületében a HMV és fűtés folyamatos és biztonságos biztosítása a használati időszakban, valamint a HMV és az épület fűtésének biztosítása során felmerülő költségek csökkentése, az egysíkú rendszerek részleges átalakítása, a kiszolgáltatottság csökkentése, a megújuló energiák ésszerű és felhasználói szempontokat figyelembe vevő felhasználása.
Sajóbábony Város Önkormányzat	Óvodafejlesztések a Sajóbábonyi Napközi Otthonos Óvodában	16.335.015 Ft	16.335.015 Ft	2013/2014	TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0009	
Sajóbábony Város Önkormányzat	Belterületi vízrendezés Sajóbábonyban	202.008.867 Ft	202.008.867 Ft	2012/2013	ÉMOP-3.2.1/D-11-2011-0039	A projektben szereplő burkolt árok kiépítése olyan kritikus szakaszokon történne, ahol az elmúlt évek tapasztalatai alapján is gyakori elöntések keletkeztek. A település belterületére hulló csapadékvizek elvezetésére szikkasztó elvezető árokkal van megoldva. Ezen árok állapota jó, gondozottak, azonban nagyobb intenzitású csapadékhozamok elvezetésére nem alkalmasak, csak szikkasztásra. Így a csapadékvíz nem tud elfolyni a mélyedésekben pang, elpárolog vagy

						<p>elszivárog a víz. A meglévő gyepes szivárogtatók helyett burkolt vízvezető árok kiépítésére lenne szükség. Az árok segítségével a csapadék a befogadóba vezethető. Ilyen belterületi burkolt árkokat kell elhelyezni azokban az utcákba is, ahol a csapadék miatt nehézkes a közlekedés. A projekt keretén belül Sajóbáony városának belterületi vízrendezése valósul meg. A fejlesztésen belül a Gárdonyi, Kossuth, Bacsó Béla, Ady Endre és Kinizsi utcákon valósul meg beruházás, valamint egyéb külterületen és a Bábony patak mellékágán. A fejlesztés eredményeképpen az alábbi gyűjtőkbe kerül a belvíz: 1 jelű gyűjtő, 1-0-1 jelű árok, 2 jelű gyűjtőcsatornák, 3 jelű főgyűjtő csatornák, 4 jelű gyűjtők, 5 jelű gyűjtők, 6 jelű gyűjtőcsatornák; befogadjuk a Bábony patak mellékága. A projekt keretén belül 9,584 km csatorna épül/kerül felújításra, valamint 1 település (mentesített terület 1345 ha) és a település teljes lakossága, azaz 2938 fő mentesül. A projekt eredményeinek fenntartása közmunkaprogram keretében történik, 2 fő alkalmazásával. A településen kiépült a gáz, ivóvíz, és szennyvízcsatorna hálózat is, de megmaradt a település falusias jellegű, családi házas, nagy telkes beépítettsége. A településen nincs teljesen kiépített csapadékcatorna hálózat. A községi úthálózat mentén lévő kétoldali útárkok szikkasztó jellegűek. Az utak és az azok mentén épült házak a magas vonulatokra épültek, így onnan lefolyó vizek a külterületre futnak ki, illetve a belterületi mélyedésekben szikkadnak el. A csapadékvíz elvezetés szempontjából az egyik legnagyobb probléma a külvízvédelem hiánya. Az övárkok csak részlegesen vannak meg. A korábbi években az új városrész fölött a terv alapján kihúztak egy övárkot, azonban ez azóta beroskadt, felújításra szorul. (Ö-1; Ö-1-1)</p>
Miskolci Tankerületi Központ	A Sajóbáonyi Deák Ferenc Általános Iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	20 000 000 Ft	20 000 000 Ft	2018	EFOP-4.1.3-17	Épületfelújítás, átalakítás eszközbeszerzés

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Térképjegyzék

1. térkép: Funkcionális térségek az OTFK-ban.....	7
2. térkép: Kultúrtájak Magyarországon.....	7
3. térkép: Magyarország közlekedési és nemzetközi térszerkezete	8
4. térkép: Sajóbábony az Országos Szerkezeti tervben.....	10
5. térkép: Részlet a B.-A.-Z. megye Térségi Szerkezeti Tervéből.....	11
6. térkép: 40/2014. (IV. 29.) hat. Sajóbábony (városközpont kelet; városközpont nyugat; temető környéke; temető feletti terület; ipari park előtti terület; ipari park), településszerkezeti terv – módosítás	15
7. térkép: 17/2021 (X.27.) rendelet Sajóbábony Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 22/2005. (XI.30. önkormányzati rendelet módosításáról.....	15
8. térkép: Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya 2011(%).....	24
9. térkép: Sajóbábonyi ingatlanok árainak statisztikája térképes ábrán.....	48
10. térkép: Sajóbábony tájképe.....	58
11. térkép: Ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosó és pufferterület	60
12. térkép: Gazdasági és védelmi erdő területek.....	62
13. térkép: A település- ipari parkon kívüli - belterülete:	64
14. térkép: Iparterület	65
15. térkép: Probléma és értéktérkép	93
16. térkép. Városrészek.....	95

Táblajegyzék

1. táblázat: OFTK célok	6
2. táblázat: BAZ megye TFP Célok	8
3. táblázat: Az országos övezeti terv tervlapjain Sajóbábony érintettsége:	10
4. táblázat: Borsod-Abaúj-Zemplén megye településeinek térségi övezetekkel való érintettsége és érintett területek nagysága	12
5. táblázat: Sajóbábony területének a megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása ...	13
6. táblázat: Az önkormányzat által kötelezően biztosított segélytípusokban és a településen elérhető kiegészítő támogatásokban részesülők száma 2011 és 2020 között.	27
7. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2011 és 2020).....	29
8. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2020/2021 tanév)	35
9. táblázat: Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2020/2021 tanév)	36
10. táblázat: Szociális ellátást biztosító intézmények főbb jellemzői	39

11. táblázat: HEP intézkedések	40
12. táblázat: a Sajóbábonyi Vegyipari Parkban működő vállalkozások.....	44
13. táblázat: Legtöbb iparüzési adót fizető vállalkozások rangsora Sajóbábonban 2019 és 2020-ban 45	
14. táblázat: Legtöbb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások Sajóbábonban 2019-ben	45
15. táblázat: Legtöbb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások Sajóbábonban 2020-ban	46
16. táblázat: Önkormányzati bevételek (eFt) 2010-2020 között:	49
17. táblázat: Önkormányzati kiadások (eFt) 2010-2020 között:	50
18. táblázat: Önkormányzat által fenntartott intézmények költségei eFt (polgármesteri hivatal, bölcsőde, óvoda, szociális intézmények, kulturális intézmények stb.)	51
19. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása (eFt)	51
20. táblázat: A gazdasági program által kijelölt fejlesztési területek	52
21. táblázat: Közfoglalkoztatottak alakulása 2013-2021 között	54
22. táblázat: A földhivatali nyilvántartás adatai szerint a telekméretre vonatkozó főbb adatok.....	66
23. táblázat: 25138. sz főút forgalomszámlálási adatai(jármű/nap).....	72
24. táblázat: Összefoglalás a vizsgált tényezők kölcsönhatásairól.....	88
25. táblázat: Belső tényezők összefoglalása.....	89
26. táblázat. Külső tényezők összefoglaló értékelése	91
27. táblázat: Probléma- és érték-táblázat	93

Ábrajegyzék

1. ábra: Állandó és lakónépesség változása 2010-2020 között.....	18
2. ábra: Természetes szaporodás/fogyás 2010-2019 között.....	18
3. ábra: Vándorlási egyenleg 2010-2019 között (állandó, ideiglenes együtt).....	19
4. ábra: Népmozgalmi adatok változása 2010-2020 között.....	19
5. ábra: Népeség korösszetétel változása 2010-2020 között	20
6. ábra: Öregségi index változása 2010-2019 között	20
7. ábra: Nemzetiségek változása 2001-2011 között.....	21
8. ábra: Lakosság vallási hozzátartozás	22
9. ábra: Lakosság képzettségi szintje a 7 évnél idősebb lakosok arányában 2001-2011 között.....	22
10. ábra: Foglalkoztatottak aránya a munkaképes korú népességben 2001-2011 között	23
11. ábra: Munkavállalói aktivitás összetétele 2011-ben	23
12. ábra: Foglalkoztatottak ágazati összetétele 2011-ben.....	24

13. ábra: Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában.....	25
14. ábra: Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség százalékában	26
15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma 2010-2020 között.....	26
16. ábra: Munkanélküliek megoszlása képzettségi szintek alapján 2020-ban.....	27
17. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft).....	28
18. ábra: Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)	29
19. ábra: A helyi kötődés alapjai	30
20. ábra: Életminőség javításának tényezői a lakosság véleménye alapján	31
21. ábra: Városi életminőséget befolyásoló tényezők értékelése - közszolgáltatások.....	31
22. ábra: Városi életminőséget befolyásoló tényezők értékelése – infrastrukturális feltételek	32
23. ábra: Környezettudatos szemlélet fontosságának megítélése.....	32
24. ábra: Környezettudatos szemlélet fontosságának megítélése.....	33
25. ábra: A helyi oktatási nevelés intézményekbe íratott gyerekek száma (fő).....	36
26. ábra: A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma.....	37
27. ábra: Az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma.....	42
28. ábra: Regisztrált vállalkozások száma foglalkoztatottak alapján	42
29. ábra: Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások jegyzet tőkéje, egy lakosra vetítve.	42
30. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)	43
31. ábra Regisztrált vállalkozások száma TEÁOR gazdasági besorolás szerint.....	44
32. ábra: Épített lakások számának alakulása Sajóbáonyban 2010-2020 között.....	47
33. ábra: Lakóingatlan négyzetméter árának alakulása Sajóbáonyban 2010-2020.....	48
34. ábra: Templomok	70
35. ábra: Tájház	70
36. ábra. ábra: Pincesorok.....	71
37. ábra: Csűrők.....	71
38. ábra: Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya Sajóbáonyban 2010-2019(%) 74	
39. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya Sajóbáonyban 2010-2019(%)	74
40. ábra: Közműolló Sajóbáony esetében 2010-2019 (%)	75
41. ábra: A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék aránya (%) 78	